

BAPATEAN 2001

Grabaketak: Amaia Agirre, Karlos Aizpurua, Martin Aramendi, Laxaro Azkune, Xabier Begiristain, Xabier Enbeita, Imanol Epelde, Felix Irazustabarrena, Sebastian Lizaso, Jexux Murua, Aitor Mendiluze, Andoni Egaña, Iñigo Olaetxea, Oihane Perea, Xabier Rico.

Hautaketa eta transkribaketa: Martin Aramendi

Irizpideak eta koordinazioa: Bertsozale Elkarte

Doinuen izendapena: Martin Aramendi Bertso Doinutegian oinarrituz.

Azken orrazketa: Arkaitz Goikoetxea eta Juanjo Respaldiza.

EHBE

HITZAURREA

Mende berriko lehen urtean ere, Euskal Herrian mendez mende iraun duen adierazpen kulturalak etorkizun oparoa daukala frogatu da. Bertsoa ate ederretik sartu da XXI mendean, globalizazioaren mendean, kultura kokakolizatuaren mendean, herri eta hizkuntza ttipientzat lekurik eman nahi ez dioten mendean. Bertsoa hor dago, bizirik eta indartsu. Hor dago, ez dagoelako batzuek euskal kultura "tradizionalarekiko" duten sasi-atxikimenduaren eremuaren baitan, ez delako harri zaharren perekan denbora iragan nahi dutenen museoetako paretetan zintzilikatzen, ez delako turistei, xingola gorri eta berdearekin, saltzen zaien folklorismoaren xarean sartzen.

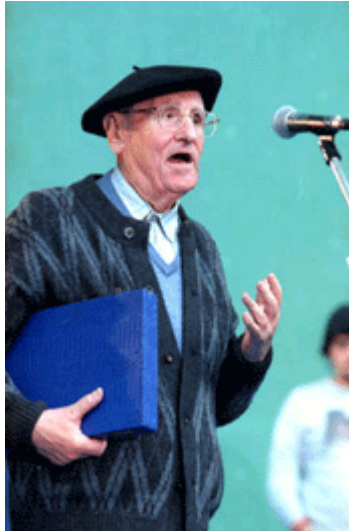
Bertsoa bizirik eta indartsu dago, eskutartean duzuen bilduma honek eta honekin batera aurten lehen aldikotz agertzen den CD bikoitzak erakusten duten bezala, bizirik dagoen herri baten adierazpena delako, gaur egungo errealitateetik sortzen delako, gaur egungo jendeari mintzo zaiolako eta hitza eta doinua bakarrik elgarri nahasiz, mende honetan ere jendea emozionatzen ahal delako. Hitzaren garrantzia, irudiaren eta irudi birtualaren mendean...

Bainan, ez ote da gauzak aurkezteko molde hau ere oso folklorikoa? Hain segur. Halere, ukaezina da bertsoa eta honen inguruko giro guzia bitxikeria bat dela Mendebaldeko jendarte honetan eta inork gutik asma dezakeela horrelakorik badenik ere, euskalduna edo euskaldunak ongi ezagutzen dituen ez bada. Nola esplika, abenduko goiz batez, oheko estalgien azpian egoteko gogoia baizik ematen ez zuen hotzarekin, milaka lagun toki berean elkartzea, egun osoa taula gainean oso gutxi mugitzen diren zortzi lagun txandaka kantuz, batzuetan makur, ez beti boz bikainarekin eta musika tresnen laguntzarik gabe entzuteko? Kanpotik begiratzen duenarentzat, bitxikeria handia, dudarik gabe. Bertsoa ezagutzen ez duenarentzat, zaila da zaletasun horren ulertzea.

Segur da, Europatik haste, ia inork ez dakiela Euskal Herrian bertsolaritzarik badenik ere eta bertsolaritza zer den ere, Euskal Herriaz entzuten eta ikusten dutena beti gauza bera baita eta inori ez zaiolako bururatzen - edo ez duelako nahi - bertze gai batzuk erakuts daitezkeela Euskal Herriaz mintzatzerakoan, bertsolaritza bezala. Alta, 2001eko bapateko bertsoen bilduma hau lekuko, bada zer erakuts sail horretan.

Txapelketa nagusiak zoragarriki bukatu duen urtea emankorra izan da, bertso pila bat airatu baita Euskal Herriko afarrietan, bestetan, ekitaldietan, omenaldietan eta gisa orotako saioetan. Bertsolaritza Euskal Herriko herrialde guzietara hedatzen ari da berriz. Lapurdin osagarri onean dagoela ikusi da eta gaztetxoak entzunez, azken urteetan bertsolari guti sortu duten herrialdeek ere berenak izanen dituztela pentsa daiteke. Gisa guziz, bertsozaletasunak herria batzen duela ikusi dugu bertze behin gehiago eta geroan ere hala izanen delako seinale izan dugu 2001a.

Eneko Bidegain

Mariano Izeta bertsolaritzaren eragile

sutsua : eskerrik asko

Elizondo (1915-2001)

Argazkilaria: Jagoba Manterola

**TXAPELKETAK, SARIKETAK,
LEHIAKETAK...**

Bertso saioen mugimendua

2001. URTEAN ANTOLATU DIREN BERTSO-SAIOAK

2001KO BERTSO-SAIOAK

PROBINTZIAK	Jaialdiak	Plaza librekoa	Lagun artekoak	Sari-ketak	Hitzaldiak	Ekital-dipekoak	Bereziak	Txapelketak	Didaktikoak	Gainerrak	Denera
GIPUZKOA	73	178	176	18	7	39	72	28	10	23	624
BIZKAIA	59	88	79	10	2	30	36	8	1	4	317
NAFARROA	9	18	47	5	2	6	10	7	4	0	108
ARABA	6	7	10	5	0	4	14	2	1	0	49
IPARRALDEA	8	21	24	0	0	9	6	7	17	0	92
DENERA	155	312	336	38	11	88	138	52	33	27	1190

GIPUZKOA

PROBINTZIAK	Jaialdiak	Plaza librekoa	Lagun artekoak	Sari-ketak	Hitzaldiak	Ekital-dipekoak	Bereziak	Txapelketak	Didaktikoak	Gainerrak	Denera
Deba-Behera	6	18	14	1	1	1	7	0	0	2	50
Deba-Garaia	6	16	28	0	0	1	9	0	0	0	60
Goierri	18	27	49	4	2	7	10	1	2	4	124
Beterri	12	12	27	0	0	1	10	0	1	3	66
Donostialdea	21	35	45	1	4	14	30	0	4	3	157
Kosta-Urola	13	21	62	3	2	3	11	2	0	2	119
Errenterialdea	4	18	16	6	0	4	11	0	9	4	72
Denera	80	147	240	15	9	31	88	3	16	18	648

BIZKAIA

PROBINTZIAK	Jaialdiak	Plaza librekoa	Lagun artekoak	Sari-ketak	Hitzaldiak	Ekital-dipekoak	Bereziak	Txapelketak	Didaktikoak	Gainerrak	Denera
Lea Busturia	4	11	9	1	0	3	5	5	0	1	39
Uribe Kosta	22	17	18	2	0	3	14	5	2	0	83
Arratia	4	3	2	1	0	1	3	3	1	0	18
Durangaldea	16	18	7	2	0	0	14	6	0	0	63
Erdalgunea	16	17	24	2	1	7	19	5	2	1	94
Denera	62	66	60	8	1	14	55	24	5	2	297

NAFARROA

PROBINTZIAK	Jaial- diak	Plaza libreko a	Lagun artekoak	Sari- ketak	Hitzal- diak	Ekital- dipekoa k	Bereziak	Txapel- ketak	Didak tikoak	Gainera- koak	Denera
Bidasoa- Baztan	5	14	23	4	0	3	2	4	0	0	55
Araitz-Leitza	2	4	8	0	0	1	2	2	0	0	19
Larraunaldea	0	2	6	0	0	1	0	0	0	0	9
Erdalgunea	4	1	19	0	0	7	3	2	1	0	37
Pirineoaldea	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Denera	11	22	57	4	0	12	7	8	1	0	122

ARABA

PROBINTZIAK	Jaial- diak	Plaza libreko a	Lagun artekoak	Sari- ketak	Hitzal- diak	Ekital- dipekoa k	Bereziak	Txapel- ketak	Didak tikoak	Gainera- koak	Denera
Aiara	0	2	4	1	0	1	3	0	3	0	14
Leintz	0	0	4	2	0	0	0	0	0	0	6
Erdalgunea	9	4	7	3	2	2	5	3	0	0	35
Denera	9	6	15	6	2	3	8	3	3	0	55

IPARRALDEA

PROBINTZIAK	Jaial- diak	Plaza libreko a	Lagun artekoak	Sari- ketak	Hitzal- diak	Ekital- dipekoa k	Bereziak	Txapel- ketak	Didak tikoak	Gainera- koak	Denera
Lapurdi	7	9	23	1	0	9	3	1	17	1	71
Nafarroa Behera	0	6	3	1	0	0	4	1	1	0	16
Zuberoa	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
Denera	8	15	26	2	0	10	7	2	19	1	90

Tauletako kontzeptuen azalpena

Jaialdiak:	4 bertsolari edo gehiago gai-jartzailearekin
Plaza libre:	2-3 bertsolari, librea, plazan, jaietan...
Lagunartea:	Jatordu giroan edo antzekoetan gehienbat.
Txapelketak:	Bat-batekoak: Euskal Herriakoa, Herrialdekoak edo eskolartekoa.
Sariketak:	Bat-batekoak nahiz idatziak: elkarteek, Udalek edo motibo jakin baten inguruan antolatzen direnak.
Hitzaldiak:	Bertsolaritza gai izanik edozein markotan antolatuak.
Ekitaldipekoak:	Bertsotarako ez den ekitaldian egindako saioak (omenaldi, ezkontza...)
Bereziak:	Saio musikatuak, esperimentalak eta bertso jarriekin eginak
Gainerakoak:	Aurreko sailetan sartzen ez direnak

Herrialdeak:

GIPUZKOA

Deba-Behera:	Eibar, Deba, Mutriku, Soraluze, Mendaro...
Deba-Garaia:	Elgeta, Oñati, Arrasate, Eskoriatza, Aramaio
Goierri:	Zegama, Legazpia, Ormaiztegi, Legorreta, Ataun...
Beterri:	Amezketza, Ikaztegieta, Berastegi, Alkiza, Villabona...
Kosta-Urola:	Zumaia, Azkoitia, Bidania, Aia, Orio...
Donostialdea:	Andoain, Usurbil, Donostia, Astigarraga, Urnieta...
Errenterialdea:	Hondarribia, Oiartzun, Pasaia, Lezo...

BIZKAIA

Lea-Busturia:	Ondarru, Markina, Lekeitio, Aulestia, Ibarrangelu, Nabarniz, Gernika, Muxika...
Uribe-Kosta:	Bermeo, Bakio, Plentzia, Mungia, Sopela, Getxo, Leioa, Derio, Asua, Larrabetzu...
Arratia:	Zaratamo, Orozko, Otxandio, Zeberio, Igorre, Lemoa.
Durungaldea:	Zornotza, Durango, Mallabi, Ermua, Elorrio...
Erdalgunea:	Basauri, Bilbo, Ezkerraldea, Enkarterriak...

NAFARROA

Bidasoa-Baztan:	Bidasoa, Bortziriak, Baztan eta Malerreka
Araitz-Leitza:	Goizueta, Leitza, Areso, Atallu, Betelu...
Larraunaldea:	Sakana, Larraun, Basaburua eta Ultzama
Pirineoaldea:	Orreaga, Luzaide, Eugi
Erdalgunea:	Iruñea, Erribera, Erronkari, Lizarra...

ARABA

Aiaraldea:	Areta, Laudio, Abornikano...
Leintz:	Aramaio eta ingurua
Erdalgunea:	Gainerako Araba

IPARRALDEA

Lapudi, Nafarroa Beherea eta Zuberoa

ZENBAIT AZALPEN

1.- Orain arteko *Bapatean* liburuek 600 bertso inguru jaso dituzte, 95ekoa ezik, hau 300 bertsoa izan baitzen. 2001ko honek 700 bertso dakartza.

2.- Bapatean 2003 osatzeko irizpideak, aurreko liburuetan ibilitako berberak izan dira.

3.- Liburu hau antologia bat dela esan daiteke hein batean, baina ez bere osotasunean. Liburuaren korpus nagusiak, herritarrek antolatutako bertso-saioetan bat-batean kantatutako bertsoak jasotzen ditu, bertsolariak eta hauen saio kopuruak kontutan harturik. Beraz, liburu honek, plazaz plaza dabiltzan bertsolarien ekarpena islatzen du.

4.- Jakin badakigu egiten diren mota guztietako bertso-saioen informazioa biltzea ia ezinezkoa dela, baina ziur gaude ehuneko handi batean jasota dagoela. Besterik da grabatzen dena: 2001an 180 saio grabatu dira entzuteko euskarrian, 270 bat ordu.

5.- 2001. urtean bat-batean kantatutako bertsoak ditu kontuan liburu honek, baina Nafarroako Txapelketa, Txapelketa Nagusirako Gipuzkoako Saillkapena eta Eskolartekoan kantatuak ez. Bertso-paperen alorrekorik ere ez da jasotzen, baina bai Gazte Sariketetakoak.

6.- Liburu hau osatzeko oinarria, Xenpelar Dokumentazio Zentroan jasotako informazioa, entzutezko grabazioak eta hauei dagozkien fitxak izan dira.

7.- Lan hau burutzeko, modu batera edo bestera esku hartu dute:

- Oihana Aranburu, Nere Erkiaga eta Arantza Mariskal XDZko kideak.
- Amaia Agirre, Karlos Aizpurua, Martin Aramendi, Laxaro Azkune, Xabier Begiristain, Xabier Enbeita, Imanol Epelde, Felix Irazustabarrena, Sebastian Lizaso, Jexux Murua, Aitor Mendiluze, Andoni Egaña, Iñigo Olaetxea, Oihane Perea, Xabier Riko grabaketa eta bilketa lanetan.
- Transkribaketa lanetan Martin Aramendi.
- Azken orrazketa lanetan Arkaitz Goikoetxea eta Juanjo Respaldiza.

9.-Guzti hau burutu ahal izateko, oso garrantzizkoa izan da jasotako diru-laguntza: Jaurlaritzako Kultura Saileko Hizkuntza Politikarako Sailordetzarena, Gipuzkoako Foru Aldundiko Kultura eta Euskara Departamentuko Zuzendaritza Nagusiarena eta Bizkaiko Foru Aldundiko Euskara Sustatzeko Zuzendaritza Nagusiarena.

Bertsozale Elkarte

**TXAPELKETAK, SARIKETAK,
LEHIAKETAK ...**

TXAPELKETAK, SARIKETAK, LEHIAKETAK ...

1.- Herrialde mailako txapelketa

1.- XXX. Nafarroako Bertsolari Txapelketa

Herrialdea: Nafarroa
Antolatzailea: Nafarroako Bertsozale Elkartea
Mailak: Bakarra

Kanporaketak: 2001-03-11 Elizondo
2001-03-17 Lodosa

Finalaurreak: 2001-03-18 Leitza
2001-03-23 Iruñea
2001-03-25 Izpura

Finala: 2001-04-01 Bera

Finalistak: Amets Arzallus (txapelduna)
Estitxu Arozena (bigarren)
Xabier Silveira
Sustrai Colina
Bittor Elizagoien
Joxe Juan Zubieta "Etxabe"
Iñigo Olaetxea
Juan Mari Lopez.

2.- Txapelketa Nagusirako Gipuzkoako sailkapena

Herrialdea: Donostia
Antolatzailea: Gipuzkoako Bertsozale Elkartea
Mailak: Bakarra

Kanporaketak:

Lehen fasean:

2001-03-16 Oñati: Ekaitz Goikoetxea, Nerea Elustondo,
Jokin Uranga, Iker Zubeldia, Gorka
Azkarate, Joseba Lasagabaster.

2001-03-16 Andoain: Estitxu Eizagirre, Josu Oiartzabal, Jon
Garmendia, Itziar Eizagirre, Juanito
Mitxelena, Iker Alustiza.

- 2001-03-16 Orio: Ainhoa Agirreazaldegi, Xabier Sukia, Pablo Suberbiola, Julen Zulaika, Andoni Otamendi, Eusebio Lasarte.
- 2001-03-23 Eibar: Urko Egaña, Ander Lizarralde, Jose Munduate, Bixente Gorostidi, Mikel Arrillaga, Iñaki Apalategi.
- 2001-03-23 Pasaia: Zuhaitz Lizarralde, Eñaut Agirre, Ibon Miner, Jon Martin, Aitor Albistur, Amaia Agirre.
- 2001-03-23 Zarautz: Felix Zubia, Unai Muñoa, Xabier Astigarraga, Imanol Epelde, Iñigo Izagirre, Aritz Aranburu.

Joxe Joakin Aizpuruak uko egin zion parte hartzeari eta bere ordeztu Aritz Aranburu aritu zen

- 2001-03-24 Ataun : Joseba Barandiaran, Aitor Usandizaga, Alfontso Jimenez, Leire Ostolaza, Alaitz Sarasola, Ibon Karrera, Beñat Lizaso, Arkaitz Zelaia.
- 2001-03-24 Hernani: Aritz Zerain, Jon Ansa, Jon Iraola, Gorka Tolosa, Asier Bergaretxe, Iker Osa, Arkaitz Goikoetxea, Mikel Aginaga.
- 2001-03-24 Mutriku: Iker Goñi, Nahikari Gabilondo, Iñigo Arrizabalaga, Egoitz Alkorta, Iñigo Manzisidor "Mantxi", Eneritz Azkue, Manex Mujika, Iñaki Gurrutxaga.

Errepeskako saioak:

- 2001-03-30 Legorreta: Jokin Uranga, Jon Martin, Pablo Suberbiola, Ibon Karrera, Jon Ansa, Xabier Sukia, Unai Muñoa, Manex Mujika.

Bigarren fasea:

- 2001-04-20 Elgoibar: Unai Agirre, Ekaitz Goikoetxea, Bixente Gorostidi, Arkaitz Goikoetxea, Haritz Aranburu, Jon Martin.
- 2001-04-21 Urnieta: Iñaki Zelaia, Luis Otamendi, Amaia Agirre, Imanol Epelde, Nerea Elustondo, Haritz Zerain.

- 2001-04-27 VIillabona: Aitor Sarriegi, Nikolas Zendoia,
Nahikari Gabilondo, Alfontso Jimenez,
Estitxu Eizagirre, Jokin Uranga
- 2001-04-28 Urretxu: Aitor Mendiluze, Ainhoa Agirreazaldeg
Aitor Albistur, Iñigo Izagirre, Joxe
Munduate, Pablo Suberbiola
- 2001-05-11 Azkoitia: Iñaki Zelaia, Luis Otamendi, Amaia
Agirre, Imanol Epelde, Nerea Elustondo,
Aritz Zerain.
- 2001-05-12 Irun: Unai Agirre, Ekaitz Goikoetxea, Bixente
Gorostidi, Ekaitz Goikoetxea Arkaitz
Goikoetxea, Aritz Aranburu, Jon Martin.
- 2001-05-18 Ordizia: Aitor Sarriegi, Nikolas Zendoia,
Nahikari Gabilondo, Alfontso Jimenez,
Estitxu Eizagirre Eta Jokin Uranga .
- 2001-05-19 Lasarte-Oria : Aitor Mendiluze, Ainhoa
Agirreazaldeg
Aitor Albistur, Iñigo
Izagirre, Joxe Munduate, Pablo
Suberbiola.

Sailkatuak:

Amaia Agirre, Aritz Zerain, Aitor Mendiluze, Nerea Elustondo,
Ekaitz Goikoetxea, Unai Agirre, Ainhoa Agirreazaldeg
Bixente Gorostidi,
Aitor Sarriegi, Iñaki Zelaia, Joxe Munduate.

2.- XIII. Euskal Herriko Eskolarteko Txapelketa

- Herria: Mungia
Antolatzailea: Ikastolen Elkarte
Mailak: A: 14 urte arte
B: 15-18 urte arte
- Finala: 2001-06-30 Mungia
- Finalistak: A: Beñat Gaztelumendi (txapeldun)
Hodei Iruretagoien (bigarren)
Maialen Berasategi
Jon Agirre
Imanol Aldazabal
Maialen Arzallus
Patxi Iriart
Mizel Mateo
Garazi Taberna
Egoitz Telletxea

B: Egoitz Eizagirre (txapeldun)
Oihana Bartra (bigarren)
Iñaki Viñaspre
Oihane Garbajo
Lander Ibarluzea
Agin Rezola
Miren Artetxe
Eneritz Zabaleta
Jon Andoni Beltza
Eneko Lazkoz.

XXI. Gipuzkoako eskolarteko Txapelketa

Herria: Donostia
Antolatzailea: Gipuzkoako Ikastolen Elkarte
Mailak: A: 14 urte arte
B: 15-18 urte

Kanporaketak:
2001-05-04 Añorga (Donostia)
2001-05-11 Elgoibar
2001-05-18 Eskoriatza
2001-05-25 Alegi

Finala:
2001-06-01 Beasain

Finalistak: A: Añorga-Hernani (txapeldun):
Aitor Larreta
Beñat Gatelumendi,
Unai Gatzelumendi,
Jon Otxotorena

Zumaia A:
Oihan Iribar
Urtzi Iribar
Jokin Gijarro

Oiartzun:
Alaia Martin
Maddi Suarez
Karmele Mitxelena

Zarautz:
Hodei Iruretagoiena
Oier Aizpurua
Aitor Urbietta
Erlantz Allur.

B: Iban Urdangarin (txapeldun)

Jose Anjel Aranburu
Egoitz Eizagirre
Uxue Fernandez
Uxue Goenaga
Ruben Gorrotxategi
Agin Rezola

XVIII. Bizkaiko Eskolarteko txapelketa

Herria: Bilbo
Antolatzailea: Bizkaiko Ikastolen Elkarte
Mailak: A: 14 urte arte
B: 15-16 urte
C: 17-18 urte

Finala: 2001-06-08 Bilbo

Finalistak:

- A: Jon Agirre (txapeldun)
Imanol Aldazabal
Olatz Ibarluzea,
Gentzane Jimenez.
- B: Iker Gangoiti (txapeldun)
Maidor Martinez,
Amaia Uribe
Ander Elortegi.
- C: Oihana Bartra (txapeldun)
Lander Ibarluzea
Jurgi Garitagoitia
Jon Rementeria.

VIII. Iparraldeko Bertsulari Gazteen Txapelketa

Herrialdea: Iparraldea
Antolatzailea: Iparraldeko Bertsularien Lagunak eta Seaska
Mailak: A: 14 urte arte
B: 15- 18 urte arte

Kanporaketak: 2001-05-14 Baiona
2001-05-21 Hendaia

Finala: 2001-06-01 Aiherra (A maila)
2001-06-10 Urruña (B maila)

Finalistak:

A: Kanbo B (txapeldun):
Xabi Latxague
Mizel Mateo
Eneko Etxegarai

Kanbo A:
Patxi Iriart
Gillen Hiribarren
Ekhi Erremundegi

Ziburu:
Maindi Murua
Hodei Barroso
Ihintza Margirault

Hendaia A:
Kristiñe Txoperena
Gorka Albistur
Marga Berra

B: Amets Arzallus (txapeldun)
Miren Artetxe
Xumai Murua
Eneritz Zabaleta

3. Bat-bateko bertso sariketak

IV. Argi Berri saria

Herria: Ordizia
Antolatzailea: Argi Berri elkarte
Mailak: Bakarrak
Finala: 2001-03-31
Finalistak: Manex Agirre, Ainhoa Agirreazaldeg
Alaitz Sarasola, Iker Zubeldia, Iñaki Gurrutxaga
eta Jokin Uranga.

Lehen biak Osinalde sarira pasa dira: Ainhoa Agirreazaldeg eta Alaitz Sarasola

IV. Axari Saria

Herria: Idiazabal
Antolatzailea: Axari elkarte
Mailak: Bakarra
Finala: 2001-03-10
Finalistak: Sustrai Kolina, Etxahun Lekue, Eneritz Zabaleta,
Iñaki Apalategi, Gorka Ostolaza, Xabier
Astigarraga

Lehen biak Osinalde sarira pasa dira: Iñaki Apalategi eta Gorka Ostolaza.

II. Aztiri Saria

Herria: Gabiria (Aztiria auzoa)
Antolatzailea: Aztiri elkarte
Mailak: Bakarra
Finala: 2001-03-17
Finalistak: Iñigo Izagirre, Ander Lizarralde,
Itziar Eizagirre, Ekaitz Goikoetxea,
Jon Martin eta Xabier Terreros

Lehen biak Osinalde sarira pasa dira: Itziar Eizagirre eta Ekaitz Goikoetxea.

IX. BBK Sariketa

Herria: Bilbo
Antolatzailea: BBK / Bizkaiko Bertsozale Elkartea
Mailak: A: 18 urte arte
B: 18-23 urte bitarte
Kanporaketak: 2001-03-13 Markina-Xemein
2001-03-14 Igorre
2001-03-20 Txurninaga (Bilbo)
2001-03-21 Arratzu
2001-03-27 Durango
2001-03-28 Derio
Finala: 2001-04-07 Bilbo
Sailekpena: 1. Lea-Artibai
2. Ipar-Urbe

Finalistak:

Lea-Artibai:

A maila: Oier Azula, Lander Ibarluzea eta
Urki Bilbao

B maila: Gorka Ostolaza, Joseba Gojenola
eta Peru Aranburu

Ipar-Urbe:

A maila: Xabier Paia, Igor Muniategi
eta Miren Ibarluzea

B maila: Anertz Muniategi, Alfredo Paia "Fredri" eta Etxahun Lekue edo
Ortzi Garitano

VI. Berritxu Saria

Herria: Berriatua
Antolatzailea: Herriko bertsozale taldea
Mailak: Bakarra
Finala: 2001-06-30
Finalistak: Oihana Bartra, Oier Azula, Lander Ibarluzea,
Urki Bilbao, Jon Rementeria, Hagin Rezola

(bigarren), Iñaki Biñaspre eta Julen Zelaieta (lehenengo).

III. Bortzirietako Bertso-eskolaren Txapelketa

Herria: Lesaka
Antolatzailea: Bortzirietako bertso-eskola
Mailak: Bakarra
Kanporaketak: 2001-01-05 Lesaka
2001-01-06 Lesaka
2001-01-12 Bera
Finala: 2001-01-20 Lesaka
Finalistak: A taldea: Iñigo Olaetxea, Estitxu Fernandez eta Erika Lagoma.
B taldea: Manolo Arozena, Juan Mari Lopez eta Alaitz Rekondo.

XXV. Lizardi Sarria

Herria: Zarautz
Antolatzailea: Zarauzko turismo bulegoa
Mailak: Bakarra
Kanporaketak: 2001-08-30 Zarautz
2001-08-31 Zarautz
Finala: 2001-09-07
Finalistak: Jokin Uranga, Iker Osa, Urko Egaña, Ekaitz Goikoetxea, Nerea Elustondo, Aritz Aranburu, Nahikari Gabilondo (lehenengo), Jon Martin.

Oarsoaldeko bertsolari Txapelketa (binaka)

Herria: Oiartzun
Antolatzailea: Oiartzungo bertso eskolak
Mailak: Bakarra
Kanporaketak: 2001-03-02 Oiartzun
2001-03-02 Pasaia
Finala: 2001-03-09 Lezo
Finalistak: A: Jon Ansa eta Aitor Albistur
B: Ainhoa Agirreazaldegi eta Asier Bergaretxe
C: Juanito Mitxelena eta Arkaitz Goikoetxea (lehenengo)

VIII. Orixe Sarria

Herria: Añorga (Donostia)
Antolatzailea: Añorga K.K.E.
Mailak: Bakarra
Kanporaketak: 2001-03-16 Añorga
2001-03-23 Añorga
2001-03-30 Añorga
Finala: 2001-04-08 Añorga

Finalistak: Ainhoa Agirreazaldegi (lehenengo), Xabier Legarreta, Alfontso Jimenez, Unai Agirre, Joxe Munduate, Iñaki Zelaia.

XXX. Osinalde Saria

Herria: Gabiria
Antolatzailea: Osinalde elkarte
Mailak: Bakarra
Kanporaketak: 2001-03-10 Idiazabal
2001-03-17 Aztiria
2001-03-31 Ordizia
Finala: 2001-04-07 Gabiria
Finalistak: Iñaki Apalategi, Gorka Ostolaza, Itziar Eizagirre, Ekaitz Goikoetxea, Ainhoa Agirreazaldegi (lehenengo) eta Alaitz Sarasola.

XII. Prudentzio Saria

Herria: Gasteiz
Antolatzailea: Arabako Bertsozale Elkartea
Mailak: Bakarra
Kanporaketak: 2001-03-08 Gasteiz
2001-03-15 Gasteiz
2001-03-24 Legutio
2001-03-30 Agurain
Finala: 2001-05-05 Gasteiz
Finalistak: Nagore Soroa, Oihane Perea, Juan Mari Juaristi, Ruben Sanchez (bigarren), Asier Otamendi (lehenengo) eta Manex Agirre.

VI. Xalto Saria

Herria: Goizueta
Antolatzailea: Nafarroako Bertsozale Elkartea
Mailak: Bakarra
Finala: 2001-12-22 Goizueta
Finalistak: Xumai Murua (lehenengo), Xabier Terreros (bigarren), Julen Zelaieta, Iñigo Ibarra, Joseba Andoni Beltza, Ekintza Landa, Pello Goikoetxea, Oskar Estanga.

4.- Bertso Paper Lehiaketak

I. Andoaingo Bertso Paper Bilketa

Herria: Andoain
Antolatzailea: Irunberri Kultur Taldea
Mailak: A: haurrak
B: helduak

Sarituak:

- A: 1. Izaskun Pizarro "Lau lagun Donostian"
- 2. Itziar Gorostegi "Maitasuna"
- B: 1. Jose Angel Haranburu "Zer bazkalduko dut gaur?"
- 2. Joseba Aizpurua "Zaila da hiltzea"

XI. Antzarren Bertso-paperak

Herria: Lazkao
Antolatzailea: Goierriko euskal eskola kultur elkarte
Mailak: Bakarra
Sarituak: Ez dira sarituak izendatzen. Lanen bildumarekin liburua argitaratzen da.

XIV. Arrasate Bertso Paper Lehiaketa

Herria: Arrasate
Antolatzailea: AED
Maila: A: 14 urte arte
B: 15-16 urte
C: 17urtetik aurrera
Sarituak:
A: 1. Maite Fraile eta Maddalen Akizu "Euroa"
B: 1. Idurre Osa "Hobe ametsetan bageunde"
C: 1. Maider Osa "Afganistango gerra"

XVII. Basarri Saria

Herria: Zarautz
Antolatzailea: Zarauzko udala. Euskara zerbitzua
Mailak: Bakarra
Sarituak:
1. Martin Etxeberria "Dietan jarrai!"
2. Ekaitz Goikoetxea "Argitu dik egunak, Felix!"

XV. Baztan Bidasoako Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Bera
Antolatzailea: Gure txokoa elkarte eta Bortzirietako bertso eskola
Mailak:
A: 12 urte arte
B: 12-16 urte
C: 16-20 urte
D: 20tik aurrera
Sarituak:
A: 1. Unai Rodriguez "Bertsoa egiteko komeriak"
2. Josune Elorriaga eta Enara Irurieta

"Eguberriak"

- B: 1. Saioa Baleztana "Euroa"
2. Garazi Taberna "Eguberriak"
- C: 1. Xabier Terreros "Albistegia ikusten"
2. Egoitz Zelaieta "Etorkizun ezborobila"
- D: 1. Julen Zelaieta "Bertso berriak alkate jaunaren estriptisari jarriak"
2. Jose Juan Zubieta "Etxabe" Emakumeen tratu txarrak"

XVI. Egile Berrientzako Literatur Lehiaketa: olerkia, narrazio laburra, bertso-papererak eta komikia

Herria: Iruñea
Antolatzailea: Udala. Euskara batzordea
Mailak: Bakarra
Sartuak: 1. Oskar Goñi "Amaiari jarritako bertsoak"

I. Erniarraitz Bertso Paper Lehiaketa

Herria: Azpeitia
Antolatzailea: Erniarraitz bertsozale elkarte
Mailak:
A: 18 urte artekoak
B: 18 urtetik gorakoak

Sartuak:
A: Hutsik
B: 1. Jokin Uranga "Amesgaiztoa"
2. Jexux Lopetegi "Seme"

XXI. Etxegina Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Elgoibar
Antolatzailea: Izarra Kultur Elkarte
Mailak:
A: LH 5. eta 6. mailak
B: DBH 1. eta 2. mailak

Sartuak:
A: 1. Danel Mendibil "Lagunak"
2. Elorri Irusta "Oporrak"
B: 1. Maialen Olazabal "Estreinako musua"
2. Ane Odria "Estreinako musua"

IV. Gabonetako Bertso-paper Lehiaketa: Juanito Dorronsoro Saria

Herria: Zumaia
Antolatzailea: Zumaiko bertso-eskola

Mailak: Bakarra

Sarituak:

1. Xabier Azkue "Zumaiako bertso eskolak
20 urte"
2. Josu Garate "Zumaiako bertso eskolak
20 urte"

XIV. Garriko Bertsolari Eguna: Bertso Idatzien Sariketa

Herria: Muxika (Areatza)

Antolatzailea: Garriko bertso eskola

Mailak:

- A: 2001ko ekainak 10ean 11 urte edo gutxiago
daukatenak
- B: 12-13 urtekoak
- C: 14-18 urtekoak

Sarituak:

- A: 1. Nerea Onaindia
2. Beñat Pildain
- B: 1. Rakel Berriozabalgoitia
2. Iraia Goiriena
- C: 1. Amaia Jauregizar
2. Ander Elortegi

XXI. Gipuzkoako Eskolarteko Bertsolari Txapelketa: Bertso Idatziak

Herria: Donostia

Antolatzailea: Gipuzkoako Ikastolen Elkarte

Mailak:

- A: L.H. 2. zikloa
- B: L.H. 3. zikloa
- C: D.B. Lehen zikloa (12-14 urte)
- D: D.B.H. Bigarren zikloa eta D.B.H.O.
(14-18 urtekoak)

Sarituak: A: 1. Uxue Urruzola

B: 1. Hodei Iruretagoiena

C: 1. Ekiñe Ariztizabal

D: 1. Uxue Alberdi

III. Ibon Zabala Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Errenteria

Antolatzailea: Lau haizetara: Xenpelar bertso-eskola

Mailak: Bakarra

Sarituak:

1. Gorka Etxeberria "Oi, ene lur"
2. Arkaitz Oiartzabal "Presoak SOS"

IV. Jentilak Kopla-paper Lehiaketa

Herria: Igorre
Antolatzailea: Arratiako bertso eskola
Mailak:

- A: 14 urte artekoak
- B: 15-18 urte artekoak
- C: 19 urtetik gorakoak

Sarituak:

- A: 1. Hutsik
- 2. Julen Zelaieta "Adeitasunez"
- 3. Javi Olivares "San Dios"

VIII. Joxe Legarreta Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Hernani
Antolatzailea: Udal euskara zerbitzua.
Mailak:

- A: 14 urte arte
- B: 15-18 urte artekoak
- C: 19 urtetik gorakoak

Sarituak:

- A: 1. Aitzol Munduate "Handitan...izan nahi nuke"
- B: 1. Irati Goioetxea "Sentimendua sartu zitzaidan"
- C: 1. Jon Martin "Euripean"
- 2. Nikolas Zendoia "Nork bota ote digu lizar gaztea?"

III. Julene Azpeitia Ipuin eta Bertso Lehiaketa

Herria: Durango
Antolatzailea: Udaleko euskara saila
Mailak:

- A: L.H.-ko 5. eta 6. maila
- B: D.B.H.-ko 1. eta 2. maila (13-14 urte)
- C: D.B.H.-ko 3. eta 4. maila (15-16 urte)
- D: 16-18 urte artekoak
- E: 18 urtetik gorakoak

Sarituak:

- A: 1. Paule Trabilla
- B: 1. Ekain Etxanobe
- C: 1. Jasmina Goroño
- D: 1. Txomin Magdalena
- E: 1. Julen Zelaieta "Sar dadila kalabazan"

X. Lazkao-Txiki Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Ordizia
Antolatzailea: Argi Berri elkarte
Mailak:
A: 13 urte arte
B: 14-18 urte artekoak
C: 1982an edo aurretik jaiotakoak

Sarituak:

- A: 1. Aritz Garin "Itsasoa"
2. Hodei Iruretagoiena "Itsasoa"
- B: 1. Irati Goikoetxea "Elurdi iturritik"
2. Joseba Apaolaza "Emigranterak"
- C: 1. Alaitz Sarasola "Enbor beretik"
2. Ekaitz Goikoetxea "Oi lur, oi lur maitea"

II. Manuel Uztapide Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Zestua
Antolatzailea: Kultur etxea
Mailak: Bakarra
Sarituak:

- 1. Amagoia Andres. Gaia: "Ume ginenean..."
- 2. Oskar Alberdi. Gaia: "Ume ginenean..."

I. Okelar Saria

Herria: Mutriku
Antolatzailea: Mutrikuko bertso-eskola
Mailak:
A: 14 urte arte
B: 15-18 urte bitarte
C: 19 urtetik gora

Sarituak:

- A: 1. Egoitz Agirrebengoa "Itsasoa"
2. Bodatz Egia "Ttelebistari begira"
- B: 1. Miren Artetxe "Umezurtz baten gogoetak"
2. Uxue Alberdi "Bakardadearen hotsa"
- C: 1. Ekaitz Goikoetxea "Amaren izenean"
2. Xabier Astigarraga "Gai baten bila"

II. Oñati Hiria Literatur Saria

Herria: Oñati
Antolatzailea: Udala
Mailak: Bakarra
Sarituak:

1. Julen Zelaieta "Etxean preso"
2. Ekaitz Goikoetxea "Herioren begirada"

XIV. Orixe Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Orexa
Antolatzailea: Orexako kultura batzordea
Mailak:
A: 15 urte arte
B: 16 urtetik aurrera
Sartuak:
A: 1. Oier Zurutuza
B: 1. Nikolas Zendoia

VII. San Andres Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Eibar
Antolatzailea: ...eta Kitto! euskara taldea
Mailak:
A: 14 urtetik behera
B: 14 urtetik aurrera
Sartuak:
A: 1. Arkaitz Mujika "Wine"
2. Lorena Bedaio "Gabonak"
B: 1. Oihana Arakistain "Zerbait nahi dizut eskatu"
2. Pello Berrizbeitia "San Andresak"

IV. San Antontxu Saria

Herria: Mungia
Antolatzailea: Taket bertsolaritza alkartea
Mailak:
A: 18 urte arte
B: 18 urtetik gora
Sartuak:
A: 1. Miren Ibarluzea "Akelarre"
2. Irati Goikoetxea "Euromena"
B: 1. Igor Muniategi "2001-IX-11"
2. Joseba Etxeberria "Ama alabeari bisitan"

II. Soraluzeko Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Soraluze
Antolatzailea: Pil pilean kultura elkartea
Mailak:
A: 16 urtetik beherakoak
B: 16 urtetik gorakoak

Sarituak:

- A: 1. Eneko Beretxinaga "Herri bat selekzio bat"
2. Argoitz Ariznabarreta "Gazteak eta dirua"
B: 1. Egoitz Unamunoi "Afganistan baten bihotzetik"
2. Aitor Albistur "Kuvs urpekontzitik"

II. Tornozulo Bertso Paper Lehiaketa

Herria: Donostia
Antolatzailea: Arrano beltza euskal tokoa
Mailak: Bakarra

Sarituak:

1. Beñat Gaztelumendi "Kaixo amatxo"
2. Julen Zelaieta "Baloi baten gogoetak"

X. Xabier Munibe Bertso Paper Lehiaketa

Herria: Azkoitia
Antolatzailea: Udaberri eta indarlan guraso elkarteak
Mailak:

- A: D.B.H. lehen zikloa
B: D.B.H. bigarren zikloa

Sarituak:

- A: 1. Aitz Aierbe "Maite zaitut"
2. Ainara Perez "Eduerne zuri"
B: 1. Josu Martinez "Biblo-Azkotia-Bilbo kontagia gaitezen!"
2. Josu Oria "Atanori"

XIII. Zapirain Anaiak Bertso-paper Lehiaketa

Herria: Errenteria
Antolatzailea: Lau haizetara: Xenpelar bertso-eskola
Mailak: Bakarra

Sarituak:

1. Miel Arrillaga "Gerra hotsak isildu"
2. Ekaitz Goikoetxea "Bi malko bihotz bereko"

**BAT-BATEKO
BERTSO HAUTATUAK**

OÑATI (2001-01-05)

Bertsolariak: S. Lizaso, J. Agirre, Egaña, Peñagarikano, Irazu eta Maia.

Gai-emailea: Egoitz Aizpuru.

Oñatiko bertso eskolak Errege egunaren bezperan urtero eratzen duen jaialdia. Gaueko hamaikak laurden gutxitan hasi zen. Bostehunen bat entzule. Nahiko saio txukuna izan zen erdi aldera arte; gero zerbait behera egin zuen, eta bukaeran berriro gora.

Maia-Irazu

Gaia: Ama-semiak zarai. Zuk, Maia amak, Saharako haur bat apadrinaiteko asmua duzu, hileroko diru kantitate bat haurrari bialduz. Gaur, Irazuri, hamar urteko zure semiari, zure asmuen berri emon zatzu, asteroko pagatik erdixa bat kenduz.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Elizan sartu ziradenian I / Salbatoreko ermitan I

Maia: Zuk badakizu haur batzuk nola dauden oso apartean, zapaldu eta bazterturikan basamortuko partean. Horregaitikan erabaki det diru hori ematean, eguneroko jana beretzat zure kapritxo trukean.

Irazu: Zerorri ere ez ote zaude kapritxotik mantenduta? Pelukerira maiz joaten zera, ama, ezin leike uka. Ulertu nahi bai baina ezin det atera dezun konduta: ez daukanari eman nahi dio gutxi dunari kenduta.

Maia: Pena galanta eman didazu modu horretan hastean, harentzat ere ez baita ezer zuri asko erostean. Entendituko ahal dezu zerbait dena kontatu ostean! Han erregerik ez da iristen ez seian ta ez bostean.

Irazu: Erregerikan ez da iristen,
umetxoaren kaltea,
ta ezinezko gerta liteke
gure Olentzero joatea.
Hango haurrari gosea kendu,
nik badet borondatea;
nere pagatik ematekotan
nahio det nik ematea.

Maia: Zeuk emateko asko ez dezu
eta ulertu ezazu.
Haiek laguntza eskatzen dabiltz
aspaldi xamar jo ta su!
Alde onikan ere badauka:
horretako prest zaude zu.
Gaurtik aurrera basamortuan
beste anai bat daukazu.

Irazu: Beste anai bat eta beste bat
duna artian gordia,
basamortuko bizimodua
agerikoa ordia.
Gure artekoa konpon liteke,
hauxe da tratu garbia:
zuk neri paga doble eman ta
emango diot erdia.

S. Lizaso

Hasierako puntua emanda

Neurria: Zortziko txikia
Doinua: Triste bizi naiz eta

E. Aizpuru: Giza balio on bat
da errespetua,

S. Lizaso: baina ez ikasia
baizik berezkua.
Horretarako utzi
beti're lekua;
bate gabekotikan
badabil nahikua!

Neurria: Hamarreko txikia
Doinua: Espainian behera

E. Aizpuru: Bertsoen harrobia
al da Azpeitia?

S. Lizaso: Gogorra da galdera
hori egitia!
Hamahiru-hamalu bat...
talde dexentia;
gehiagontzako ere
zabalik atia.
Ikasi nahi baduzu
hurbildu zaitia. (bis)

E. Aizpuru: Zein da bertsoetarako
zure sekretua?

S. Lizaso: Burua izatea
ondo esnatua
ta arrazoi sakona
zuzen bilatua;
gero rima pila bat
korapilatua,
eta azkar kantatu
azkar pentsatua. (bis)

OIARTZUN (2001-01-07)

Bertsolariak: Peñagarikano, Egaña, S.Lizaso, A. Arzallus, Irazu, Martin, Maia eta J. Agirre.

Gai-emailea: Laxaro Azkune.

Bai Euskal Herriari herri ekimenak antolatutako jaialdia Oiartzungo Udala, Herri Irratia, Egunkaria eta Gara babesle zituela. Elorsoro kiroldegian, arratsaldeko sei eta erdietan.

Irazu-Martin-Maia-A. Arzallus

Gaia: Zuek ere, entzule guztiek bezalaxe, ikusi duzue, hor atzean
Bai Euskal Herriari jartzen duela, baina nik nahi nuke zuek
esaldi hori edukiz betetzea: nolako Euskal Herria nahi dugu

edo nahi duzue? -kasu honetan zuek kantatu behar duzue-
nez-; zer daukagu ezinbesteko Euskal Herri horretan eta zer
daukagu eginkizun?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Kantore berri xarmant batzuek

Irazu: Nola behar lukeen ez dakit baino
ez denok geure alargun,
zer panorama beltzian gauden
esaten zertako jardun?

Bakoitza bere aldetik nunbait
ezin da ibili inun...

lehendabiziko jakin beharko da
herri bakar bat nahi degun. (bis)

Martin: Herri bakar bat edukitzea
ez degu izango pena.

Oso urruti ikusten dugu
gure kulturaren azkena;
katua eta txakurran gisan
daramagu bizi dena,
batasuna da momentu hontan
herriak behar duena. (bis)

Maia: Egia da, Jon, hemen badago
zer kendu eta zer suma,
Euskal Herria funtsean degu
euskararen erresuma;
Iparraldean ta Nafarroan
behar da ofizialtasuna
eta euskarak ekarriko du
herriaren batasuna. (bis)

A. Arzallus: Hasi Bizkaia ta Arabatik,
eta giputxen indarra;
beste aldean daude Lapurdi
Xuberoa ta Nafarra.
Arrotzik gabe lortu nahi dugu
Euskal Herri bat bakarra,
biak batean batzen dituna,
hegoa eta iparra. (bis)

Irazu: Karta soziala onartu bedi
zerbait badu merezi-ta!
Drogek aukeran libre hobeto,
ondorenak ikusita.
Filosofatze gehitxo txarra da,
beti horretan hasita,
tabernak utzi zabalik eta
begoz kartzelak itxita! (bis)

Martin: Askatasuna lortu nahiean
daramagu hainbat urte,
gure herriak betitik izan
ditu hainbeste bertute!
Egun batean askatasuna
guri emango baligute,
iragan aina etorkizun dun
herrian bizi nahi nuke. (bis)

Maia: Esan bezela Euskal Herria
ez doa oso batera;
nik diskurtsoa eraman nahi det
praktikotasun aldera:
Ibarretxeri eskatzen diot
segi dezala aurrera.
Duda mudarik ez du balio,
bagera edo ez gera! (bis)

A. Arzallus: Atzerritarrak lehendikan ere
bai baitauzkagu soberan,
nik Xebastian lehen ministro
jarriko nuke aukeran;
Egaña berriz guztien buru,
onena dugun tankeran;
bertsolariak parlamentuan
eta Reala primeran. (bis)

S. Lizaso-Peñagarikano

Gaia: Ez dakit zuek ezagutzen duzuen, bertso elkarteak ateratzen
du hor bertso orri bat, a ze flasa argazkia azaldu ohi da,
eta nik flas horretarako argazki bat aurkitu dut lehengo aste-
an egunkarian, zuek ere beharbada ikusiko zenuten:
Pinochet agertzen zen, eta ahoa zabaldua jauna hartzeko
prest. Eman dezagun kontu, hau (Lizaso) dugula Pinochet,
eta hori (Peña) dugula bere barrura sartzera doan Jesukristo.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Zeru altuan zegoen jaunak

Peñagarikano: Pinochet hauxe krudela degu
ta bero dauka odola.
Txile aldean ipini zuen
sekulako deskontrola!
Bere barrura sartu behar det
ta ez ote dit ajola?
Nik pentsatzen det gurutziltzatu
eta hobeto nengola.

S. Lizaso: Garai batean Espainiatik

misiolariak honuntza...
eskeintzen zuten federekin
babesa edo laguntza.
Orain artean pentsatzen nuen
dena zela kontu hutsa,
ta hiltzerako probatu nahi det
Jesukristoren gorputza.

Peñagarikano: Hemen zurekin nik somatzen det
sekulako kontrastia,
edo bestela ahaztua dezu
lehen egindako guztia.
Oain urte asko bat hartu zuen,
oain hartu nahi du bestia...
Kriston gorputza ez da hau baizik
jesukristoren ostia!

S. Lizaso: Zer arraiotan hartu aurretik
horrenbeste amenazu?
Zahartu arren indarra badut
ta kontuz ibili, aizu!
Lehenago ere entzuna nago
zuregandik hainbat mezu,
mirarrietan sinetsiko det
baldin zintzotzen banauzu.

Peñagarikano: Oain ere latza egin behar du,
lehen ere latza egin du!
Ta pekatuak disimulatzen
zertarako ahalegindu?
Bere barruan ezin dezaket
bere kargarik arindu,
nahiago nuke eztula eginda
bota egingo banindu!

S. Lizaso: Aukera eman hizketarako
ta ez du alperrik galdu,
nereganako intentziorik
ostiak ez du azaldu.
Ahoan daukat eta behar det
berriz ahoa zabaldu;
lehenbizi bota egingo zaitut
eta ondoren zapaldu.

J. Agirre-Irazu

Gaia: Hara hemen lehengo mendeko bi inbento: Joxe Agirre
kotxea, Irazu pildora. Zer ekarri duzue zuek onik eta zer
txarrik?

Neurria: Zortziko txikia
Doinua: Haizeak bidali du

- Irazu: Kotxea etorri ta
ondotikan ihes,
abiadurakin'e
hainbestekin trabes.
Pildorarekin berriz
ez nabil hain errez;
ez det ezer ekarri,
ekartzen utzi ez.
- J. Agirre: Kotxeak sortutzen du
hamaika nahigabe,
ez ibili ezker
xuabe-xuabe!
Gaur ezin leike bizi
kotxerikan gabe
eta pildorik berriz
hartu ez ta hobe!
- Irazu: Pildorarekin kotxen...
nolako kontuak!
Umerik gabe nunbait
beharko tratuak.
Ekartzen utzi ez ta
zure antzekuak...
askoz gehio dira zuk
eramandakuak!
- J. Agirre: Pentsatzen jarrita're
hau da hau kasua!
Kotxea ez al da ba
gauza erosua?
Ta pildorak sarritan
du enbarazua.
Viagrak ere eman du
orain frakasua.
- Irazu: Orduan ikusten da
ibili zerana...
pildorarekin ere
hainbesteko drama!
Bada kotxe-pildora
elkartzen dirana:
kotxian sartu eta
"ai ama, ai ama!".
- J. Agirre: Nik ez dut orandikan
probatu Viagrak,
aitonak nola ez daukan
gauz horren biharrik.
Gizonak naturalian

probatu behar dik,
nahi baldin ba'uk hartu zak
bihar edo etzi hik!

Irazu: Pildorana ez dezu
ondo entenditu:
etorri litekeena
eiten du gelditu.
Hobeto jardun leike,
Joxe konprenditu,
bestela ezin leike
natural aritu.

J. Agirre: Beraz lehengo bertsua
nahiko aldrebes zan,
baina horregatikan
ez jarri lainezan.
Berriz erantzuteko
ez nago perezan:
ondo entenditu det
baina gaizki esan.

MUNGIA (2001-01-21)

Bertsolariak: A. Lopategi, Maia,
Iturriaga eta Ibarra.

Gai-emailea: Iñaki Beitia "Arbildu".

San Antontxu jaietan Taket Bertsolari Taldeak antolatutako jaialdia. Herriko plazan izan zen, eguerdiko hamabi eta erdietan.

Iturriaga

Gaia: Meliton Manzanas kondekoratu egin dabe.

Neurria: Sei puntukoa

Doinua: Gai horrek badu mamia

Bildurra ta amorrua
sortzen daben izena,
Euskal Herrian aspaldi
famatu izan zena.
Askoren poza joatea
ta gitxi batzun pena.
Orain domina hori da
herri honentzat dema.

Aznarrek hor egin deutso
gerora bere omena...
Haren heriotza izan zan
omenaldi onena! (bis)
Horri garrantzirik hemen
gaurkoz zetan ez eman?
Enaz hasiko eurekaz
alperrikako teman.

Euskaldunak ondo daki
jente modu hori zer dan.
Askok aurre egin eutsien
kartzeletako greban,
ta orain jarri gaitue
barriro ere prueban:
torturatzailleak jainko,
militanteak kartzelan. (bis)

Zeozelan irauten dau
Franco zaharraren dogmak.
Kalabozoetan ez dauz
gaur egunean bromak:
odolez zipriztinduta
makina baten hormak!
Lurreraino markurtuta
ondino be gizonak!
Zelan emongo deutseguz
horreri zorionak,
ondino asko badira
haren ikasle onak? (bis)

A. Lopategi

Gaia: Hurrengo elezioetarako Euskal Herrirako lehendakaria
hautatu zaitue. Azalduiguzu zure programa.

Neurria: Hamarreko handia
Doinua: Aita izena kanta beharrak

Kanpaina luze zabal batean
izan da gure jarduna
eta azkenean kostata baina
heldu da nire eguna.
Lehendakaritzat jarria nago,
ene hau da poztasuna!
Argi ta garbi azalduko dot
daukadan eginkizuna:
danen gaineratik bultzatuko dot
abertzaleen batasuna. (bis)

Gure herri hau hainbat urtetan
ibili da burrukatzen.
Lehendakaritzan behin jarriz gero
hara zer nagon pentsatzen:
orain arteko politika hortan
ez dira ibili zuzen.
Horretxegaitik saiatuko naiz
aldarrikatuaz ozen,
presoak eta gudari danak
etxera bueltau daitezen. (bis)

Orain artean herri honetan
izan doguz hainbat laino,
askatasuna maite baidogu
beste edozein gauza baino.
Halan da guzti heldu ezinik
gabiltzanez hortaraino,
lehendakari lez jarriko dodaz
hainbat gogo ta enpeino,
Lizarran hasiz heldu gaitezen
independentziaraino. (bis)

AIZARNAZABAL (2001-01-26)

Bertsolariak: J. Agirre eta Sorozabal.

Gai-emailea: Oier Aizpurua.

Adiskide Bertso Eskolak antolatutako afaria. Berrogeita bost afaltiar
elkartu ziren Mikel Elkartean. Giro ona eta bildua bertsotan egiteko.
Lehenbiziko zatian librean jardun zuten eta ondoren Oier Aizpurua gai-
emailearen esanetara.

J. Agirre-Sorozabal

Hasierako puntua emanda

Neurria: Zortziko txikia
Doinua: Haizeak bidali du

O. Aizpurua: Erotutako behirik
                              ba al da Orandan?

J. Agirre: Zertan aldabak jotzen

dituzu din-dan-dan?
Nerekin hasi nahi dezu
zuk orain demandan,
bate arrazoi gabe
txarran propagandan.

O. Aizpurua: Gaztea dirudizu
Joxeren onduan,

Sorozabal: gaztetasuna ez da
betiko munduan.
Nahiz ta Joxe urtetan
nahiko aurrera jua,
ez da giro izaten
honen inguruan!

O. Aizpurua: Kamarak grabatzeko
orraztu al zera?

J. Agirre: Nola atrebitu zera
hori galdetzera?
Ezin atrebitu orrazi
eder bat hartzera,
ile kizkurra baitut
ijito antzera.

Neurria: Zortziko txikia
Doinua: Mando baten gainean I

O. Aizpurua: Zer moduz daramazu
aita izatea?

Sorozabal: Egunero sei aldiz
kendu paketea,
negarrez hasi ezkerro
jarri txupetea...
Zenbat kostatzen zeran
alaba maitea!

Neurria: Zortziko txikia
Doinua: Xarmangarria zera I

O. Aizpurua: Errealta ta Eibar

hurrengo derbia...

Sorozabal: Aurten ez dute egiten
iazko erdia!
Zelaiekoak ezin
mugi ipurdia
ta begira daudenak
kriston izerdia!

ZEGAMA (2001-01-27)

Bertsolariak: Egaña, A. Arzallus,
S. Lizaso eta Irazu.

Gai-emailea: Laxaro Azkune.

Zegamako Kasino Elkarateak urtero eratzen duen jaialdia. Gaueko hamar eta erdietan, pilotalekuan, hirurehun bat entzule. Agian aparteko kolperik eman gabe eta giroa askorik berotu gabe, baina bizi-bizi eta txukun jardun zuten bertsolariek. Bat-bateko bertsoen aurretik eta ondoren, Jaione Olazabal aresoar kantaria aritu zen.

Egaña-S. Lizaso

Gaia: Sebastian psikiatrarengana bisitan etorri da Andoni, gauean oso amets arraroak egiten dituela eta. Amets arraro horiek kontatzen hasi beharko du lehenengo ametsa egin duenak, gero emango dio honek sententzia edo zergatia edo...

Neurria: Zortziko handia
Doinua: Erreguetan ari nintzela

Egaña: Azken boladan pasa zaidana,
medikua, da petralla:
lotaratu ta amesgaiztoak
urruntzeko eginahala...
Bersolaria naiz ofizioz,
badakikezun bezala;
iruditzen zait berso denetan
poto egiten dedala.

S. Lizaso: Konponbidea jarri beharko
kezkutzen zaituen gauzai,
zuk diozunez gaua hor dago
zu estu hartzekotan zai.
Bersotarako badadukazu
onenak hainbeste dohai,
esna zaudela ez dezu egiten,

beraz egon zaite lasai.

- Egaña: Hori dala-ta aspalditxoan
badet hamaika enredo!
Tabladuetan berdin hastea
gerta leike honezkero.
Gaua ahaztuta siesta egitea
prueba egin nuen gero,
baina doinuak ahazten zaizkit
siestara joan ezkerro.
- S. Lizaso: Hainbeste kezka sortu lezake
azkenerako kaltea,
beraz zuretzat zorigaitza da
siestara ere joatea;
estualdian ondorio da
eta lasaitu zaitea,
oraindik ere luzea baita
txapelketaren urtea.
- Egaña: Zuk txapelketa aipatu dezu,
hori're degu tarteko;
ni naiz txapeldun, beraz hor nago
loturik edo kateko.
Nere betiko adiskidea
uzkur neronen kalteko;
lagunik gabe geratuko naiz
Donostiara joateko.
- S. Lizaso: Lagunik gabe ez zera aurkitzen,
beraz egon zaite lasai,
barneko kezka izanagatik
amesgaizto edo etsai,
zu Donostira joan zindezke,
egun horretan baida jai;
adiskideak lagun dituzu
ta entzuleak ere bai.
- Egaña: "Psikiatria konsulta daukat"
iragarkia zen amu.
Aurkeztu dizkit ez dakit zenbat
papel eta egitamu!
Konponbiderik ez dit eman ta
ordaintzea nahiko damu...
Amesgaiztorik ez nun izango
zure lanbidea banu!
- S. Lizaso: Ez da erreza amesgaiztoen
eraso hori jasaten,
zuri bezela beste askori
gaitzak dio erasaten.
Zer ari zera psikiatrari

hainbeste gezur esaten?
Esna zaudela jarraitu zazu
Andoni Egaña izaten.

URRUÑA (2001-02-04)

Bertsolariak: M. Arzallus, M. Murua,
Mateo eta Hiriart
Bertsolariak: Egaña, Colina, E. Arozena,
A. Arzallus eta I. Elortza.

Gai-emaileak: Karlos Aizpurua eta Xabier Soubelet.

Hazia Elkarateak Mattin eta Xalbador biziko dira goiburu hartuta apailatu jaialdia. Itsasmendi zineman, arratseko lauretan, ehunen bat entzule. Lehenbizi, bertso eskolako ikasleak aritu ziren kantuan, Karlos Aizpuruak gidatuta.

A. Arzallus-Colina

Gaia: Gaur, hemen, Urruñan dugun bertso egun honek "Mattin eta Xalbador biziko dira" du izena. Zu, Amets, Xalbador zara; eta zu, aldiz, Sustrai, Mattin. Eta biok behar baino lehenago hil zarete herria sobera maite zindutelako.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Uso zuri bat inguratu zait

A. Arzallus: Hainbat urtetan izanik ere
                              oso bertsolari fina,
                              hainbat urtetan eginik ere
                              barnetikan ahalegina,
                              hainbat urtetan azaldu arren
                              bertsuetan nere grina,
                              baina zeruak maite ninduen
                              nere herriak adina.

Colina: Berso kantari aritu ginen
                              biak onenen gisara,
                              bersu kantari aritu ginen
                              biak plazatik plazara.
                              Herio jin zen sega ta guzti
                              gainetik botaz izara;
                              gu joan ginen, gu zendu ginen
                              eta oino bizi gara.

A. Arzallus: Oraindik ere kantua ainitz

entzuten da hemen goitik,
eta gainera herria nola
dagoen untsa badakit.
Bainan hala ere entzun gabe ere
zeru honetan gogotik,
nere bertsuak emaiten ditut
Jangoikoaren ondotik.

Colina: Beraz bertsutan aritzen zira
Jaunarekin otoitzean;
herria berriz nigarrez dago
gu biekin oroitzean.
Maialen, Maindi, Mizel Mateo...
iltzaturik bihotzean,
nere bersuak entzuten ditut
haien bersu bakoitzean.

A. Arzallus: Gu joan ginen garai haretik
nahiz ta pasa den denbora,
zoritxarrean ihes joan ginen
mendi hegaletan gora.
Nahiz ta hemendik orain antzina
ezingo den joan inora,
giltza irriak duen artean
odola ere mintzo da.

Colina: Plazarik plaza, saiorik saio
zeinek gehiago eskatu!
Plazan kantari aritzen ginen
eta etxean prestatu.
Sentimentuak, ziri zorrotzak
barne-barnetik askatu...
Etorkizuna badago eta
ez dago zertan kezkatu.

A. Arzallus: Maisua eta bertso eskola
gogor lanean ari da,
eta indarra hartuz baitoaz
bertsogintzaren harira.
Gazte horiek lehen erran gisan
ai, zer-nolako ditzira!
Hoiak entzuten ditugunetik
lainoetan bizi gira.

Colina: Poz ematen du gure bertsuak
txalozartek babesteak,
poz ematen du gure xapelak
herriak ederrestek,
poz ematen du proiektu baten
herri batek sinesteak,
gu sortu ginen enbor beretik
sortu daitezen besteak.

E. Arozena-A. Arzallus

Gaia: Estitxu, etxeko alabatxoa zaitugu, eta supazterrean aspalditik zintzilik dagoen amatxiren burruntzalia begiratzen ari zara. Beraz, Estitxu, zu alabatxoa, eta Amets burruntzalia.

Neurria: Zortziko txikia

Doinua: Aita asmo hartu det1

E. Arozena: Burruntzalia hor da
oraintxe zintzilik,
begirada txiki bat
bota dut hemendik.
Ttikitatik ikasi
nahi nun sukaldetik,
baina orain ez zaigu
komeni holakorik. (bis)

A. Arzallus: Sukalderako zira
sobera alferra
eta gogoko duzu
ximini bazterra.
Gaina borobila du,
kirtena okerra...
Ihauterietarako
kapelu ederra! (bis)

E. Arozena: Nola iritsi zara
Inauteritara?
Orain ezin dut egin
hemendik algarra.
Sutondoan pasatzen
duzu zuk bolada,
odolkiak bezala
beltzatuko zara! (bis)

A. Arzallus: Nik odolki konturik
ez nuke nahi hemen;
utzi ezazu bazter,
amen eta amen!
Baina buruan jarriz
ai, zenbat ahalmen,
buru ttikiagoa
baldin bazinuen! (bis)

E. Arozena: Nere buruarekin
hasi jolasean,
baina sutan jartzen naiz
eztabaidatzean
zu hola ikusita
harro mintzatzean.
Ze ba isiltzen zara

amona etortzean? (bis)

A. Arzallus: Burruntzalia hartuz
amatxi gogoan,
gaixtakeritan zinen
harturik susmoan.
Baina normala dela
deritzot gaurkoan,
sutan jartzen bazira
ximini ondoan. (bis)

Egaña-Colina-A. Arzallus-E. Arozena-I. Elortza

Gaia: Aita Saindua zahartzen hasi zaigu eta laster hiltzeko zorian
izanen da. Zu, Andoni, Aita Saindua zaitugu, beraz, eta
beste bostak Aita Saindugaiak. Zoin diren zuen asmoak,
Igorrek hasiz.

Neurria: Lauko handia
Doinua: Kontu barri bat suzedidu da

I. Elortza: Aita Santutzat hauta nazaten
aspaldi egin nintzen apaiz.
Santu-santua ez naiz izango,
baina aita ere ez naiz.

Egaña: Zu bezelako gizon argalik
kristauak ezin estima,
gorputz horretan ez da kabitzen
ez gorputz ta ez anima!

A. Arzallus: Barka, Jean Paul Deux, zure ilea
aspalditik eroria,
ta zertarako jantzi ohi duzu
beraz kapelu xuria?

Egaña: Hau gazte eta adar-jotzaile,
ze tamala ta ze pena!
Ez dakit ongi esan al duzun
matrikularen izena.

E. Arozena: Hauteskundeetan erdiak neskak
izan dezagun pakea,
aizu, posible al litzateke
Ama Saindu izatea?

Egaña: Ama Saindurik ez dugu izan
ez orain ta ez lehenago,
baina ama birjin izan zintezke,

- Colina: postu hori libre dago.
Jesukristoren arima daukat
nere barnean gordea,
eta gainera bisaian badut
gaixo baten kolorea.
- Egaña: Oraindik ere gazte zera zu,
egia garbi esanda.
Ai, gizarajo, zuk aski duzu
seminariora joanda!
- I. Elortza: Argala baina gogorra naiz ta
neu jarri nazazu goarda.
Fedez mundua eskastxo dabil
ta esku gogorra behar da!
- Egaña: Ez zaite joan, hurbildu zaite,
zurekin doa kontua.
Orain memoriz esan zaidazu
laugarren mandamentua.
- I. Elortza: Kopla batekin erantzungo dut
Aita Santuak uler dezan,
memoriz esan behar den hori
hitzez ezin baita esan.
- Egaña: Hau Aita Santu ez dut jarriko,
ez baitaki deus esaten.
Gainera ez daki makurtu eta
lurrari muxu ematen!
- A. Arzallus: Mandamenturik ez dakit baina
nik merezi dut saria:
mutil gaztea eta prestua,
gainera bertsolaria!
- Egaña: Zu Aita Santu kaxkarra zera,
hori da nere ustea.
Hau falta zaigu: Aita Santua
kirol prakekin jaztea!
- E. Arozena: Lehengora bueltan, gogoan badut
ama birjin izateko,
baina zuk ba al duzu indarrik
mirariak egiteko?
- Egaña: Nik erantzuna emango dizut,
nahiz ta ez den atsegina:
zu ama birjin bihurtzea da
milagrorikan haundina.

- Colina: Ai, Aita Santu, Jeinkotzat zaitut,
gorroto dut pekatua,
eta gainera ederki dakit
seigarren mandamentua!
- Egaña: Gizarajo hau zintzoa dugu
eta hori da kontua,
usu gauza berbera baitugu
zintzoa eta tontua!
- I. Elortza: Gaur nere begiz ikus dezaket
askok esaten duena,
deabrua dela Aita Santuan
kapela jantzi zuena.
- Egaña: Beraz antiaju eta guzti
jardun da neri begira.
Hau zoritxarra, kapel gainetik
adarrak ikusten dira!
- A. Arzallus: Egokiena ni nauzu berriz
ta heldu nauzu kantura;
Jesusen seme ameslaria
ta deabruan itxura.
- Egaña: Zuk Jesukriston papera ere
egingo duzu dotore;
pisua ere ez duzu asko
gurutzean jartzeko're!
- E. Arozena: Lehenago ere aritu gara
mandamenduak emanez;
seigarrena zein den badakigu,
baina laugarrenikan ez.
- Egaña: Neronek ere ez dut gogoan,
zenbat pena, zenbat damu!
Ordezkorikan ez nuke behar
memoria ona banu!
- Colina: Hiru hauek protestante dira,
ez dago esan beharrik;
Aita Santuai egin diote
protesta latza bakarrik.
- Egaña: Hauen artean bat aukeratzen
alperrikan eginahala;
ni banijoa zerurantz eta
Jainkoak hauta dezala!

DONOSTIA (2001-02-10)

Bertsolariak: Lazkano, J. Agirre, O. Enbeita, Iturriaga, Mendiluze, Mañukorta, Peñagarikano eta A. Lopategi.

Gonbidatua: Mikel Urdangarin.

Bukaerako agurrak: Azpillaga, Amuriza eta Maia.

Gidoigilea eta narratzailea: Andoni Egaña.

Aurkezlea: Jon Maia.

Bertsozale Elkarteak Donostiako Turismo Ekintzetxearen laguntzarekin eratutako Bertso Eguna 2001. Urtero izaten du berezitasunen bat egun honetako jaialdiak, eta egun horretan Etxe honetako komeriak... izeneko saioa eskaini zuten, Andoni Egañak gidatuta. Kursaleko areto nagusian izan zen, arratsaldeko zazpiak hogeit gutxitan hasita. Mila eta berrehun entzule. Saioaren aurretik Euskal Herriko Bertsozale Elkartearen Ohiko Batzar Nagusia izan zen, eta saioaren ondoren, ohiko afaria Araeta sagardotegian.

Istorioko osoa papereratzetik ez, eta pertsonaien aurkezpenak eta horietako biren bakarkako jarduna jaso ditugu hemen.

Lazkano

Gaia: Imanol Lazkano izango da etxepe honetako nagusi jauna, etxepe honetako ugazaba. Bere inguruan ardaztuko da etxepe osoa. Eta Imanol, zergatik uste duzu etxepeko nagusitzat zeu aukeratu zaitugula?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Uso zuri bat inguratu zait

Nik ez dakit zer izan ditekeen,
lotsa edo ohorea.
Kontuak kontu jarri didate
nahikoa lan dotorea.
Kalkulatzen det nundikan nora
etorri leiken nerea:
neronek dedan adina eta
ilearen kolorea.

J. Agirre

Gaia: Joxe Agirre izango da etxeakoandrea, etxeako nagusi horren emaztea, amonatuia jada. Zergatik iruditzen zaizu, Joxe, zuri paper hori eman dizugula?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Uso zuri bat inguratu zait

Atzerapena badegu baina
pozik lanari heltzeko,
ez dadukagu motiborikan
pazientzia galtzeko.
Baina badaukat arrazoi pixkat
errezelotan jartzeko:
giza itxura galdu ote dut
emakumetzat hartzeko?

O. Enbeita

Gaia: Oihane Enbeita izango da lehengo bikote horren alaba, etxe-ko alaba. Bere mutil-laguna ere etxepean du. Zergatik iruditzen zaizu zu hartu zaitugula etxeako alabaren parera egiteko?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Santa Barbara zure bizitza I

Itxura berak dio zergatik
naizen etxeako neskato,
baina protesta egin nahi nuke
topikoen kalterako:
etxeako nausi izan nahi nuen,
papel ona niretzako,
baina Lazkanoi eman diote
lehendakaria dalako. (bis)

Iturriaga

Gaia: Unai AEK-ko irakaslea izango da, etxepe hortan gela bat alokairuan hartuta daukan AEK-ko irakaslea, eta Oihanerekin, etxeako alabarekin liatuta dago. Zergatik uste duzu zuri AEK-ko irakasle papera eman dizugula?

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko I

ETBrako casting batean
egon berri naiz Kursaal 1,

ta nire aktore doteen barri
argi ta garbi eman nien.
Nere itxura begiratu dut,
galdetu dut han ta hemen.
Gaur AEK-ko papel txiki hau
ez dakit zer arrazoi den!
Nik bokazioz institutoko
maisua izan nahi nuen. (bis)

Mendiluze

Gaia: Aitor Mendiluze izango da ertzaina. Ertzaina da eta beste
gela bat dauka etxepe hortan alokairuan hartua. Aitor, zerga-
tik uste duzu ertzain papera zuri tokatu zaizula?

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Santa Barbara zure bizitza II

Esan zenidan ertzain papela
neretzat izango zela;
eta zergatik, ez baldin banaiz
hain legezale itzela?
Kontrolatzaile zorrotza ez naiz
doazenak doazela...
Beraz zergatik jardun behar det
ertzaina banintz bezela?
Antza, norbaitek uste izan du
tipo legala naizela. (bis)

Mañukorta

Gaia: Mañukorta izango da etxepe hortako atezaina, porteroa,
sarreran egoten dena. Mañu, zergatik uste duzu atezain pape-
ra zuri eman dizugula?

Neurria: Zortziko txikia.

Doinua: Lurralde dena dabil I

Hau da jente klasea
etxe baterako!
Batzuek lodi samar,
beste asko plako.
Zergatik atezaina,
aitortu beharko:
alfer galanta mundura
jaio nitzalako.

Peñagarikano

Gaia: Peña liburu-saltzailea izango da. Ez dauka zerikusi zuzenik etxepekoekin, baina hor tartean sartu dugu. Peña, zergatik uste duzu zuri liburu-saltzaile papela tokatu zaizula?

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Mundu honetan holako gauzak

Ospe haundiko saltzailea naiz,
batzuk ezetz esan arren.
Ez pentsa beti egon naizenik
Anoetan ta Albizturren!
Inprenta baten liburu egiten,
gero saltzaile Etorren.
Ta gero berriz Zabaltzenen ta
Bilintxen eta Elkarren.
Esan beharrik ez dago gaia
nundikan nora datorren!

A. Lopategi

Gaia: Kokaguneak hala iradokitzen zuen, eta Aritz tabernaria izango da. Etxepe hortan taberna bat bada, eta tabernari, Aritz Lopategi. Zergatik iruditzen zaizu?

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Aita izena kanta beharrak

Bertso saiotan tokatzen dira
holako zeregin pranko!
Tabernari lez jarri naute gaur
zergatik eta zertako?
Itxura danez barra inguruan
gustura nabilelako,
ta behin aukera eman ez gero
aprobetxatu beharko.
Hauek ez dakit baina niretzat
tragorik ez da faltako! (bis)

Iturriaga

11. sekuentzia

Lekua: Komuna

Gaia: Liburu-saltzailea kezkatu baldin badabil, AEK-ko irakaslea ere kezkatu dabil ba! Ezkontzeko presioak, Garzonekin arazoak, juxtu-juxtuko soldata... Ez da erreza hogeta hamar urte bete eta iraultzaile segitzen! Itxura, behintzat, zaindu nahi luke. Eta bizarra egiten hasiko da goiz batez, ispiluaren

aurrean. Ispiluaren aurrean azaleratuko ditu bere barruko kezkak. Ondo ari al naiz? Merezi al du? Ze etorkizun daukat? Herri ostia hau hain herri ostia al da? (Ispiluaren aurrean, entzuleei bizkarra emanda, kantatu zuen Unaik)

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Gure aurreko guraso zaharrak

Amets batean murgildu nintzen
ta hainbat urte igaro.
Emanak ditut urrats guztiak
eta mila ikastaro!
Baina aurpegi eskasa daukat,
gaitz erdi, ez nago kalbo!
Kilotan ere aspaldi joan naiz
nahi baino askoz gorago...
Kantu zahar batek esaten zuen:
"Zer hintzen eta non hago?"

Filologia ikasi nuen,
dena neukan horren klaru!
Sei hilabeten egina nintzen
euskaltegiaren kargu.
Orain Garzonek gure ametsa
izorratzen hor dihardu,
baina pozteko arrazoi batatz1
konformatuko gara gu,
nik galdu dudan beste euskerak
irabazi baldin badu.

O. Enbeita

14. sekuentzia

Lekua: Komuna

Gaia: Denek badakite etxeko nagusiak etxea bota eta terrenoa saldu nahi lukeela. Hori arazo latz bihurtu da. Baina latzagoa da Oihanek, etxeko alabak, duen problema. Mikel Urdangarinen abesti goxoak entzunez, Mikelek jarritako giro zoragarrian, Mikelek sortu duen liluragatik, elkar gurutzatu dituzten begirada batzuegatik, konturatu da ez zaiola bene-benetan AEK-ko irakaslea gustatzen. Bene-benetan gustatzen zaiola ertzaina. Komuneko bakardadean bere barne gogoeta egingo du. (Komuneko ontziaren gainean eserita kantatu zuen Oihanek)

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Igande arrats eztino batez

Ai ama, hau da lasaitasuna,

kaka egiteko aukera!
Aitak bai egin behar digula
kaka burutik behera!
Komuneraino etorri naiz bai
larritasunak kentzera.
Erabilgarri litzateke orain
ezkontzarako papera.

Gure dutxako kortinak daude
hornituta bihotzekin.
Gustora asko sartuko nintzan
ertzain gihartsuarekin!
Jaboia bota eta labaindu,
morboa hain dut atsegin!
Oihane askoz hobeto duzu
ez pentsatu ta kaka egin!

Zalantzak dauzkat mutil kontuan
oraindik neska gaztea...
Azkenaldian kalterako da
konpainian egotea.
Bakar-bakarrik kumunean ta
dena libre esatea...
erosoa da taza gainean
dudan intimitatea.

LEGAZPI (2001-02-17)

Bertsolariak: Iturriaga eta Elustondo.

Gai-emailea: Asier Iriondo.

Lagunarteko hainbat saiotan egiten den antzera, lehenbiziko zatian librean aritu ziren, eta bigarreanean, gaiak emanda. Legazpi eta legazpiarrak izan zituzten aipagai, besteak beste, hasierako jardun horretan. Bazkaltiar batzuk zirikatu ostean, elkar tentatzen hasi ziren, eta bonbardeo eta munizio kontuan bukatu zuten. Libreko jarduneko azken bertsoaldia oso-osorik jaso dugu hemen.

Neurria: Zortziko txikia.

Doinua: Dama gazte xarmant bat

Iturriaga: Ez da ezer dohainik,
                          ez da ezer merke,
                          personak beti behar du
                          horrenbeste suerte!

Baina lortu liteke
saiatuta fuerte,
ta adibiderako
horra Errekarte 2. (bis)

Elustondo: Saiatzeko bazuen
hamaika endredo
eta azkenik egin
neskaren bezero.
Herri eta Edurne³
daude bero-bero,
ez lotsatu ta egin
xirriren bat edo! (bis)

Iturriaga: Mundua ez da beti
sasi ta asuna,
ez dago zertan utzi
beti behazuna.
Arindu dezakegu
guk estuasuna:
gora bikotea ta
gora maitasuna! (bis)

Elustondo: Iristean Cupido
heltzeko unea,
bertso eskola bihurtu
euren bilgunea.
Ez baitute osatzen
bikote xumea,
bertsolari irtengo
da hoiien semea. (bis)

Iturriaga: Primerakoa ez al da
hemen jeneroa?
Bertsoak eman die
behar zuten beroa.
Cupido heldu eta
semea hor doa,
bertsolari ez bada
behintzat arkeroa! (bis)

Elustondo: Arkeroa izatea
gauza mundiala!
Esatea nahi nuke
hemen nola hala:
bertsoa da hitzaren
kirol nazionala
ta horiek kirola egiten
hasi berehala. (bis)

Iturriaga: Maitasunak baditu
une bereziak,

eskertu behar ditunak
persona heziak.
Gainera salto egin
ohi ditu hesiak.
Eskibatu egiten
al zaitu geziak? (bis)

Elustondo: Oraingoan ez zera
jardun oso arrunt,
Unai egin al dezu
gaurko hontan zurrut?
Zuk kupidori buruz
esandakoan truk,
hark ez nau eskibatzen,
nik eskibatzen dut. (bis)

Iturriaga: Cupidon geziekin
al zaude erreta?
Gezia botaz gero
zuk beti hor buelta.
Jarri zazu gorputza
indarrez beteta,
behin botata igoal berriz
ez da etortzen eta. (bis)

Elustondo: Ez dela etortzen ta
nolako konplota!
Buruan badet orain
zalantzen konpota.
Nahiz ta izaten dudan
mila duda mota,
gezia baino nahio det
beste zerbait bota. (bis)

Iturriaga: Beraz gezi artean
jarraitu korrika,
momentu hontan dena
zugandik kritika.
Egun baten ezti-
eztitan jarrita,
Bidurik jarriko du
zuretzat musika. (bis)

Elustondo: Biduri buruz hasi
beharko kantatzen,
nahiz ta gaurkoan hemen
ez zaigun aurkitzen.
Haren musikarekin
hasita pentsatzen,
diru-sonden soinuak
ez nau seduzitzen. (bis)

Iturriaga: Parejak onak dira,

hori da hori martxa
bihotzetik kentzeko
larrosan arantza!
Hona hemen hirukote
laukotea antza,
hauek ematen dute
gure esperantza. (bis)

Elustondo: Esperantza hain degu
hitz eder galanta!
Nik'e familirako
gogo daukat ta,
zukin saiatu nahi nun
ahalegin aparta,
beti lutoz jantzita
ibiltzen zera-ta. (bis)

Iturriaga: Nire lutoarekin
ze-nolako penak!
Plastikoz jazten ditut
nik nire barrenak,
horrela debekatuz
nire ondorenak,
eta jaio orduko
hiltzen zaizkit denak. (bis)

Elustondo: Zure lagun hoiena
nolako tortura!
Neri sortzen didazu
mila kalentura!
Haiek isur itzazu
neronen barrura
eta jaio ta gero
hilko zaigu hura. (bis)

Iturriaga: Oraintxe bota duzu
eskeintza galanta,
zure kalenturaren
testimonio aparta!
Ahaztu kalenturak,
problema aparta,
termometroa igoal
lehertuko da-ta! (bis)

Elustondo: Termometroarekin
nahi badegu lana,
biok ederrak gaude,
badegu afana
eta izan gaitezke,
ez da gero drama!
bigarren Txirritaren
aita eta ama. (bis)

Iturriaga: Hori izango ote zan
kriston delitua?
Kejaz laster Gipuzkun
artzapezpikua.
Termometroa ez da
neguko pikua!
Nire uranioa da
enpobrezitua (bis)

Elustondo: Hala azaldu dezu
zerorren kareta,
pikutara bialtzea
zuk zenuen meta.
Neri ez zait inporta
ta jarri arreta,
kimikan beti oso
txarra izan naiz eta. (bis)

Iturriaga: Onartzen dut eskeintza
joan dala ondo,
ta baldin badaukazu
horrenbeste gogo,
termometroai eusten
ni ez naiz egongo,
gora uranioa
ta gora Kosovo! (bis)

Elustondo: "Aupa Kosovo" hasi
baizera kantatzen,
hantxe dabilta nahiko
egoera latzen,
eta hasi berri naiz
ni zera pentsatzen:
ea inork ez gaitun
gu bonbardeatzen! (bis)

Iturriaga: Bonbardeoak badaude,
baina tira-tira,
beti ezin gara egon
kanpora begira.
Bonbardeoai eutsi
ta eragin di-da,
Milosevic ta Aznar
kejatuko dira. (bis)

Elustondo: Kejatzeko egonda
abilidadean,
neronek jarraitzen det
hortako idean.
Jarri ditzagun bonbak
geronek aidean,

ea bat erortzen dan
Aznarren parean! (bis)

Iturriaga: Oraintxe bota duzu
ta ez zan makala!
Uste nuen zinela
neska serbitzala.
Aznar horrela hiltzea
ez da ez normala,
ez al dakizu hori
delitua dala? (bis)

Elustondo: Delitua degula
didazunez aipa,
hemen ez naiz hasiko
kolpetik ai-aika.
Neronek izan nahi nun
bonbardeoan aita,
amosala alperrik
gastatzea baita. (bis)

Iturriaga: Beti dago arriskua
hitzaren ondoan,
Nerea hartu zazu
zuk hori gogoan,
baina munizioa
ez gastatu doan.
Dinamita onena
bigarren saioan. (bis)

MUTILOA (2001-02-23)

Bertsolariak: S. Lizaso, Irazu eta Murua.

Gai-emailea: Nikolas Zeberio.

Lierniko Mujika jatetxean urtero antolatzen duten bertso afaria. Hirurogeiren bat afaltiar elkartu ziren eta saio luzea bezain ona entzuteko aukera izan zuten. Hasieran, librean jardun zuten, eta gero, gaiak emanda; batzuk Zeberio berak jarriak, beste batzuk afaltiarrek proposatuak. Urtero bezala, bertan izan ziren Xapre eta Zarra trikitilari zaldibitarak ere.

S. Lizaso

Gaia: Oraingo hontan, Kandido Ibar izango zara. Zure semea den Pablo heriotz zigorrera kondenatu dute Estatu Batuetan.

Beraren errugabetasuna frogatu nahirik edo, dirua behar, ordea; eta hori lortzeko, Euskal Herrira egin duzu bisita. Hiru bertsotan zure eskaria.

Neurria: Hamarreko handia
Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko I

Nere semea errugabea
dudatan ez dut esango,
heriotzaren korredorean
zoritxarrean han dago.
Proposamena Euskal Herriai
kolpean diot egingo,
dirua ere behar baidegu
deguna baino gehiago.
Ez zan beharrik han justizia
diru menpe ez balego! (bis)

Akusazio gogorra dauka,
ez dago esan beharrik.
Kondenatua, ez zaigu falta
sendi osoan negarrik.
Hala ta guztiz ez dago gudan
etsipenarenugarrik.
Laguntzeko prest nunbaitetikan
atera ezker indarrik...
Baina ez dago laguntzerikan
bihotzarekin bakarrik. (bis)

Errugabea erruduntzat jo,
hori denentzat kaltera
ta salbatzeko ez da nahikoa
aitak dadukan kartera.
Nahi gendukena dirua bildu
ta hura handik atera.
Zalantza hori luzatzen bada
hemen urtetik urtera,
sendi osoa hilko gaituzte
semearekin batera. (bis)

S. Lizaso-Murua-Irazu

Gaia: Orain dela gutxi egin berri duten ikerketa lan batek zera dio:
Gizonezkook, batz beste, hamahiru koma bost zentime-
troko zakila dugula. Zer iruditzen zaizue? Zuen inoiz neu-
tu al duzue?

Neurria: Seiko txikia
Doinua: Bertsuak jarri dizkat

S. Lizaso: Hamahiru koma bosta
omen gehiengan.
Ni ez nago haserre
holako esanean:
nereak neurri hori du
lo dagoengan. (bis)

Murua: Nereak jo zituen
beheko bazterrak,
hamar zentimetrotan
bukatuak gerrak.
Ni ere zerbait banaiz
Lizaso eskerrak. (bis)

Irazu: Zentimetro kontukin
nik ez det esango,
baino horrela bada
bota behar sendo:
neurrik ez daukanean
egoten da ondo. (bis)

S. Lizaso: Azkenean neurriai
hartu behar prenda
ta nerea ez dabil
neurritik ertenda:
berak nahi dun tokian
ondo kabitzen da! (bis)

Murua: Gizonaren kontua
zentimetro pila...
Beti ibiltzen gera
haundiaren bila.
Ez al da askoz hobe
ttiki ta abila? (bis)

Irazu: Barka Lizaso baino
ni hemendik galdetzen:
erreza izaten al da
horrela asmatzen
neurritik atera ta
arrastuan sartzen? (bis)

S. Lizaso: Ez dakienai hasi
behar dut esaten,
Irazuk ez baidaki
nola dan izaten:
arrastoan sartu ta
arrastaka irten. (bis)

Murua: Parre eragilea
da kontu lizuna,
haundi ta mardula da
honen azpizuna.
Honi eman zaiozu
sobratzen zaizuna. (bis)

Irazu: Ondo da, hoi hartzen det
benetan aintzako,
baina ni osatzen naiz
nahi detenantzako.
Sobra hori gorde zazu
besten batentzako! (bis)

S. Lizaso: Muruan proposamena
nere kalterako,
ta betiko bidetik
ez naiz aterako:
sobrea gordetzen dut
falta danerako. (bis)

Murua: Beti kontu berdinez
ai gera lanean,
zentimetro kontua
nagusi azkenean,
ta horren neurria dago
irudimenean. (bis)

Irazu: Dena da irudimen,
ze arrazoi fina!
Haundiak alde txar bat
badauka jakina:
behin erori ezkerro
zutitu ezina. (bis)

S. Lizaso: Baina ez det onartzen
Irazun esana
eta gezurra-edo
izango zan dana:
inoiz ez da erortzen
zutitzen ez dana. (bis)

Murua: Ttikiak ere, bada,
ez dauka gauz onik!
Horrekin zalantza asko
eduki ohi dut nik:
ez zaio antzematen
zutik dagoenik. (bis)

Irazu: Igual antzemango da
behar dan unetan.
Hamahiru zentimetro

bertsolarietan...
ze neurri daukazue
gai-jartzaileetan? (bis)

Irazu-S. Lizaso

Gaia: Kasu honetan, Lizaso, zahar etxe batean zauden agurea zara, eta Irazu, berriz, zahar etxe hortako erizaina edo enfermera. Sebastian agureak bere gelatik jo dio tinbrea enfermerari eta enfermera, joan da agurearen gelara zer behar duen esanez. Agureak zera erantzun dio: "Lagun bat behar dut".

Neurria: Berezia

Doinua: Uso xuria errazu I

- Irazu: Galdera egin dezuz zinez
ta ni erantzun ezinez. (bis)
Bakarrik zaude laguntza eske
bakardaderik haundinez,
laguna edo ni behar nauzun
argitu zazu gutxinez! (bis)
- S. Lizaso: Lanean pasa bizitza,
hau lortu dudan emaitza! (bis)
Zu edo beste norbait ez dakit,
laguna dut nik baldintza,
bakardadea baida botikak
sendatzen ez duen gaitza. (bis)
- Irazu: Bizimodua garrastu,
baina ez zaitez eskastu! (bis)
Lan hutsarekin zuk badakizu
ez leikeela aberastu,
milioiak egin zenituen ta
lagunak eitea ahaztu. (bis)
- S. Lizaso: Ez nintzen laguneren etsai,
ez nintzen egiteko gai. (bis)
Lehen etxean estu negoen,
hemen ere ez nago lasai;
neure etxean bakarrik nintzen,
zahar etxean ere bai. (bis)
- Irazu: Personaren ibilera
urteak joan ta gainbehera. (bis)
Ze bizimodu izandu dezun
ondo azaldu gainera.
Etxean bakar, hemen'e bakar...
ohituta egongo zera! (bis)

- S. Lizaso: Ohiturakin ez eraso,
badaukat hainbat arazo! (bis)
Ez etxean ez zahar etxean
ez naiz sentitzen eroso,
maitasun asko eman dut baina
maitasunik ez dut jaso. (bis)
- Irazu: Arrazoi ederra entzun,
nola behar det erantzun? (bis)
Zoritxarreko esker gaiztoa
jasota zabiltza ordun?
Maitasuna're jasoko zendun
benetan eman bazendun! (bis)
- S. Lizaso: Jarduna nintzan zabaltzen
ta bueltan ez zait azaltzen. (bis)
Pentsatzen nago gazterikan hil
neretzat hobe ez al zen!
Hizketarako adiskide bat,
gehiago ez du eskatzen! (bis)
- Irazu: Horretara behar bultza,
nik bihotza ez det hutsa! (bis)
Ni laguntzeko prest naukazu ta
ez harrotu hainbat hautsa!
Gehiagorako hortxe daukazu
Jangoikoaren laguntza. (bis)
- S. Lizaso: Jangoikoarekin amets
egina hainbat biderrez, (bis)
bainan geroko itxaropenez
engainatzen ez naiz errez.
Bere semeai lagundu zion
ta neri zergatikan ez? (bis)
- Irazu: Horrela hitz egitian
nolatan utzi pakian? (bis)
Larogei urtez ez zaude oso
gorputz aldarte fuertian.
Bere semeai lagundu zion
hogeita hamahiru urtian. (bis)
- S. Lizaso: Enfermeran esanean
etsi dut nik aidanean. (bis)
Bera haserre, Jangoikoana
bidaltzen nau zuzenean...
Martxa honetan nere malkotan
itoko naiz azkenean! (bis)

Murua

Gaia: Gai hau hemen, mahai inguruan, bildutako gaia da, eta hone-
la dio: "Iñaki Muruari. Bitoriano Gandiaga hil berria dugu.
Beraren oroimenez kanta itzazu bertso pare bat, hamarreko
haundian".

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko I

Bitoriano Gandiaga zen
zinezko argizaria,
Bitoriano Gandiaga zen
hitz hutsaren miraria,
euskaltzaleon atsegin eta
euskaltzaleon saria,
hainbeste urtez etenik gabe
lana egiten ari...
Negu beltz honek isildu digu
Arantzazuko txoria. (bis)

Gizon xumea, gizon apala,
gizon kategorikoa;
sentimentua bizia zeukan
eta bero gorikoa;
barrua beti eskuzabala,
sentimentu haundikoa.
Hemen euskera pixkabanaka
baina behera dijoa,
euskaldunotan ez gaudelako
haren antzeko nahikoa. (bis)

Beraren hitza izaten gendun
bizitzako euskarria
ta hura isildu zaigun unetik
sortu da itolarria.
Euskaltzaleok barruan degu
pena ikeragarria:
negu beltzean sartu da euskera,
negu beltzean herria.
O, Gandiaga, bidal zaiguzu
zerutik udaberria! (bis)

S. Lizaso-Murua

Gaia: Kasu honetan, Murua jubilatua izango da, eta jubilatutako den egunean zer egingo eta despertadorea utzi du bere semearen logelan, Sebastianen logelan.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Haurtxo txikia negarrez dago

S. Lizaso: Orain artean zu izan zera
lan asko egiteko gai,
hainbat urtean lanean jardun
zeure erretiroan zai.
Esnagailua semeai utziz
aita ote zaude lasai?
Erretiroak zer balio du
ez badezu esnatu nahi?

Murua: Seme maitea ez zaidazu egin
horregatikan demanda.
Bart gauean'e egin zenduen
berebiziko parranda.
Esnagailua hor utzi dizut
isil-isilik juanda.
Ni horren mende bizi izan naiz,
orain zurea da txanda.

S. Lizaso: Barkatu, aita, borondatea
jarri behar det koloka:
aitortu dezu gogorra zela
hainbat urteko borroka;
zeure gelatik kendu dezu ta
orain neregana bota,
hainbat urtean zeuk gorroto ta
orain semeari opa!

Murua: Ez dizut opa gauza txarrikan
naukazu gogo betean.
Estudiante ibili zera
hogeita zazpi urtean.
Esnagailua utzi dizut nik
etorkizunan atean,
zuretzat lana izan dezazun
ni lantokitik joatean.

S. Lizaso: Alde batera aita arrazoi
dezu zure esanean:
zuk erretiroa hartu eta
semea hasi lanean.
Esnagailuak ez nau esnatzen
inoiz aldarte onean;
esnatzea're goxoago da

amak deitzen duenean.

- Murua: Amak deitzea goxoago da,
hala uste det nereko,
bainan ardura hartu ezazu
ia ez zera mutiko!
Esnagailuak deituta ere
beti ez zera jaikiko,
baina, Xebastian, pentsa ezazu:
ama're ez da betiko.
- S. Lizaso: Ama ez da betiko izaten,
baietzi ez dut pentsatzen,
bainan bizi den artean behintzat
utzi zaidazu gozatzen.
Amak goxo ta horren tinbreak
sustoka nau ni esnatzen;
eta gainera traste zahar horrek
gosairik ez du prestatzen!
- Murua: Arrazoi dezu, tresna horrek ezin
gosari onik atera,
bainan zeuk egin behar zenduke
hortik kontuak atera.
Hamaika aldiz jeiki da ama
nei gosaia prestatzera!
Orain hark ere goxa dezala
aita xaharrakin batera.
- S. Lizaso: Hainbat urtean goizean garaiz
ama etxeko eredu.
Bide onetik goazen eta
bidea zergatik galdu?
Utzi amari atsedean hartzen,
nei deitzera zeu azaldu.
Bide hortatik gaurtik aurrera
denok goza dezakegu.
- Murua: Arrazoi dezu, biziko gera
horrela denok hobeto,
baina eguerdia iritsi zaigu
bertso, kantu ta besteko.
Ia jaikita, ene semea,
ez al zenduke hobeko?
Edo berandu izango dezu
gero siestara joateko.
- S. Lizaso: Barkatu, aita, zu ez al zaude
gizon normalan senean?
Larunbata izaten da beti
ostiral ondorenean.

Orain ez daukat zertan hasirik
hemen presaka lanean!
Kalera noa, bazpare deitu
hurrengo astelehenean!

ZESTOA (2001-03-03)

Bertsolariak: Maia, Egaña, A. Arzallus,
S. Lizaso, A. Agirre, I. Elortza.

Gai-emaileak: Oskar Alberdi eta Margari Eizagirre.

Urteroko saioa, Zestoako Bertso Eskolak antolatua. Herriko pilotalekuan, laurehun entzule inguru. Gaueko hamaikak hamar gutxi aldera hasi eta hamabiak eta laurdenean bukatu zen. Temperatura hotza, baina giro beroa bertsotan egiteko.

Maia

Gaia: Gaur martxoak hiru degu, eta Gasteizen, hain zuzen ere, duela hogeita bost urte, polizia espainiarrek lan baldintza hobeen eske gose greban edo protestan zeuden bost langile hil zituzten, Gasteizko San Frantzisko elizan. Zer burutapen dakarzkizu kontu honek?

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Gure aurreko guraso zarrak

Mila beatzirehun hirurogeita
hamaseigarren urtian,
krimen haundi bat burutu zuten
Gasteizeko partian.
Langile asko eliza baten,
guztia bete-betian...
Ze burutapen etortzen zaidan
orain denbora joatian?
Errundun asko Moncloan daude
ta bost langile lurpian.

Herri honetan ondo dakigu
sufrirentu latza zer den,
ta berriz ere gogoratuaz
urteak pasa ondoren.

Batzuek ondo ta lasai dabiltz,
besteak hurrenik hurren.
Zigorra beti elizan ere
ordun kanpo eta barren...
Hildako danak ez dira berdin,
batzuk hala esan arren.

Hoiek biktimak ez omen dira,
bestelakoa da fama,
baina oraindik bihotz askotan
ezin da arindu zama.
Begira nola ordaindu zuten
bost langile haien lana,
orain Galizin presidente da
orduan ministro zana.
Ulertuko du nahi duen harek,
horrekin esan det dana.

Egaña-S. Lizaso-A. Agirre

Gaia: Zestuar batzui gertatutako gaia jarriko dizuet zuei. Zu,
Xebastian, nola mendizale peto-petoa zean, Himalaya igota
hor ibili zea izardi larritan, ta hegazkiean sartu zea; ta
Amaia, andre xahar bat, kejatzen hasi da, kriston izerdi
usaia daukazula-ta, ta Egaña azafatana jun da kejatzea, zu
hegazkietatik botatzeko esaten.

Neurria: Seiko txikia

Doinua: Bertsuak jarri dizkat

A. Agirre: Azafata, hurbil zaitetz,
egizu mesede!
Gizon hau aldein zazu
orain alafede,
kiratsa baitario
bizarretik ere! (bis)

Egaña: Bidaiari hau dijoa
errex eta merke,
hor doala sinisten
badet nahiko neke,
paketeen sailean
joan behar luke! (bis)

S. Lizaso: Nahiz izerdi usaia
nik hemen zabaldu,
zortzi mila metrotik
gora gabiltza gu,
ta atea zabaltzeko

barrua behar du! (bis)

A. Agirre: Zortzi mila metrotan
nunbait zera neka,
baina dezun kiratsa
ez da berriketa!
Gainera bi asientuak
hartzen ditu eta. (bis)

Egaña: Aizu, nexka, mintzo zera
modu makalean,
ni pakeak eginez
inundik ahalean,
aulkirik ez badezu,
hartu magalean. (bis)

S. Lizaso: Mendizalearentzat
kritika ugari,
azafata albotik
hizketan zait ari,
zuk ez egin kasorik
amona zaharrari. (bis)

A. Agirre: Hain zahartuta nagonik
ez zazula uste,
zortzi mila metrotan
oxigenon truke,
ta orain oxigenoa
nik beharko nuke. (bis)

Egaña: Hartu ezazu lasai
amona xahar, hara.
Tipo hau ez da igo
Everest puntara,
bere izerdi hori
beldurrarena da. (bis)

S. Lizaso: Izerdia sortzen da
beharran neurrira,
amona jarri zaitez
besteai begira,
oxigeno falta da,
erretzen ari da¹. (bis)

A. Agirre: Ez da nekean izerdi
nago ohartuta,
nere ondoan dago
nunbait berotuta,
ez da, ez, izerdi ona,
izerdi-hotza dauka! (bis)

Egaña: Ez dakit bota egin ditun

edota erori,
oraintxe entzun ditut
puzker bat edo bi,
izerdi usaia baino
txarrago da hori. (bis)

S. Lizaso: Azafata ta amonak
hartzen naute estu,
usaia aldatzeko
nahiz ta nagon prestu,
hegazkin modernoak
dutarikan ez du. (bis)

HONDARRIBIA (2001-03-04)

Bertsolariak: Sorozabal, Iturriaga, Maia, Egaña, Agirreazaldegia eta Elustondo.

Gai-emailea: Iñaki Murua.

Korrika Kulturalaren barruan AEK-k eraturako jaialdia. Arratsaldean izan zen, Hondartza kiroldegian.

Agirreazaldegia-Iturriaga

Gaia: Zuek biok arrantzaleen emazteak zarete. Une honetan Hondarribiko kaian zaudete. Zuen senarrei agur egiten ari zarete. Unai ohitura bihurtu den agurra egiten, barrutik kalbarioa, kanpotik patxara; Ainhoa lehendabiziko aldiz agur egiten, negar zotinei eutsi ezinik.

Neurria: Hamarreko txikia
Doinua: Espainian behera

Iturriaga: Itsasoak baditu
komeria pila,
gure bizitza beti
senarraren bila.
Nahiz eta barru hortan
zerbait korapila,
jaso zazu besoa,
eutsi neskatila
eta eskumuturra
mugitu dadila! (bis)

Agirreazaldegia: Itsasoak baditu

bere enkantuak,
baina sarri egiten
ditu pekatuak.
Senar arrantzalea
niretzat patuak...
Galderak sortzen dizkit
gaurkoan kontuak:
ekarriko al duen
hurrengo olatuak. (bis)

Iturriaga:

Bizitzari horrela
begiratzen nion,
baina horrek ez dakar
hamaika zorion.
Begira itsasoari
ze apar darion!
Kanpoan edo hemen
ez dauzkagu inon,
ta ez dakit gertuago
benetan noiz dagon! (bis)

Agirreazaldegia:

Askotan errezatu
izan dut elizan,
fedea beste eskurik
ez dutenen gisan.
Hiru-lau hilabete
senarran peskisan...
Nik nahiago dudala
argi nahi dut esan:
bihotza hutsik baino
sabela hutsa izan. (bis)

Iturriaga:

Okerrena dugula
beteta sabela.
Joan eta etorri
hor dabil batela;
bateko atuna dela
besteko berdela...
Neska hartu ezazu
fede bat bezela
gu itsasoarekin
ezkondu ginela. (bis)

Agirreazaldegia:

Bi hilabeteko haurra,
aitaren itzala,
ta haren presentzia
ordea hutsala.
Niri malkoz bustitzen
ari zait azala,
ta eskatuko diot
amestu bezala

familiko untzia
gidatu dezala. (bis)

DONOSTIA (2001-03-10)

Korrika 12ren karietara, AEK-k Euskal Herriko Bertsozale Elkartearen lankidetzaz eraturako Hitzak egin gaitu ikuskizun dotorea. Kursoaleko kubo handian, arratsaldeko zazpi eta erdietan. Bertsolaritzaren historia taularatu zuten hainbat bertsolarik, aktorek eta Bedaxagar kantariak. Koldo Izagirrek prestatu zuen gidoia, eta dekorazioaz nahiz zuzendaritza artistikoaz Eneko Olasagasti arduratu zen. Korrikak urtero omentzen du norbait, eta hamabigarren ekitaldi honek bertsolaritza omendu zuen. Amaieran, hiru bertso hauek kantatu zituen Andoni Egaña.

Egaña

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Haizea dator ifarraldetik

Historia maiz idazten denez
poderedunen eskeman,
ardo mindua eman ziguten
historiaren tabernan.
Behingoagatik historia geuk
egin dugu geure eran;
denborarekin ikasi dugu
ardo goxoa nun edan.
Nunbait zapore gozo-gaziak
dakarzkigu iraganak;
irabaziak iragaziak
iritsi zaizkigu danak.
Mesede haundirik ez digu egin
bi ardotatik edanak;
gaur egun ito egiten gaitu
nahi degunak ta geranak.

Izan baginen, erdi bagara,
ez ote gera ahulduko?
Zergatik egin geroai muzin,
etorkizunari uko?
Hitzak egiten gaitu euskaldun,
euskaltasunak munduko.
Hori ulertzen baldin badugu,
ardorik ez da minduko.

ERREZIL (2001-03-16)

Bertsolariak: J. Lizaso, J. Agirre,
Gorrotxategi eta Lazkano.

Gai-emailea: Manuel Agirretxe.

Erniarraitz Bertsozale Elkarteak Urolaldeko lehenbiziko bertso
astearen barruan antolatutako afaria, Letea jatetxean. Hasieran librean
jardun zuten eta ondoren, gai-emailearen esanetara.

J. Lizaso-Lazkano

Gaia: Behin baino gehiagotan entzun degu Landetako
Unibersidadea, eta Landetako Unibersidadea entzundakoan,
gauz bat datorkit neri burura: Joxe Lizasok eta bere familiak
han euki zuten taberna edo ostatu hura. Hortik aurrera nik
ezer gutxi dakit, eta nere garaikoez ere pentsatzen dut nere
modun jakingo dutela. Guk jakin nahi gendukeena da garai
hartako berri, zuen ibilerak, hango tertuliak, bilerak, Joxe
nolako tabernaria zen, beste hauek nolako bezeroak ziren
eta abar eta abar.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Eguna pasa nekean eta / Andre txarraren bentajak

J. Lizaso: Barkatu, gazte, gauza guztiak
ez daduzkat nik goguan.
Jaio ginan ta nolabait ere
jarraitu behar munduan.
Bersotan gogor egiten gendun
guziok afalonduan,
penagarri da bersoik onenak
haizeak eman zituan. (bis)

Lazkano: Ni Landetako semea nazu
bertan jaio ta hazia,
eta nik bertan eramana det
nere bizitza guzia.
Eta bertako taberna harek
bazun berekin grazia,
zenbait meritu ez dakit baina
zerbait bazun berezia! (bis)

J. Lizaso: Lagun Imanol mutil gaxtea
eseritzen zan albuhan,
kostata baina noizean behinka
han hasitzen zan kantuan.

Garai haietan tartamutua
ere dexente zeguan,
tartamutuak aldegin zion
bersotan hasitakuan! (bis)

Lazkano: Aldi batzutan bersotan eta
beste batzutan musean,
eserialdi ederra franko
bertako mahia luzea!
Ikasi gendun hizkuntza eta
bersoakin jolasean.
Gu bersolari ezin gindezkeen
bertatik pasa ezean. (bis)

J. Lizaso: Danak kantari aritzen ginan
aboa bete-betian,
lo egiteko elusioak
uzten ginun apartian.
Jarduten ginan han jo eta ke
guziok nolabaitian,
Teresa xaharra erretza hartuta
kolpeka hasi artian. (bis)

Lazkano: Beste mahai zahar bat gozoagorik
ez zen izango munduan!
Ai zer pozikan egoten ginan
denok alkarren onduan!
Tartamututik hizketara ere
ikasi nuen moduan,
hitz normaletik gezurretan'e
nik hantxen ikasi nuan. (bis)

J. Lizaso: Bai Imanol, bai, zure gaztaroak
baditu mila ixtori!
Ta honerako agertuko det
eta ez esan inori:
zenbat bidarrez egiten zendun
zuk'e hasi ta erori!
Hango karrera ikasi zun ta
orain dago lehendakari. (bis)

Lazkano: Ez pentsa gero nagoenikan
han pasatako damuan!
Egun batean erori nitzan
nere gustoko amuan.
Oraindik ere bizitza hura
dadukat oso goguan!
Amak gorrota ohi zuen baina
nik oso gogoko nuan. (bis)

- J. Lizaso: Ezin ukatu taberna hura
asko zenduala maite,
nik bezelaxen gehiagok ere
halaxen esaten dute.
Izanez ere ez ginan bizi
alkarrengandik aparte.
Lata ederra eman zenduan
karrera ikasi arte! (bis)
- Lazkano: Izanez ere eskura neukan
ber-bertara zan auzuan
eta edozein eror liteke
halako leku gozuan.
Egun batean han kiskali zan
arrats beltz bateko suan,
esaten zuten: nagusi zaharrak
maldizioz erre zuan. (bis)
- J. Lizaso: Hori gezurra danik ez esan
hemen, Lizasotar Joxe,
bururapen bat heldu da eta
esango berihalaxe:
suak biali ginuzen baina
ez ginan suaren gose,
neuk esan behar aldegin nula
azaria bezelaxe2. (bis)
- Lazkano: Su triste hura gertatua zan
kliente danen pikardiz,
ta nagusiak zer sufritu zun
zertarako esan berriz?
Lehenago ere maiz esandu det
nik gauza hau hainbat aldiz:
nahiago nula Landeta baino
Loiola erre izan balitz. (bis)
- J. Lizaso: Nere denboran entzuna nago
bajinatxo bat albiste!
Ez det ukatzen arrats haretan
gelditu ginanik triste.
Baina Lazkano hasita ere
ez zazu esan hoinbeste,
loiolatarrak jakiten badute
deskomurgauko zaituzte! (bis)
- Lazkano: Maisu jatorra genuen Lizaso
ta ni ikasle zintzua,
biongan ere nola zeguen
ilusio berdintsua.
Nahiz ta gau baten denan gainetik
han pasatua zan sua,

etxe zahar hura erre zan baina
bizirik dago bersua. (bis)

J. Lizaso-J. Agirre

Gaia: Joxe Agirre, amona, eta Lizaso, aitona. Gaur, Joxe Agirre,
ustekabeko ederra hartu duzu. Bere gelan aitona hor bilatu
dezu asistenta sozial edo gizarte laguntzaileari eskutikan
goxo-goxo helduta.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Gaiso nengoen joan den aspaldian

J. Lizaso: Esan nahi zuan emakumerik
ez zaitezela gonbita.
Hain dago aingeru gaixua eta
hain da aingeru polita!
Amonatxoa sinista zazu
orain hizketan hasita:
askoz gazteo sentitutzen naiz
besotikan igurtzita.

J. Agirre: Aitona sartzen hasi zerade
nahikoa bide estura,
zuk maite dezun gaztetxo horrek
oain izango du eskura.
Sinistu zazu nahiko duela
sasoiko baten freskura,
hoinbeste alde egote al da
hemen eskutik eskura?

J. Lizaso: Ez baitu ezer konprenitutzen
amona buru-txuriak,
zuri faltatu zaizkitzu nunbait
aitona honen egiak.
Halako aldakuntzak egin ditu
gaur izaera berriak!
Zuk ez dakizu zer goxo diran
gazte horren igurtziak!

J. Agirre: Hori da hori zuk txoramena,
aitona bejondeizula!
Pentsatzen nago amets eginda
zeuk sinistutzen dezula.
Hainbat bidarrez esan zidazun
serbituko ninuzula,
ta hamar urte izango dira
ikutu ez didazula!

- J. Lizaso: Izan litake nere errua,
ni naiz halako figura,
ustegabeko biziosua
jaio nitzaden mundura.
Lehen galde dezu alderik dagon
hemen eskutik eskura...
horren eskua jeitsitzen baida
zuk ez dakizun lekura.
- J. Agirre: Halaz ta guztiz aparatoa
geldituko da tamainan.
Zertan zabilta gazte horrekin
tokatzen ez dan kozinan?
Aspaldi hontan elbarri zaude,
hobea zinan antzinan.
Azkeneko aldiz hasita ere
bukau gabe gerau zinan!
- J. Lizaso: Honek senarrik ez du jarriko
betiko kontsueluan,
eskerrak orain gazte polit bat
dabilkitena onduan!
Ordu erdi bat pasatu nuan
arrimatuta lehenguan,
etxera harro aldegin nuan
zerbait egin nulakoan!
- J. Agirre: Harritzekua ez al da jaunak
aiton zahar honen eskola?
Beronek dio orandik ere
oso indartsu dagola,
baina aspaldi buruz behera du
bere erdiko hesola.
Horrentzat ez da erremeiorik
ez hala eta ez hola!
- J. Lizaso: Amona maite gaur ere ez dizut
hain maitatia igarri,
ez det pentsatzen nabilenikan
oaindik horren parregarri.
Ordu erdia pasatu nuan
hantxen musu eta zirri...
Ezagutu da ez dakizula
mundu berriaren berri.
- J. Agirre: Gauza berririk ez dakit, ez, nik
segitzen diot lehenian;
zurekin ere itxaropenik
ez dut etorkizunian.
"Amona maite" esateidazu
neri estuasunian,

inbusterian egiten dezu
besterik ez dezunian.

J. Lizaso: Ez zaitezela horrela jarri,
ez nua haserratzera.
Lehengo batian aitona xahar bat
bildu zait aldamenera.
Erdalduna zan ta esan zidan,
Joxe, oroitzen al zera?:
"Una vez cuando llega a mi edad
cada uno jode a su manera".

J. Agirre: Orain bersotan hasi al zera
zu erderaz hitz egiten?
Beste aitona xahar hura ere hor
egongo zan itxogiten.
Nahi dan bezela saiatu zaitez
zu zere lanak egiten,
baina ez dezu lanik jarriko
sehaskari eragiten.

J. Lizaso: Ai, elusio xelegre askuak
darabilzkizu munduan!
Amets batekin bizi zerade
zere bizitza osuan.
Antzeman dizut nora zuazen
kantatu dezun bertsuak,
oain larogei urte Txirritak ere
horixen kantatu zuan.

J. Agirre: Txirritarena ote zan hori
al zaude pentsamentuaz?
Ez nabil hemen besten txisteak
bersuetan kontatuaz.
Kontuak kontu penagarri da:
urteetan aurrera guaz,
ta hobeko deu bizi izatea
elkar errespetatuaz.

ERMUA (2001-03-24)

Bertsolariak: J. Agirre, Sorozabal, A. Agirre, Ugartetxea, Gaztelurrutia eta
Estiballes.

Gai-emailea: Asier Ibaibarriaga.

Korrika Kulturalaren barruan Debabarreneko Bertso Eskolak antolaturiko jaialdia. Zineman, gaueko hamar eta erdietan.

A. Agirre-Estiballes

Gaia: Jakingo dozue duela zenbait aste bikote bat ur azpian ezkondu zala, eta hemen dogu bikotea. Ze moduz doakizue?

Neurria: Berezia

Doinua: Uso xuria errazu I

Estiballes: Ezkondu nahi gendun egin,
pentsatzen genduen berdin. (bis)
Aquariumean benetan ondo
han dauden tiburoiekin,
ta oin ohartu naiz ni ere ezkondu
naizela beste batekin. (bis)

A. Agirre: Beraz tiburoien pare,
motea jarri debalde.(bis)
Hala uste nuen baina ez naiz egin
zoriontasunan jabe,
gizon honekin itota nabil
uretatik kanpora're! (bis)

Estiballes: Atakea lehen hitza,
eta gainera bortitza. (bis)
Purgatorioa bezain txarra da
honekin dudan bizitza,
nahiago nuen ezkondu aurretik
optikara jua banintza! (bis)

A. Agirre: Zertan zabiltz ahobero,
sortuz hamaika endredo? (bis)
Tiburoiaren antza ez dedanik
nola ez nuen espero,
ni ere txukun ibil naiteke
domestikatu ezkerro. (bis)

Estiballes: Ezkondu ginen bezala
berriz joango gara hala, (bis)
ta tiburoien piszinatxora
botako dut berehala.
Han epailerik ez da beharko,
dibortzio naturala. (bis)

A. Agirre: Gizonak a ze azala!
kantatu duen bezala: (bis)
"Bertara bota ta izango da
dibortzio naturala";

zuk ezin nauzu sekula jan ta
tiburoiak jan nazala! (bis)

- Estiballes: Ezin dut jan, ezin uka,
eta hau gure burruka! (bis)
Halan da ere esanarekin
zu zabilta erratuta.
Zer jan nahikoa baduzu baina
nahiko gaizki prestatuta. (bis)
- A. Agirre: Beraz egin zazu barau,
nola egun ta nola gau. (bis)
Ohe kontuan jolas garaian
ezin bete hainbat arau.
Nere goxoa ez du estimatzen...
gatzik gabeko ume hau! (bis)
- Estiballes: Beti dabil hitza hartzen,
sekula ez da aldatzen. (bis)
Ermuan ere ikusi dute
zeinen gaizki bizi garen;
diskusioan hasi ezkeru
sekula ez dugu bukatzen. (bis)

A. Agirre-J. Agirre-Estiballes

Gaia: Bi mila eta hamargarren urtean gizakien hamarretik seik
tatuajeren bat izango omen dute. Joxe Agirre tatuatzailea,
tatuajeak egiten dituen pertsona izango da, eta Amaia eta
Arkaitz, berriz, ere bikotea. Orduan, hik Arkaitz, Amaia joan
dek tatuajea egitera Joxerengana, eta hor aurkitu dek papa-
rean bihotz bat egiten Joxe.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Eguna pasa nekean eta / Andre txarraren bentajak

- Estiballes: Tatuajea egiten dabil
Joxe emeki-emeki,
gorriz ederto pintatuta hor
ikusten ditut bi zati.
Nahiz ta lehenengo jartzen nituen
ez dakit zenbat aitzaki,
bihotza ondo egin eiozu
bihotzik ez daukan bati. (bis)
- J. Agirre: Zuk diozunez bera zegoen
bihotzaren beharretan,
lehenago ere hori ez zegoen
oso itxura txarretan.
Poz askorikan ibili naiz ni
sakon eta ttonttorretan,

zenbat igurtzi eman diotan
nik gorputz polit horretan! (bis)

A. Agirre: Aitona zaharrak dauka senarrak
behar lukeen irrika,
tatuaje bat egin nahi eta
ez zait ba hasi xirrika!
Baina zugana oso gustora
egin det, Joxe, bixita,
baina bihotza ez ein haundia
tiburoiak jango dit-ta! (bis)

Estiballes: Beraz ametsa behar zendula
nire bikoteaz bete,
titi-puntatxo gozoak ere
jarri zaizkiola tente...
Ez naiz hasiko jarrera hori
orain hemen uzteko eske,
nik lehendik ere ezagutzen dut,
aprobetxatu zaitezke. (bis)

J. Agirre: Nahiz eta jakin nahiko zahartuta
nahiko motela nagola,
orandik ere holakoakin
berotutzen zait odola.
Zu pailazo bat galanta zera,
ez zaitez mintzatu hola!
Igarri diot zuk oraindikan
ikutu gabe dagola. (bis)

A. Agirre: Gizonezkoek hasi dutena
a zer nolako erronka!
Ni ondo zeinek ikutu nauen
dakit ta ez zait inporta.
Bihotz kontuan hasi gera ta,
Joxe gehienera jota
bihotz erdia egin zaidazu
beste erdian faltan no-ta1. (bis)

Estiballes: Tatuajea bukatu asmotan
hortxe dabil orratzekin.
Hau gozatuta ez dagoela
gaur nire ikutuekin?
Zuk nahi baduzu ni ados nago,
gelditu zaitez nerekin,
tatuaje bat egingo dizu
baina akuiluarekin. (bis)

J. Agirre: Lotsagabea izango naiz ni
baina ez pentsa hoinbeste,
erreparua galdu zaidanik

gaztea ez zazula uste;
eta mesedez ez zaitetz hasi
gauz itsusiaren eske,
gerritik behera ez naiz pasa ta
gustora egon zinazke! (bis)

A. Agirre: Joxei aurretik ez nion hartu
gizon berdearen traza,
ustekabeen Joxek badauka
nere senarraren antza.
Ikutu eta halare ez zait
oraindik moztu arnasa...
Hona senarrak bidali nau ta
faktura berari pasa. (bis)

BILBO (2001-03-24)

Bertsolariak: A. Lopategi, Ibarra,
F. Paia eta Estiballes.

Gai-emailea: Iski Hamawy.

Korrika Kulturalaren karietara eraturako jaialdia. Sorgintxulon,
arratseko zazpitan, laurogeiren bat entzule. Sarrera bostehun pezeta.

F. Paia

Gaia: Badirudi azken asteotan gazteon atxilotetak nabarmen gehi-
tu egin dirala, ondino gehiago; ta hor daukagu Haikakideen
kasua edo Donostialdean gertatu direnak, eta azken aste
honetan be zure herrian bost gazte atxilotu dauriez. Zu be
gazte eta abertzale izatearren atxilotuta egon zinen. Beraz,
zeresanik izango al dozu, ezta?

Neurria: Sei puntukoa

Doinua: Gai horrek badu mamia

Aurtengo hauteskundeetan
kanpaina berezia:
astelehen gauz heldu zen
Getxora Polizia.
Komunikabideek egin
beren lan berezia.
Urtzi ta Jorge preso dauz,

ondorio nagusia.
Nahiz bertsotan ezin bota
Alcalako harresia,
beraientzat izan bedi
gaurko saio guzia. (bis)

Garzonek planteamendu
sinplea dauka berez:
independentistak sartu
kartzela baten errez,
gazteak harrapatzeko
errezak ei garenez.
Batzuk zortea daukate
ta egin dute ihes.
Aurrerantza egin behar da,
egin behar da amets;
iraultzailea preso dago,
baina iraultza inoiz ez. (bis)

Hau hilabete gogorra!
danak gara lekuko,
baina ziur nago dena
zaiela damutuko.
Aurrera egin behar da,
gara nagusituko.
Elkarrekin lan eginda
dena dugu lortuko,
batera baldin bagaude,
ez gaituzte isilduko.
Gu mugitzen ez bagara,
inor ez da mugituko. (bis)

Estiballes-F. Paia

Gaia: Zu, Arkaitz, Marcos subkomandantea zara. Lehengo egunean agertu zan El Pais-en Marcos subkomandantea El Corte Inglesen egon zala beharrean. Hor beharrean zagozela Bilboko El Corte Inglesen, Fredi gaztetxoak joan jatzu kaputxa bat erosi gura dauela esanez.

Neurria: Berezia

Doinua: Uso xuria errazu I

F. Paia: Erostea errezena,
erosi behar da dena. (bis)
Kaputxa bat be erosi nahi dut
kolore baltza dauena
eta kopetan ahal baldin bada
" Jo ta ke" jartzen duena. (bis)

- Estiballes: Aurpegia zait aldatu,
hori ezin da ukatu. (bis)
Nire laguntza emango dizut,
peseta bat be ez pagatu;
hartu egizuz hiru-lau kaja
eta lagunei banatu. (bis)
- F. Paia: Ekin behar lagunekin,
etsaiaren kontra ekin. (bis)
Zeuk be saltzaile ein beharko zeunke
gaztearen ondoan berdin,
baina kaputxan beharrik ez dozu
dekozun bizarrarekin. (bis)
- Estiballes: Hori egia bortitza,
zure arma dugu hitza, (bis)
ederto zara gaur mintza.
Pagatu gabe eraman denak,
baina hauxe da baldintza:
Corte Inglesa izan behar da
zuen lehenengo ekintza. (bis)
- F. Paia: Hoiek dira zure kezkek,
hemen egin guran festak. (bis)
Txarto begira hasi zaizkigu
mostradore hartako neskak.
Hemen be saltzen ote dozuez
tiratxinas eta tuerkak? (bis)
- Estiballes: Iraultza dugu luzea,
alde duzue haizea. (bis)
Antolatzea izan behar da
zuen lehenengo fasea:
Ganekogortan jarri eizue
iraultza honen basea. (bis)
- F. Paia: Beste erosketa bat, hara,
egin behar lehengo erara: (bis)
Diario de Bolovia eman,
idazlea Che Guevara,
guzti-guztia alperrik baita
baldin bururik ez bada. (bis)
- Estiballes: Ai zeinen mutil majoa!
Ta non aurki holakoa? (bis)
Igual gauean pontxak hartuta
neu be gaur zeuekin noa,
gero Mejikon martxan jartzeko
hemen ikasitakoa. (bis)

F. Paia: Erabaki dugu dena,
konpondu dugu problema. (bis)
Telefonoa emon ta nire
esku gabea1 deitzearena,
ta badaezpada klabe moduan
Marcos da zure izena. (bis)

Estiballes: Ezezagun gara, hara,
baina gogoak atara. (bis)
Historiaren urrezko orrietan
egun baten beharbada,
Arnaldo eta Marcos jefea
ezagun egingo gara. (bis)

IGORRE (2001-03-24)

Bertsolariak: Iturriaga, I. Elortza, A. Lopategi, Egaña, S. Lizaso eta Peñagarikano.

Gai-emailea: Karmelo Uriarte.

Arratian urtero antolatzen dituzten jaialdietako bat. Pilotalekuan, gaueko hamarrak eta laurdenetan; entzule ugari. Giro ona eta saioa ere ona, oro har. Esperimentu gehiegi, agian, saio bakarrerako.

Egaña-I. Elortza

Gaia: Andoni, asto bi dituen baserritarra zara. Astoak gobernetan zagozala, Igor, Eusko Jaurlaritzako ordezkaria, jatortzu asto hoiek zoologiko batera eroan behar dabezala esanez. Arrazoa, desagertzeko zorian dagozala argudiatuz.

Neurria: Zortziko handia
Doinua: Adixkidia Andoaindikan

Egaña: Hauek belarra maitatzen dute,
ez dute aski orbela,
ta belar soila jan ezker be
ez da gizontzen horrela.
Erakustazu agindua ta
soltatu zazu papela,
nik asto hauek maitatzen ditut
neure semeak bezela.

I. Elortza: Eta seme bat etxetik ez da
sekula be errez joaten,
Jaularitzaren politika be

ez da zatarra izaten.
Zure astook zoologikoan
jarri behar doguz aurten,
baserri honen izen ta guzti
zilarrezko plaka baten.

Egaña: Nere bi hauek astarrak dira
batean eta bestean,
urtean zehar beti dabilta
mantenuaren eskean.
Zoologikoan molda litezke,
hala da nere ustean,
baina kejuka hasiko dira
maiatzera iristean.

I. Elortza: Maiatz aldean egongo dala
arrantza eta algara,
zu trunkil egon zoologikoan
asto emerik be bada.
Zure astarren mantenuagaz
geu arduratuko gara
ta ordaindu behar dautsugunagaz
zeu be mantenduko zara.

Egaña: Jaurlaritzatik datorren hau be
xelebrea da benetan,
nik lehen maiatza aipatu eta
zu laister hauteskundeetan...
PNVko mando jendea
desagertze orduetan.
Aizu, zerorri jarri zintezke
zoologiko horretan.

I. Elortza: Elegantea dot lanpostua,
elegantea soldata,
maiatz aldean galdu beharra
besterik ez dogu falta!
Neu be prest nago hasi behar bada
lau hankan ta arrantzaka,
nire postua galdu behar badot
zeozer beharko da-ta!

BERA (2001-04-01)

Nafarroako Txapelketa 2001

Txapeldunaren agurra

A. Arzallus

Neurria: Berezia

Doinua: Baserrian jaio nintzan / Habanera

Txapel hau zuzendu nahi dut
hainbat pertsonarengana:
lehendabizi Joxe Mari,
bide erakusle dana.
Bigarrenik futboleko
talde ta lagunengana.
Nola ez bertso eskola,
bi arrebak eta ama!
Eta beste eskeintza bat
maitasun osoz doana:
gehien lagundu didaten
Elorri eta Joana.
Eta azkenikan aita,
dena doa zuregana,
zuk eman didazulako
naizena ta daukadana.

ASTIGARRAGA (2001-04-06)

Bertsolariak: Mendiluze, Lujanbio,
Lazkano eta U. Agirre.

Gai-emaileak: Estitxu eta Ixiar Eizagirre.

Korrika Kulturalaren barruan antolatutako jaialdia. Gaueko
hamarretan, pilotalekuan.

Lazkano-Lujanbio

Gaia: Maialen Pangeako proiektuakin-edo munduan zehar bidaiatzen ari da Aita Santuan pausuan, eta hunezkeo munduko txoko guztiak ezagutzen ditu. Lazkanok, berriz, urteetan barrena oso bizimodu eta garai ezberdinak bizi izandu ditu. Esaera zaharrak dio umea beti ume izaten dala baino, Maialen, zer da ume izatea hemen edo munduko beste bazterretan? Eta Lazkano, zer zan ume izatea garai batean, eta gaur egungo umeek ze diferentzia daukate?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Uso zuri bat inguratu zait

Lujanbio: Hemen umeek izaten dute euren aita eta ama, jeiki berritan kolakau bero, lo ein aurretik laztana, ikastolara jua ta kapritxo lagunekin egin lana... Han eskolara soilik juaten da suerte haundia daukana.

Lazkano: Nahiz ta mundura etortze hori denentzako dan berdina, gure garaiko haurtzaroan zan beti nahi eta ezina. Gaurkoei, berriz, ematen zaie gauza guzia egina. Kezka bat daukat: ez dakidala zein dan okerrik haundina.

Lujanbio: Argentinako iparraldean ikusi genuen hala, eskolaraino joatea ez zen denentzakoa, normala. Neska gazteek ere ez zuten egoera mundiala, ta okerreana hamabost urtez ume ta ama dirala.

Lazkano: Haurtzaro hartan izan genuen begia nahiko luzea, izanez ere gurekin genuen ezina eta gosea. Gaurkoa, berriz, ikusten degu neurritik kanpo asea, bainan bizitzan ez da txarrago larre motxetik pasea.

Lujanbio: Gauzak dexente aldatu dira
garai batetik honera,
gaur eguneko umeentzako
ugaritasun ase da,
baina munduai begira hau da
nei sortzen zaidan galdera:
hain gaizki ez gera gu bizi baino
hain ondo bizi al gera?

Lazkano: Gaurko munduan hamaika gauza
eroso diteke konta!
Alde batera akats da baina
ez dezagula gorrota.
Gazte jendeai lagun daiogun,
nahiz izan hau beste mota,
biharko gure etorkizuna
beren eskutan dago-ta.

Lazkano

Gaia: Zuk, Lazkano, bizitzan seguru sentitzeko edo lasai bizitze-
ko dena daukazu: familia, lagunak, osasuna, enpresa... ta
halare zeren beldur zea?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Buenos dias Txanbergo jauna

Neskatxak lista paregabea
ez al digu irakurri?
Berak dionez ni ez naiz bizi
zorionetikan urri,
bainan bakoitza bakoitza da-ta
bakoitzak hainbeste neurri...
Hemen norberak jakin izan du
bere barreneko berri.
Badet gertuan lagun jatorrik,
badadukat zeinek maita,
sendian eta lagunartean
dadukat giro aparta,
bainan hala ere barruko kezkik
nei sekula ez zait falta,
eguzkiaren ondorenean
ekaitza etortzen da-ta.

Nahiz ta bizitzan urte mordo bat
oraindaino arte konta,
ez det esango bizi guzia

izan dedanik porrota,
bainan kezka bat aitortuko det,
hain kezkaturik nago-ta:
Euskadi libre ikusi ezkerro
hilda're ez likit inporta.

BERGARA (2001-04-07)

Bertsolariak: S. Lizaso, Irazu, Egaña, Peñagarikano, Gorrotxategi eta Mendiluze.

Gai-emailea: Laxaro Azkune.

Erramu zapatuan urtero egiten den jaialdia. Pilotalekuan izan zen, ehun eta berrogeita hamarren bat entzule bertan zirela. Giro polita eta saio arina.

S. Lizaso-Egaña-Gorrotxategi

Gaia: Penak kontatzen hastea ez da ona izaten saioan, baina niri gaur, hemen, zuei hiruroi proposatzeko izen bat etorri zait burura: Diego Garzia. Ezagutu zenuten, harreman asko izan zenuten berarekin, korrikalari ospetsu izan zen, korrikan hil zen, baina hori baino gehiago zen Diego Garcia.

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko I

S. Lizaso: Laguna eta adiskidea,
bazuen bere dizdira.
Gure artetik Jaunak eraman
berak nahi zuen tokira,
eta geroztik gu hemen gaude
nun ote dagon begira.
Halabeharrez joan zitzaigula
zortzi egun pasa dira,
eta geroztik zerua ere
negar malkotan ari da. (bis)

Egaña: Baina den-dena ez da malkoa
goiko lainoen ertzian,
sarri izarrei jarduten gendun
tabernan ateratzian.

Gerora ere segi nahi degu
orain arteko antzian:
sagardotegi batetik irten
ta kantuan arratsian...
Orain Diegori jardungo gera
izarrei begiratzian. (bis)

Gorrotxategi: Nagon lekutik begira nago
han goiko hodeietara,
Diego Garcia joan berri dan
eremu horietara.
Hemen nahi gendun ta behar gendun,
zergatik joan zaigu hara?
Bere lagunak ginan guztiok
saminez gelditu gara;
lurrak emana lurrak eraman,
bizitzako legea da.

S. Lizaso: Hain zen umila dohaiak zitun
harek ugari beregain!
Bizitzan ere jokutzen zuen
gizonik finenaren lain.
Bera joan da ta agur orain
hainbat lagunarte bikain.
Hainbat sufritu ta azkenean
kolpez heriotza ordain.
Lehen heriotzai beldurra nion,
gorrotoa diot orain. (bis)

Egaña: Ez dakit ziur Diego Garziak
parekorikan nun duan,
denok dakigu izarra zela
atletismoan munduan,
baina askoz'e izarrago zen
harremanaren orduan.
Konsuelotxo bat behinepehin denok
degu barrunpe minduan:
bere jirako lagun guztiak
hobeak egin ginduan. (bis)

Gorrotxategi: Bizi guzian beti presaka,
bizi guzian korrika,
urteetan gora joanagatik
ez zan erori amilka,
bere atzetik gelditzen ziran
hamabitikan hamaika.
Agur ein gabe joan da betiko,
hori degu gero marka!
Eulia aina ere ez gera
ondo pensatzen jarrita. (bis)

Peñagarikano-Irazu

Gaia: Badakizue, Bergaran famatuak dira amodiozko gutunak eta horrelako kontu horiek, eta hauek biak neska berak jaso dituen bi gutun izango dira. Bata betiko amodiozko gutuna izango da, eta, bestea, e-maila edo korreo elektronikoko bidez jaso duen amodiozko aitorpena.

Neurria: Hamarreko txikia
Doinua: Espainian behera

Peñagarikano: Eskutitza luzea,
badu zeresana
ta gogoz idazteko
norbaitek emana.
Nik arintzen det sarri
gaur askoren drama,
ni irakurri eta
txunditzen da dama.
Zuk ez daukazu noski
nik daukadan xarma. (bis)

Irazu: Papera gelditu da
gaur alper-alperrik,
ez dago paper puntik
ez duen bazterrik.
E-mailak badu xarma
ta badu indarrik.
Bueno, arrazoi dezu,
ez dezu okerrik,
maite duenak ez du
xarmaren beharrik. (bis)

Peñagarikano: Horrela idaztea
beti ona noski,
papelean badago
hainbat berba ezti.
Idatzi duen harek
gauz asko dakizki,
eta gainera dago
borroi eta guzti,
idatzi dituenak
malkoz ditu busti. (bis)

Irazu: Malkoak alperrikan
zertarako galdu?
Zoriontasun printzak
hobe da ugaldtu.
E-mail maitasunana

Peñagarikano: ze ote azaldu?
Pentsatuta bihotzan
itxura ez al du?:
lehenbizi klikatu ta
ondoren zabaldu. (bis)
Honen xarma ezin da
ordaindu hutsean,
beraren zai gaxoa
han zegon etxean.
Zer poza sentitzen dun
karta ailegatzean!
Zer poza sentitzen dun
bere bihotzean
eta zer maitasuna
gero irakurtzean! (bis)

Irazu: Dena ez zazu zure
aldeko aurkeztu,
ez itzazula beti
kantuak abestu.
Fidagarritasuna
jendeak amestu
ta idatzitakoak
dena ona ez du:
derrigorrean zaude
karteroan esku. (bis)

ABADIÑO (2001-04-30)

Bertsolariak: Sorozabal, I. Elortza, Irazu, Mañukorta eta X. Zeberio.

Gai-emailea: Unai Hormaetxea.

Matienako jaietan urtero egiten den jaialdia. Ikastetxean izan zen, gaueko hamar eta erdietan. Saio polita entzun zuten bertaratu ziren entzuleek.

I. Elortza-Sorozabal-Mañukorta

Gaia: Zuek, bakoitza bere garaian, neska berberaren mutil-lagunak izan zarete. Orain, hirurotatik inor ez dabil neska horrekin, baina garai haretako txutxumutxuetaz gogoratzen zarete.

Neurria: Seiko txikia

Doinua: Bertsuak jarri dizkat

Mañukorta: Egi galanta da-ta
arren ez gorritu,
Mañukorta zahar honek
komeriak ditu,
nerekin gozatzen zan
bihotzeko Maritxu. (bis)

Sorozabal: Maritxuk Mañurekin
egin zuen plana,
gero hau utzi zuen
eta neregana.
Gaixua bildurtuta
etorri zen dana! (bis)

I. Elortza: Hemen igurtzi egin
eta han ikutu...
hauxe esaten eustan
ta ni itxi mutu:
" Mañukorta lakorik
ez dot ezagutu". (bis)

Mañukorta: Gaztetan geinea1 ginan
hain ikusgarriak!
Gaur ere jasotze'itut
nik bere berriak.
Ondik oroitzen zaizko
Mañuren zirriak. (bis)

Sorozabal: Muxuak ta zirriak...
dioen bezala,
baina izutu egin zan
neskatxa apala,
esaten zun honena
gehiegia zala. (bis)

I. Elortza: Sei urte Maritxugaz
ein nebazan teman,
Mañu aipatzen eustan
gabero ogean.
Azkenean frustratu
ta itxi ein neban. (bis)

Mañukorta: Biok ibiltzen ginan
gozo herriz herriz,
gabian bai berotu
laztan eta zirriz.
Zigur nago, nigana
helduko da berriz. (bis)

- Sorozabal: Gurekin ibili ta
ospa berehala,
berriz Mañurengana
itzuliko dala...
Harek badaki honek
dirua daukala. (bis)
- I. Elortza: Mañuk zeozer badauka
bat edo besteko,
gaur be hiru-lau dagoz
ijika hasteko...
Zer emoten dautsezu
holan ipinteko? (bis)
- Mañukorta: Neskak ongi berotzen
beti naiz abila.
Lehengan deitu zidan,
kontu bat isila...
ta hark esaten zidan
"hi haiz hi mutila!" (bis)
- Sorozabal: Erromerira joanda
bertsotan ta dantzan,
gero etxe ondora
zeozen esperantzan;
belar askoik ez dago
Mañuren baratzen. (bis)
- I. Elortza: Jubilatu zan eta
sendo gorputzetik,
bardin goitik, azpitik,
aurre zein atzetik,
hiru orduko siesta
eiten dabenetik. (bis)
- Mañukorta: Hoiek utzita gero
heldu da nigana.
"Te quiero" esan ta eman
behar zuen dana.
Lehengo Juanita hori
laister degu Juana. (bis)
- Sorozabal: Lehenago Maritxu zen
honen amodio
eta orain Juanita,
hala esan dio.
Zuk maitasuna ez duzu
hartu oso serio. (bis)
- I. Elortza: Listo garelakoan
barrez hasi gara,
baina Mañun kontua

zein daukagun, hara:
Maritxu zein Juana,
poligamoa da. (bis)

X. Zeberio

Gaia: Neskea ez dakigu nor dan, baina pentsatzen dot justue dala
neskieri bere hitza emotie, eta ointxe jakingo dugu nor dan,
eh Zeberio! Hauxe da neskie ibili dana eurekin.

Neurria: Zortziko txikia

Doinua: Mando baten gainean I

Hiru nobio izan nitun
nahi duenak jakin,
bainan hor bat bakarra
portatutzen zan fin.
Sei urte pasa nitun
Igor Elortzakin,
bainan ez nintzan fijatzen
bizkaitarrarekin.

Eta nik ere nahi nuen
hoinbeste atsegin,
bestiai esaten nion
"yo te quiero Jokin".
Baina ez zan sartutzen
hau behar zan tokin.
Sei urte pasa ta honek
ez zin ezer egin.

Bestia hor egoten zan
Maritxui begira,
Urkiolako pago azpin
zenbat buelta jira...!
Diru gastatutzera
Karibe herrira...
Hauek utzi ta banoa
ni Jainkomendira.

DONOSTIA (2001-05-26)

Bertsolariak: Egaña, I. Elortza, Peñagarikano, Maia, O. Enbeita, Sorozabal.

Gai-emailea: Jon Zaldua.

Bagera Elkartek eratutako jaialdia. Antzoki Zaharrean izan zen, arratsaldeko zazpitan. Oso eguraldi ona kanpoan eta jende gutxi barruan. Saio luzea eta ale onak entzuteko modua izan zuten bertaratutakoek.

Maia-I. Elortza

Gaia: Zuek bi euskaldun zarete. Zu, Igor, azken urteetan Londresen bizi zara. Euskal festa bat dala-eta Jon Maia joan da Londresera bertotara. Izango duzu zer galdetua Euskal Herriari buruz.

Neurria: Berezia

Doinua: Uso xuria errazu I

I. Elortza: Orain makina bat urte
gurea kendu digute
ta hortan sartu nahi nuke.
Hona etorri nintzen garaian
bazebilen hainbat putre.
Esaidazu Jon, hauteskondeek
ezer konpondu al dute? (bis)

Maia: Galdera jaso det lerdin,
nola bizi zaran hemen,
handik etorri ondoren.
Ez dakit ondo analisitan
ados jarriko ote garen.
Ez dute ezer konpondu baina
ia konpontzen dituen! (bis)

I. Elortza: Hala izango ote da?
Luzea dugu espera,
baina badago aukera.
Ni Londresera etorri nintzen
ta ikasi dut ingelera,
hango erdaldunak ere hasi al
dira ikasten euskera? (bis)

Maia: Hitz egin dezu xuabe,
gauzak daude lehengo pare,
erantzungo det halare.
Hemen erdaldun asko ez dira
gure hizkuntzaren jabe,

nahiago dute inglesa ikasi
Londresera joan gabe. (bis)

I. Elortza: Bota didazu epela
ta utzi bihotz goibela,
hobe aldatu horrela.
Hamar urte da Bulebarrean
trago bat hartu nuela,
egia al da orain kafe bat
hirurehun pezta direla? (bis)

Maia: Horretaz jakinda nago,
dena igo da gorago
ta hala dago luzaro.
Zu harro xamar ez ote zauden,
ikusten zaitut pikaro,
han garestia zegola baina
hemen ez da merkeago! (bis)

I. Elortza: Jon, badaukazu grazia,
zaude nekatzen hasia,
amaitzera goaz ia.
Bertsolarien munduan ere
badago zer ikusia,
nork irabazi behar du aurten
Txapelketa Nagusia? (bis)

Maia: Lasaitu zaitetz mutiko,
jendeak zaitu begiko
ta ez naiz gogor jarriko.
Txapelketa hau ez da xamurra,
ez da erraz ibiliko,
oraindik ere Londresen dago
ta Elortza da faborito. (bis)

Sorozabal-Egaña

Gaia: Zuek biok bi gazte zarete, biok ere diru iturri ona daukazu-
ten bi gazte. Diru hori, ordea, ez duzue berdin erabiltzen:
Andonik dena gastatzen du. Jokin, berriz, gerora begira-edo
aurrezten saiatzen da.

Neurria: Lauko handia
Doinua: Kontu barri bat suzedidu da

Egaña: Nik egiten det diru den-dena
gastatu badaezpada,
gero damurik izan ez dadin

geroa heltzen ez bada.

Sorozabal: Honen kontura ibiltzen naiz ni
oso errez ta eroso,
honen kontura gastatu eta
neureak osorik jaso.

Egaña: Nere lagunak egiten dunak
hain buru gutxi ez al du?
Gerta liteke gorde ta gorde
ta gero alperrik galdu.

Sorozabal: Baina akaso aldatuko da
zuk aurrikusi' zun plana,
igual damutu egingo zaizu
bate gorde ez izana.

Egaña: Gastatzen dana gastatua da
gastatzen bada pozikan,
nik eginakin ez dut damurik
ez eginakin baizikan.

Sorozabal: Orain ez dago diru beharrik
inguruan ibiltzeko,
asko gastatu beharrik ez det nik
zoriontsu izateko.

Egaña: Aizazu, Jokin, alda ezazu
zeure bizitzako martxa,
ahal baldin bada ez det izan nahi
hilerriko aberatsa.

Sorozabal: Hilerrirako planak egiten,
hau panorama triste!
Lehendabiziko behar deguna da
hilerrira iristea.

Egaña: Zu ere haruntz joango zera,
ezetzikan ez espero,
ni hara iritsiko naiz baina
bapo gozatu ta gero.

Sorozabal: Eta orduan gastatu beharrik
ez dezu izango zokuan,
gastatzen ordun hasiko naiz ni
zerura juandakuan.

Egaña: Parte zaharrera guazen gu biok
ez baldin bada inporta,
trago txiki bat paga zaidazu
dirurik gabe nago-ta.

Sorozabal: Parte zaharrearan tragoak daude
                          oso prezioz garesti,
                          Andoainen askoz merkeago da,
                          ez al dezu nahi han busti?

OIARTZUN (2001-05-27)

Bertsolariak: A. Agirre, Zerain, Martin, Mendiluze, Irazu, Mendizabal,
Sorozabal, Elustondo, E. Goikoetxea, Agirreazaldegia, Gorostidi, Sarriegi,
Zelaia, Munduate,
Egaña eta A. Goikoetxea.

Aurkezlea: Karlos Aizpurua.

Gai-emaileak: Saroi Jauregi eta Jon Zaldua.

Txapelketa Nagusirako Gipuzkoako Sailkapenaren amaierako
ekitaldia, Gipuzkoako Bertsozale Elkartek antolatua. Madalensoro
pilotalekuan izan zen, eguerdiko hamabi eta erdietan. 2001eko Txapelketa
Nagusian parte hartzeko txartela zuten bertsolari gipuzkoarrik gehienek
kantatu zuten.

Sorozabal-Mendizabal

Gaia: Jokin, aitona, tabakoa utzi nahian dabil. Gaur, Mendizabal
          biloba topatu du ezkutuan erretzen.

Neurria: Hamarreko txikia
Doinua: Hamalau heriotzena

Mendizabal: Aitona ta bilobak
                          arazo jakina:
                          tabakoarena da
                          arazo gordina.
                          Zuk hainbeste urtetan
                          erretzeko grina...
                          Azkenean biontzat
                          arazo berdina:
                          zuk utziezina eta
                          nik azalduzina.

Sorozabal: Zu bezela hasi nitzan
                          ta hona iritsi.

Bidean ikusi det
hainbat gauza bitxi.
Izkutuan hasirik
nik ezin sinetsi
ta orain utzi gabe
berriz ezin etsi!
Utzi nahi nuke baina
halare ezin utzi!

Mendizabal: Badakit aste hori
hain erreza dela.
Nik ere saltatu dut
nere erregela,
atariko murkoan
gordeta horrela,
paketea han daukat
ze tratu epela!
Ez nuke bukatu nahi
aitonak bezela.

Sorozabal: Aitonaren barrua
ez dago txukuna!
Zaintzeko orain dezu
zuk eginkizuna.
Goguan det erretzen
ai nitzan eguna,
neri pasa zitzaidan
zui pasa zaizuna:
galtzian ikasten da
zer den osasuna.

Mendizabal: Bainan diferentzi bat
badagola jakin,
zuk ere gazterikan
baitzenion ekin
zigarroa eginez
arto bizarrekin.
Nik Wistona dabilkit
eta Chester berdin,
zuk diru gabe eta
nik diruarekin.

Sorozabal: Dirurik ez nuen nik,
halare probatu,
gazte guztien gisan
ni ere ausartu.
Orain damutu arren
ezin alboratu!
Zigarro bat edo bi
zuk ere probatu,
baina ez zaitzala inoiz
zu menpean hartu!

VILLABONA (2001-06-01)

Bertsolariak: A. Agirre, Sorozabal, Garmendia, Telleria, Mendiluze eta Gorostidi.

Gai-emailea: Jon Zaldua.

Txolarre irriaren aldeko jaialdia. Herriko antzokian, gaueko hamar eta erdietan.

Gorostidi

Gaia: Duela pare bat urte-edo lagun bat ezagutu zenun. Zuk egun-doko konfidantza eman zenion, eta harreman oso on bat lortu zenuten. Gaur egun, ordea, preso zaude. Orain gutxi jakin duzu berak salatu zintuelako zaudela preso.

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Aita izena kanta beharrak

Zure ondoan pasa nituen
nik bi urte gozo-gozo,
baino maitasun puskatze hura
gero izan zan arazo.
Preso nago gaur zugan pentsatuz,
preso baino animoso.
Gaur bi urteko egoera ta
gaurkoa iguala da oso:
orduak zure preso nengoen
ta gaur zuregatik preso. (bis)

Burni atzean triste nagola
ezin dezaket nik uka.
Postura hartan tratatu eta
postura hartan maitatuta
nork esan behar zidan horrela
behar nuenik nik buka!
Zure ondoan bizitakoa
ez det halare ahaztuta.
Kondenatuta nago zugatik
zutaz dena gozatuta. (bis)

Zuk zeuk salatu ninduzun, hori
izan zan erabat grabe.
Geroztik triste askatasuna
ta zerorri ere gabe.
Orain besterik ez zait geratzen:
itxaron beharra bare.

Baino zure zai egon behar det,
izan nahi zintuzket nere;
maite denari barkatzen zaio
hori ta gehiago ere! (bis)

Garmendia-Telleria

Gaia: Zu, Millan, gorputzez antzik ez baduzu ere, Migeltxo
Saralegi izango zara. Txomin, berriz, 330 kilotako harria.
Lehengo astean saiatu zinen Txomin bizkarreratzen. Ez
zenuen lortu, ordea. Igandean saiatuko zara berriz. Gaur,
biok aurrez aurre zaudete.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Ari naizela ari naizela

Telleria: Ez dakit gaur'e indartsu naizen
edo indartsu izana,
indarragatik eman zidaten
neri ospea ta fama.
Aurrekaldean badut kuttun bat
haundia bezain laztana,
igurtzi eta helduta ere
bate mugitzen ez dana.

Garmendia: Zuk nahi hainbeste ez naiz mugitzen
ni hain bainazu astuna!
Ta lehengoan Orkoienera
alperrikan zinan juna,
ta badator datorren
igande hortako eguna,
eta Tolosan ez zazu egin
lehengoan egin zenduna.

Telleria: Harriarekin borroka egin,
hau da nere martingala.
Plazara joanda bizkarreratu,
det helburu printzipala
eta harriai izena jarri,
nik beti egin det hala,
kasu honetan nik banekien
Txomin hau astuna zala.

Garmendia: Egundainoko intentzioak
eta gauero zuk amets.
Hortarakoxe saiatu arren
idea asko andrebes,
ta Orkoienera juan zinan
ni bizkarreratu beharrez,
zuk indar ikaragarri dezu

bainan behar hainbeste ez.

Telleria: Kiloak goruntz ta ni lehengoa,
hori da nere gako,
badakit nik'e muga dudala
ta ez naizela Jainkoa;
ta hirurehungoak neri Orkoienen
eman zidan lan nahikoa,
ia Tolosan egiten dudan
etxean egindakoa!

Garmendia: Beharbada etxean egingo dezu
zure ikuilu zokotan,
bainan gehiegizko harrokeriak
gauz onik ez mundu hontan.
Datorren iganden'e ni Tolosan
hortxe jarriko naiz lotan...
plazaratzeak ez du balio
gero ez luzitzekotan.

Telleria: Harriak duen bezela nik'e
badaukat nere neurria,
lehen huts egin ta Tolosarako
daukagu iragarria.
Belaunetara lehenengo eta
gero gerrira harria...
suerte pixkatez ia gorritzen
didan orain belarria.

Garmendia: Barkatu baino nik lehenguan
zuri eman nizun tankera,
hirurehun ta hogeita beatziko,
hoi zala zure aukera.
Kilo bat gehiago erantsita
juan nahi zenduan aurrera,
hemen neurritik pasatakoan
danok gaizki bizi gera!

Mendiluze-Sorozabal-A. Agirre-Gorostidi

Gaia: Istorio bat kontatu beharko diguzute zuek. Nik hasiera
bakarrik emango dizuet. Drogazale baten bizia kontatu
beharko diguzue, erretzen ari den lehen zigarrotik hasita.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Haize hegoak hurbiltzen ditu

A. Agirre: Zigarroari behatz artean
hartu nahi diot tamaina,

ezpaineratu ta biriketan
eman behar den ordaina.
Lehen bi kaladak eman ondoren
mareatu naiz ni baina
gerorantzean erre nahi nuke
erretzaile onek aina. (bis)

Sorozabal: Lehendabiziko dena eztula
umetxoek bezelaxe,
baina ondoren bat ta bestia
sartzen zitzaizkidan aise.
Rubio ta beltz probatu ditut
nik makinatxo bat klase,
baina beste zerbait behar det orain
honek ezin bainau ase. (bis)

Mendiluze: Lehendabiziko hartaz damutu
hain zintzo ta hain ondradu!
Baina gerora edozerrekin
ia konforme gera gu.
Nere barruak kea eskatu
eta tragatzen dihardu,
ia edozer erretzen det nik
kea ateratzen badu. (bis)

Gorostidi: Kea tragatzen denbora egin det,
haseran nere kaltera.
Azkenerako kean lortu det
nik nahi nuen egoera,
baino keakin jendea paken
uztea askoz hobe da,
kea utzita pasa nahi nuke
bolada batez hautsera. (bis)

A. Agirre: Zigarroa ta porroa nahiz ta
ez gendun jenero txarra,
zainetan zerbait sentitu nahi det,
horra nere deiadarra.
Speeda eta pastilla hoiek
nigan nolako indarra!
Nahiz ke-aroa degun gaur egun
borobila den bakarra. (bis)

Sorozabal: Hasiera zan dena polita
eta dena zan jolasa,
orain ni, berriz, drogen menpean,
hauxe destino eskasa.
Bizitza hontatik nola atera
pentsatzen ez da erraza...
Orain ez dakit gustatzen zaidan
baina gabe ezin pasa. (bis)

Mendiluze: Hau gabe ezin pasa ninteke
                          nagusi jarri da hautsa:
                          berdin-berdin zait sudurretatik
                          edo zainetara bultza.
                          Nere gorputza eskastuz doa,
                          nere arima goruntza,
                          lehen plazerraren tragedia zen,
                          orain tragedia hutsa. (bis)

Gorostidi: Droga zerriak nere barruan
                          egina du lan isila,
                          lekutan dago lehen eguneko
                          ke-kateen borobila!
                          Hasi behar det orain lehenbailehen
                          laguntzaren baten bila,
                          bestela mundu honetan aurki
                          izango naiz gizon hila! (bis)

BILBO (2001-06-02)

Bertsolariak: Ibarra, Agirreazaldegi, Mendiluze eta Estiballes.

Gai-emailea: Leire Aurrekoetxea.

Santutxuko Bertso Eskolak Bilboko Udalaren laguntzarekin antolatzen dituen udaberriko saioetako bat. Plaza Barrian, eguerdiko ordu batean.

Estiballes-Ibarra

Gaia: Zuek Bizkaiko Bertsolari Txapelketan finalera heldu zinen eta horrela Euskal Herriko txapelketarako zuzen hartu zenuten txartela. Gaurkoan, zuen atzean dituzue Gipuzkoako sailkapen fasetik bi arerio: Ainhoa eta Aitor.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Txoriak eta txoriburuak

Ibarra: Euskal Herriko hortara ezin da
                          sekula joan hutsetik,
                          horrexegatik ibiltzen gara
                          txartel on baten atzetik.
                          Baina uste dut gu goazela
                          abiapuntu hobetik,
                          gu finaletik sailkatu gara,

- Estiballes: honek sailkapen fasetik. (bis)
Leirek esan du txapelketako
txartela gendula lortu
eta geroztik gure iturria
behintzat ez zaigu agortu.
Arerioak direnik ere...
hori ezin da aitortu,
Ainhoarekin enrollau nintzen
ta Aitorrekin mozkortu. (bis)
- Ibarra: Beraz horrela ibili zara,
hau da hau malaletxea!
Euren aurrean dantzan ipiniz
aurea eta atzea.
Ba nik hoba dot horretarako
besteak aukeratzea,
gai-jartzaileaz mozkortu eta
juezekaz enrollatzea. (bis)
- Estiballes: Beraz eskemak nahi dituzula
oraingo hontan aldatu,
nahiau dezula gai-jartzaileaz
eta epaileaz batu.
Plan oso ona dogula hori
beharko dogu onartu,
baina Bizkaiko finalean behintzat
ez zizun, ez, funtzionatu! (bis)
- Ibarra: Esan daustazu hak ez abala
han funtzionatu beraz,
Euskal Herriko horretaraino
egin beharko dot hegaz.
Zetako hasi han enrollatzen
beti lez Bizkaikoekaz?
Askoz hoba da enrollatzea
Gipuzkoako juezekaz! (bis)
- Estiballes: Egia da bai eta gainera
arrazoi dozu maitea,
ez da komeni probintzikeri
lerdo horietan jaustea.
Txapelketa hori etorriko da,
joango da jende gaztea.
Gauza bakarra eska daiteke:
onenak irabaztea.
Gauza bakarra eska daiteke:
Bizkaikoa izatea.

ELORRIO (2001-06-02)

Bertsolariak: I. Elortza, S. Lizaso, Colina,
Perea, Sorozabal eta Maia.

Aurkezlea: Josu Goikoetxea.
Gai-emailea: Laxaro Azkune.

Senideak-Gureak Elkarreak Euskal Presoak Euskal Herrira lelopean eraturako jaialdia. Elorrioko Arriola aretoan, ilunabarreko zortzietan. Saioaren hasieran eta amaieran bi idatzi irakurri zituen Oihane Enbeitak eta bertso sorta bana kantatu zuten Ireneo Ajuriak eta Jon Enbeitak, Jon Maiak, Xabier Amurizak eta Xabier Arriaga Txiplasek. Santi Iparragirrek kasetean grabatuta bidali zituen bere bertsoak.

Maia-Colina-Perea

Gaia: Kriseilu baten sua dugu gaur irudi, eta nik zuei galderatxo
bat: su horri bizirik, sututa, nola eutsi, gure artean dugun
haize zakar honen inguruan? Gure artean ditugun istilu guzti
hauekin nola eutsi diezaiokegu oraindik ere suari itzali
gabe?

Neurria: Zortziko handia
Doinua: Kantore berri xarmant batzuek

Colina: Bi inperio ditugun arren
herri bakarran borrero,
ahal dela behintzat segi nahi dugu
esperantzaren bezero.
Hori dela-ta etsitzerikan
inork ez beza espero,
suak luzaro iraungo baitu
batera eutsi ezker. (bis)

Perea: Herri honetan sarritan dugu
desgraziekin ilada
eta haizeak sortarazten du
gaur barruan hotzikara.
Gu hor mantentzen saia gaitzen
orain arteko erara.
Gaitzerdi haizea su txikiarentzat
hauspo bilakatzen bada! (bis)

Maia: Lizarra eta Garazirekin
gu hemen eta haiek han.
Orduz geroztik ahaztu egin ginen

hartu genuen lanean.
Kriseiluaz soilik oroitzen gera
iluna datorrenean,
baina piztuta segitu behar du
egun argia denean. (bis)

Colina: Nahiz kriseiluaz oroitzen garen
iluna datorrenean,
piztu-piztuta segi behar du
behintzat gure barrenean.
Horretarako luzaro eutsi
behar zaio ahal dan heinean,
herri oso bat itzaltzen baita
sua itzaltzen denean. (bis)

Perea: Gure herriak dudarik gabe
sua du nahiko begiko
eta haizea ere behar du
ezberdin badadin ito.
Su txiki horri begira nago,
pentsatzen dut nirekiko:
babesa badu kanpoan behintzat
ez da inoiz itzaliko. (bis)

Maia: Kriseilu hortan laburtzen dira
desioak ta ametsak,
sarri horrekin ikusten dira
gure ezinaren ertzak.
Haiei begira jarri behar da,
nik hala uste det behintzat.
Haien iparra ezin da galdu,
argia ez da guretzat. (bis)

I. Elortza-Colina

Gaia: Igor Elortzak garai baten Unairen itzalean ibili behar izan
zuen, harik eta gailurra hartu zuen arte, eta Sustrai Colinak
ere badauka Ametsekin halakoxe arazotxo bat, eta hori nola
egin ote zuen jakin nahiko luke. Nik uste sekretuak konta-
tuko dizkiola.

Neurria: Berezia
Doinua: Uso xuria errazu I

Colina: Kezka bat dut barrenean
ta esango dut azkenean
orain zuzen-zuzenean:
itzala soilik ez dut ikusten,

- nahiz fuerte jardun lanean.
Aizu, itzala joaten ote da
txapela heltzen denean? (bis)
- I. Elortza: Heldu txapelen leienda
ta itzala joaten da,
agur penaren leienda!
Baina badakit zu bertsoetan
zara behar ainako prenda,
ta lasai Sustrai, lana ondoen
itzalean egiten da. (bis)
- Colina: Galdua daukat patxara,
nigan sortu da ikara,
normala da beharbada.
Itzalean nik lan egiten dut
txinurri baten gisara.
Halare lanak ez du balio
gero luzitzen ez bada. (bis)
- I. Elortza: Gerta leike beharbada,
baina pentsa zazu, hara:
hartu duzu abiada.
Lehen esan dizut: lanik onena
eiten da itzaletara
eta lan horrek luzituko du
argia baldin bazara. (bis)
- Colina: Txapela nahiz den saria,
hori da gauza handia
ta lortzea miraria!
Oraindik ere nik ez dut jaso
bersotako oparia.
Nere ametsak ilunak dira
eta Amets da argia. (bis)
- I. Elortza: Izan liteke problema
horren moduko eskema,
beraz ahaztu zazu dena.
Zeure buruan konfidantza izan,
horixe duzu aurrena,
eta ez pentsa goitik ikusten
dena denik politena! (bis)
- Colina: Aurrea eta atzea,
irabazi ta galtzea...
ez da aisa azaltzea!
Unai ta Amets, Amets ta Unai
gu biontzako trantzea...
Onen-onena izango dugu
Eskoziara bialtzea!1 (bis)

I. Elortza: Pasa dira hainbat urte,
nik bildu mila birtute,
sarri portatu naiz putre.
Ta honek ere itxura baten
nahi luke mila azukre...
txapela utzi ta beharbada
gona jantzi behar luke. (bis)

HENDAIA (2001-06-08)

Bertsolariak: Irazu, I. Elortza, Mendiluze, Mañukorta, S. Lizaso, Agirreazaldegia, Silveira, Garmendia, A. Arzallus, Egaña, Peñagarikano, A. Lopategi.

Aurkezlea: Josu Goikoetxea.

Gai-emaileak: Ixak Etxeberria, Pantzo Hirigarai, Laxaro Azkune, Saroi Jauregi, Leire Aurrekoetxea, Bernardo Mandaluniz, Igor Aldanondo, Asier Ibaibarriaga, Karlos Aizpurua, Aitor Renteria "Txato" eta Amaia Agirre.

Hitzetik Hortzera programaren azken saioa egitearren eraturako bertso afaria. Ehun eta hogeia afaltiar elkartu ziren Agerria jatetxean. Afaldu aurretik, eta bertako ohiturari jarraituz, aperitifa izan zen. Giro ona eta saio polita.

Egaña-Mañukorta

Gai-emailea: Bernardo Mandaluniz.

Gaia: Ez dakit ezaguna dozuen, baino zorionak eman behar dotsetaz Mañuri lehenengo eta behin, egunokaz jubilatuta jaku-ta. Jubilatuta dan ezker denbora libre asko, zeuzer gehiago ikisi nahia eta unibersidadera joatea otu jatzu, Mañu. Eta unibersidaden sartzeko, lehenago, sarrerako azterketa egin beharra dago. Hemen dozu tribunaleko bozeramalea. Hasi zintezke, Andoni, galderak eginez examinean.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Eguna pasa nekean eta / Andre txarraren bentajak

Egaña: Ahal dan azkarren probatu nahi det
ikasle honen nibela.
Konturatzen naiz hemen sartzeko
amorratzen zatozela,
eta galdera bururatu zait

zeu ikusita horrela:
egia al da gizasemea
tximinotik datorrela? (bis)

Mañukorta: Ikasitzera ni hurbildu naiz
gaurko zure ingurura
ta erantzuna entzunarekin
bat-bata dator burura:
eskola ere ikasi zendun,
zuk badaukazu kultura.
Buru aldera beitu ezker
badezu horren itxura. (bis)

Egaña: Konturatzen naiz, azkarra zera,
geratu zintezke hemen,
zure buruak eta mingainak
biek dute nahiko kemen.
Lehen galdera erantzun dezu
bapatean ta nabarmen.
Hiru hitzetan azal zaidazu
edukazioa zer den. (bis)

Mañukorta: Aitxonagandik ikasi nuen
ta erakutsi det sarri,
gaurtik aurrera jakin ezazu
zuk'e Mañukortan barri.
Sarri musutik kendutzen det nik
eta galtzetan ezarri.
Horrelakoai esaten zaio
"errespeto de basarri". (bis)

Egaña: Gizon abila zerala oso
nabarmen dago honezkero.
Azterketaren puntuaketa
beatzi koma bost edo.
Zuregandikan egia esan
besterik ez nun espero.
Sarrera libre izango dezu
sinatzen asmatu ezker. (bis)

Mañukorta: Hamahiru urte arte eskolan
banun karrera egina.
Handikan gero beti izan naiz
oso gizon atsegina.
Jubilatuta gero ere hemen
egingo det ahalegina.
Gizon bezela portatu zera,
bejondaizula Egaña! (bis)

Egaña-Silveira

Gai-emailea: Aitor Renteria "Txato"

Gaia: Zuek biak senar-emazte klasiko-klasiko hoietarik zaituztegu: Egaña emaztea eta Xabier senarra. Egaña emaztea gaur lanera joan da, eta usaian baino goizago heldu da etxera, eta atxeman du sofan jarrita bere senar maitea bakar lanean, galtzak eta slipak edo gantzontziloak belaunetaraino jautsita.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Pello Josepe tabernan dela

Egaña: Ene senarra eman didazu
hamaika sorpresa mota
zeure buruaz gozatzeko're
badezu hainbat gogo-ta!
Faboretxo bat eskatzen dizut
ez baldin bada inporta:
garbitasuna nik eiten det ta
txiprixtinikan ez bota.

Silveira: Ni nere gauzak egiten ari
ta harrapatu nau nabarmen,
bere orduan etorri balitz
ez litzake hola izanen.
Zaudela lasai ez zikintzeko
badaukat nahikoa kemen,
bestela zertako uste duzu
dauzkat zure bragak hemen?

Egaña: Nere bragak hor ikusi eta
loratu zait irriparra,
azkenik hara begien bistan
falta zitzaidan aparra!
Gauza normaltzat jotzen dudala
daukat aitortu beharra,
zeu zeralako zeure burua
jasaten dezun bakarra.

Silveira: Nik uste nuen zinela baina
ez zara hain ezaguna,
ironiko ta mespretxuzkoa
delako zure jarduna.
Nere burua aunitz maite dut,
egia da bai laguna.
Zurekin jolas egiten dut nik
ta nerekin maitasuna.

Egaña: Senartzat nola hartu nuen nik
halako tonto pusketa?
Hobe nuen bai atean bertan

jarri banion krisketa!
Mila zorion nere senarra
une haundia da eta:
hogei urtean sexu ondoren
lehenengo elkarrizketa!

Silveira: Beharrezko zen eta heldu da
lehenengo elkarrizketa,
txistea egin ta izututa
egin du atzera buelta.
Bertsolariak beti txorradak
eta beti berriketa...
Isildu zaitetz ta gainean jarri
desiratzen zaude eta!

Egaña: Zure gainean ez naiz jarriko,
gutxiago behartuta,
aspaldi hontan hartu izan det
holako hainbat txertu-ta!
Zu era hortan ikusi eta
ni neu jarri naiz txartuta.
Ohera noa bakarrik baina
kantzontziloak hartuta.

Silveira: Harrapatuta umilatua,
badut nahiko enbarazu!
Ene andreak batetik irri
ta nik nahi ta nahi ez kasu.
Kantzontziloak hartuta orain
gure ohera zoaz zu;
kantzontziloak hartuta zoaz,
norenak diren errazu.

Irazu-Mendiluze

Gai-emailea: Laxaro Azkune.

Gaia: Bi politikari haundi, Euskal Herrian ospetsu izandakoak,
Xabier edo Jabier Arzalluz eta Karlos Garaikoetxea zarete.
Politikatik erretiratzea erabaki duzue, baino erretiratu aurre-
tik badauzkazue alkarri esan beharreko kontuak. Afari bat
egin duzue alkarrekin eta zer esan diozuen jakin nahi genuke.

Neurria: Zortziko txikia

Doinua: Mendiko umea naiz

Irazu: Hombre, zer moduz, Karlos?
Kaxo aspaldiko!

Mendiluze: Lehen gorroto elkarri
ta orain begiko.
Irazu: Kontu zaharretan berriz
gera eroriko.
Mendiluze: Hasteko emaidazu
eskua ta kito!

Mendiluze: Pakean has gaitezen
ta pakean segi.
Irazu: Ajuria Enean zuk
hainbeste komeri...
Mendiluze: Ez nintzen han denbora
luzean eseri,
Irazu: Arzalluzek agindu
nahi baitu gehiegi.

Irazu: Ez zinan ez makurtu
nere esanera!
Mendiluze: Eta berriz itzuli
nahi dezu lehenera.
Irazu: Zertan aldegin zendun
kontrako bidera?
Mendiluze: Kontuak eskatzera
al zatoz honera?

Mendiluze: Lehen banandu zirenak
berriro elkartu.
Irazu: Nunbait pakeak gaitu
hortara behartu.
Mendiluze: Beti egon behar du
itzultzeko gertu.
Irazu: Zuk ahuldu gintuzun
eta nik indartu.
Irazu: Kaskagortu zinan ta
gugandik aparte...
Mendiluze: Bistan da ez nuela
izan neure kalte.
Irazu: Karlos, napar guztiak
berdinak zerate.
Mendiluze: Bai baina orain askok
asko zor didate.

Mendiluze: Aukera eman nuen,
aukera bat gehio,
Irazu: baina zure aukerik
ez genduen nahio.
Mendiluze: Aukera horri orain

Irazu: jendeak darraio,
hargatik Ibarretxe
jarri det propio.

Irazu: Gustatze al zaizu ba
Ibarretxe jauna?
Mendiluze: Hori da gure artean
hautatu deguna.
Irazu: Salbatuko ote digu
gure etorkizuna?
Mendiluze: Behintzat da esperantza
ekarri diguna.

Mendiluze: Hamahiruan nagusi
jarri zen ezkerro,
Irazu: odol hotza zuena
dago bero-bero.
Mendiluze: Odolik ez ahal degu
aipatuko edo...
Irazu: Bueno, gauza txarrikan
ez leike espero.

Irazu: ETArekin hizketan
hasiko al gera?
Mendiluze: Zerbait konpon daiteke
horren arabera.
Irazu: Edo bestela danok
bagoaz lurpera!
Mendiluze: Aukera guztieri
emanda hobe da.

Mendiluze: Denak gera euskaldun
herri bakarrean,
Irazu: gu gaude konbentzitu
ta joan beharrean.
Mendiluze: Batzuk pakean doaz
batzuk indarrean.
Irazu: Ez degu segituko
beti marmarrean.

Irazu: Guk ere baditugu
geronen armak ta...
Mendiluze: Bistan dago indarrik
ez zaigula falta.
Irazu: Askatasuna lortu
ta pekatuk barka.

Mendiluze: Hori egiten duenak
dena egina dauka.

Mendiluze: Bi lehendakarigai ta
bagaude bi izen,

Irazu: hitz egiten degunak
ahalik eta maizen.

Mendiluze: Herria eramaten
ahalegindu zuzen.

Irazu: Herriai hitza emanda
isildu gaitezen!

A. Arzallus-Agirreazaldegi

Gai-emailea: Igor Aldanondo.

Gaia: Euskal Herrin ohitura ugari badauzkeu, ta hoitako bat txiki-
teoa edo poteoa da. Zuek, egunero bezela, poteatzea atea
zeate, ta jada badamazkizue bospasei beltz. Tabernara joan
eta bertsoan hasi zeate: trago bat bota, bertso bat bota,
trago bat bota, bertso bat bota... Gero eta mozkorrago.
Transizioa ikusi nahi genduke.

Neurria: Zortziko txikia

Doinua: Dama gazte xarmant bat

A. Arzallus: Nahiz ta dirua sarri
dugun gure traba,
guztia botatzea
on da beharbada.
Aurreko kalimotxo
hori oso ona da,
gero ta gustorago
jartzen ari gara. (bis)

Agirreazaldegi: Mozkorkeri kontuan
laguna dut maisu,
honen bideari nik
zertan egin kasu?
Gero ta beroago
noski zaudela zu,
nere tragoa ere
zuk edan baituzu! (bis)

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Uso zuri bat inguratu zait

A. Arzallus: Barra ondoan eseri eta
ai, zutik ezin jarrian!
Pixkat mozkortzen hasi garela

jende denak igarrian.
Lehen zurittoa, orain katxia,
ze egoera larrian!
Bersoa ere luza dezagun
edalonztian neurrian.

Agirreazaldegi: Edalonztia soma dezaket
gero ta goxoagoa
eta beste bat hartzeko ere
barruan badut gogoia.
Aizazu, Amets, tabernariai
eska zaiozu ardoa,
eta barrara ez naiz heltzen ta
zeuk ordain zazu tragoa.

Neurria: Hamarreko txikia
Doinua: Antton eta Maria

A. Arzallus: Batetikan korrozka
bestetik herrena,
zutik ezin ibiliz
tabernan barrena.
Lehengo kalimotxoa
ez zen, ez, txarrena!
Nahiz ta nik ordainduko
dizudan aurrena,
silla gainen jarrita
pagatu hurrena. (bis)

Agirreazaldegi: Hementxe gaude biok
nahikoa trago joz,
doinu ezagunean
antzeman dut gogoz,
eta baldin bazaude
adarra jo asmoz,
nere erantzunakin
hartuko dezu poz:
amonan poltsa bero
hori bete ardoz. (bis)

Neurria: Hamarreko handia
Doinua: Misiolari baten moduan

A. Arzallus: Zoritxarrean pixkat eroa
izaten baita gaztea,
asteburua tabernan pasa
eta eskolan astea.
Ta komeni da tragoen eske
orain tabernan hastea.
Zuk ez pentsatu garaiz da eta

taberna denak ixtea.
Hau jada hutsa zegok ta, Txapas,
atera ezak bestea. (bis)

Agirreazaldegi: Nik tabernetan sarri hartu det
makina bat desengaino,
bide onean hobe nengoke
bide txar honetan baino!
Hala ta guztiz ikusiz nola
badezun hainbat enpeino,
balantzaka ni lurrera noa,
erori egingo naiz koño!
Norbait alboan behar det eta
zuk lagundu etxeraino. (bis)

ZALDIBAR (2001-07-06)

Bertsolariak: S. Lizaso, Egaña, I. Elortza, Lujanbio eta Iturriaga.

Gai-emailea: Natxi Aranburu.

Herriko jaiak zirela-eta antolatutako jaialdia. Trinketean, gaueko hamar eta erdiak aldera.

Egaña

Gaia: Gogoratzen al dozu umetan gurasoak emondako lehenengo ipurdikoa?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Haizea dator ifarraldetik

Hamahiru urte edo hamalau...
nik ez dakit oso zuzen,
ikastolatik nota blokakin
etxera itzuli nintzen.
Amak bi malko isuri zitun
ta aitak errita ozen.
Ipurdikorik ez izan arren
kolpe haundia izan zen.

Gaia: Gogoratzen al dozu zeuk emondako lehenengo ipurdikoa?

Ni helduetan heldu naiz baina
umetxoa naiz umean
ta letxe txarra pilatu ohi zait
lepa zainaren gunean.
Ipurdikorik ez det eman nik,
diot hain modu xumean.
Azken batean neuk hartuko dut
ematen dudan unean.

Gaia: Eta bizitzak emon al dautsu ipurdikorik?

Nere bizitzan jasan izan det
horrelako bat edo bi:
adiskidantza apurturen bat,
hainbat heriotz histori...
Errori eta zutitu eta
zutitu eta erori...
Halare ez da ipurdikoa,
bizitza bera da hori.

Gaia: Zeri edo nori emongo zeunkuxo gustura ipurdiko bat?

Inori ere ez ematea
hobe nuke zirti-zarta.
Nere lagunik, ingurukorik
ezin dezaket aparta.
Gizon txiki bat badut buruan
baina hobe da lagata,
holakoentzat ipurdikoa
laburra gertatzen da-ta.

GETXO (2001-07-15)

Bertsolariak: Iturriaga, X. Paia eta Lekue.

Gai-emailea: Pello Unzurrunzaga.

Karmengo jaien barruan Algortako Bertsolari Eskolak antolatutako jaialdia. Arratsaldeko zazpitan, Neguriko Gernika parkean. Laurogeiren bat entzule.

X. Paia-Lekue

Gaia: Zuk, Xabier, maitasun desengaino asko euki dituzu.
Azkenengoa dala-ta tatuaje bat egitea erabaki dozu.
Tatuajearen leloa hau da: "Maite nuen Rosita". Etxahun,
neska liraina, tatuajea egiten ari zaizun bitartean, tatuajerik
ez duzula nahi konturatu zara. Berarekin hasi zara maite-
mintzen.

Neurria: Zortziko txikia
Doinua: Kantatzera nijoa

X. Paia: Nahiko txarra izan da
azkenago bolada,
tristeia ta goibela
ere beharbada.
Rosita zun izena,
kontuak atara.
Lorategiko onena
halere zu zara. (bis)

Lekue: Esperientzia txarra
izan duzu azkena,
horrexegatik duzu
barrenean pena.
Tatuatu ezazu
lehen nahi zenuena,
lasai, Xabi, Rosita
daukat nik izena. (bis)

X. Paia: Sekulako lioa
oin buruan daukat,
bi Rosita niretzat
hartu behar aintzat.
Kontuan har nazazu
ta eskatuz behintzat,
tatuajea iteko
eman arrazoi bat. (bis)

Lekue: Hara zertan hasi den
gaur gure morroia!
Eskasa omen dauka
mutilak sasoia.
Hona hurreratzean
joa duzu goia,
edukiko zenuen
zeure arrazoia. (bis)

X. Paia: Hobeto pentsatu dut,
egidazu kasu:
nik zu maite bazaitut
eta baita nik zu,

pentsatu daigun ondo,
ulertu zaidazu,
zure odolarekin
tatua nazazu. (bis)

Lekue: Argi dago mutil hau
joanda dagola,
ez da ibiltzen bera
hola edonola.
Baina mutila argi,
indarrak kontrola
edo kolpe eraginez
izango'zu odola! (bis)

X. Paia: Amaitu beharko ditut
orain mingain dantzak,
kendu baitizkidazu
nitun esperantzak.
Kenduko ahal ditut nozbait
buruko zalantzak!
Larrosa guztietan
daudela arantzak! (bis)

MARKINA-XEMEIN (2001-07-16)

Bertsolariak: Egaña, Irazu,
Iturriaga eta Amuriza.

Gai-emailea: Iratxe Ibarra.

Karmengo jaiak zirela-eta Markinako Bertso Eskolak eraturako jaialdia. Arratsaldeko seietan izan zen, Zelaian. Saioaren hasieran, bertso eskolako lau gaztek ere kantatu zuten.

Amuriza-Iturriaga

Gaia: Zuek bixok ezker abertzaleko gizon ezagun bi zarie, gaur arte norabide bardinien eta alkarrekin ibili zarietak: Xabier, zu, Patxi Zabaleta, eta Unai, Arnaldo Otegi. Azkenaldiko ezberdintasun txiki batzuk direla-ta Xabierren edo Patxin taldiek, Aralarrek, erabaki dau Batasunatik urtetie. Guk komunikabideetan entzun doguzenak-eta badakiguz, baina jakin nahi geunke zeuen artien zer esaten dozuen.

Neurria: Seiko txikia
Doinua: Bertsuak jarri dizkat

Amuriza: Hara Arnaldo maite
betiko kidea:
aldatzea pentsatu
dot neure bidea,
sartzea zein urtetzea
ez al da librea? (bis)

Iturriaga: Ez da guzurra Patxi
esan deustazuna,
baina Aralarko aldatza
ein jata astuna,
zu barik herren dago
gure Batasuna. (bis)

Amuriza: Harrigarri niretzat
diplomazia hau,
Zuzendaritzak ia
eskomulgatu nau!
Hurrengoan Naparroan
zuenak egin dau! (bis)

Iturriaga: Eskomulgauta ez zagoz
itxura santuan,
zure parte hartzea
guk gura genduan,
baina berba egizu
behar dan lekuan. (bis)

Amuriza: Gura gendun baztarrak
ondo astintzea
ta nik erabagi dot
hortik urtetzea.
Harrigarriena da
zuk hor segitzea! (bis)

Iturriaga: Zuretzat izan leike
harrigarri hura,
baztar astintzen hasi
ta hautsa harrotu da,
kanpo bideak itxi
ta zatoz barrura! (bis)

Amuriza: Hori errez esaten da
"auzoa okerra".
Zu izango zara noski
bestien liderra,
neu be abertzalea naz
ta baita ezkerra. (bis)

Iturriaga: Joan direnak zugaz
hamahiru-hamalau,

beste batzuk joan ziran
urte batzuk lehenau,
eta orduko ezkerria
orain lekutan dau! (bis)

Amuriza: Aralarrek sortu dau
hainbeste algara,
neuk be min haundia daukat,
aitortzen dot hara;
hurrengo hauteskundeetan
konponduko gara. (bis)

Iturriaga: Holan izango zala
banekien jakin,
beti dau konpontzea
Zabaletarekin.
Konponduko zarie
bai baina norekin? (bis)

Amuriza: Norekin konpontzea
zuk ziplada bota,
zeu legez burutik ni
argitsu nago-ta,
Euskal Herriaren alde,
Espainian kontra. (bis)

ZORNOTZA (2001-07-23)

Bertsolariak: Lujanbio, Amuriza eta Peñagarikano.

Gai-emailea: Unai Hormaetxea.

Jaietako egitarauaren barruan antolatutako jaialdia. Herriko plazan,
gaueko hamarretan.

Amuriza-Lujanbio

Gaia: Gurasoengandik-eta entzunda daukat, garai batean, baserrie-
tako seme-alabak-eta lehen lanaren jornala beti etxean uzten
zutela. Alabak, Maialenek, bere lehen jornala irabazi dau,
ta gastatu be bai, baina ez etxean utzita, ez dakigu non, Amu-
rizak, bere aitak, ez duelako ogerlekorik ikusi.

Neurria: Zortziko handia
Doinua: Txoriak eta txoriburuak

- Amuriza: Oso gustora nengon gaur arte,
zintzoa zan alaba hau
eta ondino aitan bihotzak
sentimentu hortan dirau.
Hara Maialen zure jornala
desagertu ein da ri-rau,
gure etxean ez da agiri
katuak eroan ez badau! (bis)
- Lujanbio: Aita, patrika ertzean neukan
billetetxo bat edo bi,
zelebratzeko tragoa atera
nahi nion lagun orori.
Ni etxeruntza abaitu naiz
ustetan patrikak lori,
hobeto josi beharko det aita
patrikako zulo hori. (bis)
- Amuriza: Zorakeriak egin beharra
izaten da lehenengorik,
gure alaba be zoratu egin da
lehenen txanponak jasorik.
Hara, Maialen, kontzejutxo bat
hurrengorako emon nik:
sartu egizu aman patrikan,
harek ez dauka zulorik. (bis)
- Lujanbio: Egunez hamar ordu lanean,
asteburuetan doble,
koipez beteta sukalde baten
ari naiz ahal bezin trebe.
Hiru-lau xoxa jasotzen ditut,
haiek zertarako gorde?
Etxe honetan horrekin ez da
ezta ogitarako're! (bis)
- Amuriza: Gaztea zara ta gozatzeko
eskubidea dekozu,
jornal atxakiz izango ziran
igoal zirri edo mosu...
Neu be pozteko preminan nago
gustora gasteu badozu,
aita gustora dago Maialen
golfo batek jan ez botzu. (bis)
- Lujanbio: Besteak baino neure burua
lehenago hartzen dut aintzat,
nere lagunak gonbidau ditut,
seguru ez dakit zenbat.

Ta zaude lasai azken txanponak
gordeta neuzkan zuretzat,
ekarri dizut arrosatxo bat
eta ardo botila bat. (bis)

Amuriza: Gazte izanik badaukazu bai
behar dan hainbeste zentzun.
Eskerrik asko zure oparia
ta orain beste zerbait entzun:
jornaltxo hori gastatutzeko
ez dakit zer zuk daukazu,
pelukerian behintzat apenas
askorik gastatzen dozun. (bis)

Lujanbio: Antzematen da egin diola
lehen tragoari txurrut,
oraintxe aitzak esango ditu
txorakeri arrunt batzuk.
Arrazoi dezu, askorik ez da
joan pelukerian truk,
eta soldata osoik joango zait
zu eramaten bazaitut. (bis)

AIA (2001-07-24)

Bertsolariak: S. Lizaso, Egaña,
Irazu eta Peñagarikano.

Gai-emailea: Nikolas Zeberio.

Santiotan urtero egiten den jaialdia. Gaueko hamaikak laurden
gutxitan, pilotalekuan, berrehunen bat entzule. Oso soinu ona; jendartetik
primeran entzuten zen behintzat.

Egaña-Irazu

Gaia: Aitona eta biloba zarete: aitona Antonio eta biloba Jexux
Mari. Larunbat ilunabarra da. Aitona Antonio etxeko atarira
atera da eguneko azken zigarroa piztu eta egunari agur esa-
tera. Iloba Jexux Mari, berriz, dotore-dotore jantzi eta atari-
ra atera da gauari ongietorria ematera.

Neurria: Hamarreko txikia
Doinua: Antton eta Maria

Egaña: Atarira irten ta
                          eseri ondoren,
                          papera liatu det
                          ahal zanik ondoen.
                          Ilunabar gorri hau
                          begien atsedeen.
                          Zerua nunbait bada
                          hemen dago hemen,
                          zigarro bat erreaz
                          lotara baino lehen! (bis)

Irazu: Gazte denboran berri
                          aitonak'e jakin,
                          lehenago ibilia
                          baizera behinepin.
                          A ze nolako sua
                          azken txinpartekin!
                          Umea dirudizu
                          zigarroarekin!
                          Goazemazu parranda
                          zure ilobakin! (bis)

Egaña: Parrandazale zera,
                          hartzen dizut usai.
                          Ni aspalditxo nabil
                          holakoen etsai.
                          Garai baten egin nun
                          hainbat festa ta jai...
                          Joateko diozu
                          baina ez nuke nahi.
                          Hemen nago primeran
                          egonean lasai! (bis)

Irazu: Egonean al zaude
                          aitona primeran?
                          Nik ez bezela nunbait
                          urteak soberan.
                          Baina konsejuren bat
                          nahi det irteeran.
                          Neskaren bat tokatu
                          behar bazait aukeran,
                          zer egin beharko nukeen
                          konsejun bat eman. (bis)

Egaña: Nexka bat etortzea...
                          zenbat nobedade!
                          Lehendabizi hitz egin
                          xuabe-xuabe.

Gero taberna joanda
zeuk pagatu, hobe...
Dena egin nahi ta ezer ez
zabiltza halare,
ta nik dena egiten dut
ezer egin gabe. (bis)

Irazu: Bistan da ametsetan
bizitzen zarela,
baina noizbait gaztia
izandu zinela.
Konseju bat ematen
hasita epela...
Gonbidatu neronek
egin behar detela,
orduak emaidazu
bankuko txartela. (bis)

Egaña: Ni hutsean nagola
lehenengo abisu,
nere txartelak badu
hainbat konpromisu!
Nexkatara zoaz ta
gainera indartsu.
Varondandy gehiegi
bota dezu, aizu;
eltxoak bakarrikan
joango zaizkizu! (bis)

Irazu: Hori bakarrik bada,
a ze ibilera!
Aitonan ona ez da
iloban galera.
Gehio etorriko dira
nere aldamenera.
Orain zuk erretira
askozaz hobe da;
ilia orraztuta
segizu ohiera! (bis)

Egaña

Gaia: Kasu honetan etorkin bat zara. Zeure famelia osoa hartu eta hor zatoz itsasoan Espainiarantz patera umel ilun batean. Itsasoa zeharkatzen ari zaretela, zure semetxoak galdera hau egin dizu: "Aita, nora goaz?".

Neurria: Zazpi puntukoa
Doinua: Munduan libre bizi izatea

Afrikatikan aldegiteko
bagendun hainbat gogo-ta,
orain uretan ari gera gu
haize gogorraren kontra.
Pasa ditugun egun gorriak
ia ez ditzaket konta!
Seme etzan zaite lota
branka arteko egur honta.
Nora goazen ez dakit eta
galdera hori ez bota...
Noranahi ere mundu hobera
txarragorik ez dago-ta! (bis)

Gure herrian lau gauza hartu
eta jarri ginen prestu,
gaur Gibraltarren aurkitzen gera
itsas ta haizeen esku.
Gibaltarkoa estrecho-a da
ta gu bai gaudela estu!
Ilusioak nork ostu
nahiz eta gorputza hoztu?
Gerta liteke iritsi eta
ilusioak narraztu...
Nora goazen ez dakit baina
nundik gatozen ez ahaztu! (bis)

BILBO (2001-08-19)

Bertsolariak: Elustondo, U. Agirre,
Martin eta Agirrezaldegi.

Gai-emailea: Zuriñe Iarritu.

Bilboko Aste Nagusian eratzen dituzten jaialdietako bat. Plaza Barrian,
eguerdiko ordu batean.

U. Agirre

Gaia: Bilbon gazteok eta ez hain gazteok bagenuen bilgune bat:
Kukutza gaztetxea. Bertan, tailerrak, antzerkia, jatekoa...

danetarik zegoen. Orain dela gitxi, kale borrokako operazio baten aitzakiaz prezintatu eta itxi egin digute.

Neurria: Berezia

Doinua: Sorlekua utziz gero

Bilbon gertatu denari
ez diot ondo irizten,
esan duten guztia nik
nola ez dedan sinisten.
Porra haundiekin zinta hartuta
noranahi dira iristen,
ez dezatela hala ere asmatu
gure bururikan ixten!

Gaztetxea iritsi zen
gora edo urrutira,
egonezinak ipini
zituen hara begira,
baina ikusi Bilbo haundia
eta bere ikusmira.
Zer eginikan hortik ez dute
etxe gehiago badira!

Nahiz ta momentu honetan
ezin neikeen jarri alai,
etsi ta guztia bota
ezin liteke nolana.
Bada jendea, bada gogoa
ta segi dezagun lasai,
sartzen ez gera gu aspertuko
baina haiek bidaltzen bai.

ELGOIBAR (2001-08-25)

Bertsolariak: Ziarda, Azpillaga, Egileor, Meabebasterretxea, Mugartegi,
Narbaiza, J. Lopategi eta Mañukorta.

Gai-emailea: Mari Asun Oteiza.

Jon Azpillagaren omenezko jaialdia, udalak antolatuta. Foruen enparantzan, arratsaldeko bost eta erdietan. Ondoko bertsoak kantatu zituen eskerrak emateko.

Azpillaga

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Txiki-txikitik aita ta amak

Basarri eta Uztapidekin
ziran lehenengo pausoak.
Hainbat urtetan izan ditugu
perirako arazoak.
Hainbeste herri Euskal Herrian
onak baditu Jainkoak,
baina ez dira asko izango
Elgoibar bezelakoak!
Hainbeste urte pasatu dira,
ni ikaratuta nago!
Ikusten danez iduritzen zait
zahartu naizela zeharo.
Hemen gertatu dan gauza dana
istimatzen det oparo;
elgoibartarrak ni maite naute
ta nik Elgoibar gehiago.

Omenaldi bat egin didate,
hau zan momentu larria!
Egia esan horretarako
prestu nengoen jarria.
Orain indartsu batzuk badaude,
jasoko dute harria.
Agur danori, eskerrik asko;
gora Elgoibarko herria!

BILBO (2001-08-26)

Bertsolariak: Egaña, Amuriza,
A. Lopategi eta O. Enbeita.

Gai-emailea: Javier Martinez "Guti".

Bilboko Aste Nagusian egin ohi diren jaialdietako bat. Plaza Barrian,
eguerdiko ordu batean. Entzule asko eta bero handia.

Egaña

Gaia: Andoni, nik orain mesede pertsonal bat eskatu behar dau-
tsut: abenduan loba bat eukiko dot. Sehaska kanta bat egin-
go dostazu berarentzako?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Haurtxo txikia negarrez dago

Aita ta aman irrika zara
ta bien borondatea.
Sehaska bete dezu golpetik
ta bihotza're betea.
Ez al dakizu Xabier Letek
zer zion, ene maitea?
Sarritan onuragarri dela
negarrik ez egitea.
Zure negarrak sortzen du gure
kezka eta arrenkura.
Nun ote dago jaioberritan
zendun irribarre hura?
Ulertu arren gu ikusita
sentitzen duzun mindura,
pentsatu zazu jaio zerala
amesten dugun mundura.

Ia lo pixkat egiten duzun,
ene bihotzeko lora;
eta hartara aita ta ama
egongo gera gustora.
Egizu lo-lo obabatxoa,
oba, oba, oba, oba,
edo bestela zu ikustera
osaba etorriko da!

DONOSTIA (2001-09-01)

Bertsolariak: Egaña, Peñagarikano, Murua,
S. Lizaso, Lujanbio eta A. Arzallus.

Gai-emailea: Saroi Jauregi.

Euskal jaietan urtero izaten den jaialdia. Trinitate plazan, gaueko
hamar eta erdietan.

S. Lizaso-Peñagarikano

Gaia: Ogibide bera duzue zuek: kamioi gidariak zarete. Zuri, Xebastian, gaua gustatzen zaizu lanerako. Peñak, ordea, nahiago du egunez lan egin.

Neurria: Zortziko txikia
Doinua: Kantatzera nijoa

S. Lizaso: Bi kamioi gidari
gaude parez pare,
zuk eguna maite ta
nik gaua nahi bare.
Banaka ibiltzea
biontzat mesede,
bidean elkarri hor
traba egin gabe. (bis)

Peñagarikano: Bolantean joaten naiz
bersoak abesten,
zer abildade dedan
neuri erakusten.
Baina egunez nahio,
hori ez dut ahazten,
gauetan paisajerik
ez baita ikusten. (bis)

S. Lizaso: Ilunak bere xarma
lezake azaldu,
aukera hori ezin det
alperrikan galdu.
Baina honekin ezin
kargarik bialdu:
hemendik Añorgara
egun bat behar du! (bis)

Peñagarikano: Nik egunez nahiago
eta berak gaba.
Egunez jartzen ditu
horrenbeste traba!
Gaua okerrago da
aizu, beharbada;
bestela ere bizitza
nahiko beltza bada! (bis)

S. Lizaso: Horri aspalditikan
negon antzema,
hargatik aldatu nun
lanerako plana.
Gauetz ibili behar
zozoa ez dana;

egunez gozatu ta
gauerako lana. (bis)

Peñagarikano: Ezin ezer atera
irizbideetatik,
ez gera behintzat joaten
gu bide beretik.
Gauetz nahiago du ta
badakit zergatik:
buruhaundi hori inork
ez ikusteagatik. (bis)

Egaña

Gaia: Aurtengo zinemaldian Donostia saria emateko asmoa zuten
Paco Rabali, baina ez du jasotzerik izango.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Haizea dator ifarraldetik

Bere ahotsa pantaila baten
barru-barrutik mamutu.
Milanarenak ez al gintuen
barru-barrutik ikutu?
Komunista zen Francon garaian,
gerora ez zen damutu.
Maitagarria egin zitzaidan
nahiz ta gutxi ezagutu.

Orain dexentek jarri nahiko du
olinpo edo aulkian.
Esaten dute hil omen dela
tabakoan aitzakian.
Bi zurrut bapo egiten zitun
berak nahi zuen tokian...
Hiltzen jakin dun ez dakit baina
bizitzen bai bazekian!

Hil eta gero helduko zaio
omenaldi denen txanda.
Donostik ere sari batekin
egingo du propaganda.
Saria ondo hartuko det nik
egia garbi esanda,
Donostiari falta zaiona
Pako Rabalek zeukan-da.

ERANDIO (2001-09-01)

Bertsolariak: O. Enbeita, A. Agirre,
Maia eta I. Elortza.

Gai-emailea: Xabier Paia.

Erandio Beheko jaien barruan Algortako Bertsolari Eskolak eta Berbots Euskara Taldeak antolatutako jaialdia. Plazan izan zen, iluntzeko zortzi eta erdietan. Ehun eta berrogeita hamarren bat entzule.

O. Enbeita-I. Elortza

Gaia: Zuek biak neska-mutil-lagunak zarete, nobioak. Igor oporretan joan da, eta oporretan egon den bitartean, Oihane beste mutil batekin ibili da. Azkenean, Oihanek erabaki du Igorri egia kontatzea.

Neurria: Zortziko txikia

Doinua: Dama gazte xarmant bat

O. Enbeita: Guapo etorri zara
ai, Igor egundo!
Berriro ere batera
gu gara izango.
Ni utzita ez zinen
kezkaturata egongo?
Beste mutiko batek
zaindu bainau ondo. (bis)

I. Elortza: Beraz hilabetea
joan zaizu ederto:
mutiko bat beti prest
Oihane zaintzeko.
Ondo egin duela
ta hau dut galdetzeko:
bakarrik ondo ala
nik baino hobeto? (bis)

O. Enbeita: Nik bakarrik nekien
zukin nengoela,
zein zen zure laztana,
zein zure epela
uste nuen probatu
beharko nuela,
ta bai erabaki dut
onena zarela. (bis)

- I. Elortza: Ta nik ze ondorio
aterako hortik?
Buelta ta buelta eman,
oraindik ez dakit.
Halaxe gertatu da
kapritxosagatik:
onena galdu duzu
probatzeagatik! (bis)
- O. Enbeita: Nahiko estresatuta
ibili zinen zu,
horregatik joan zinen
ta ondo dakizu.
Orain horren itxura
polita daukazu,
berriro errepikatu
egin behar duzu. (bis)
- I. Elortza: Hala agindu eta
zelan egin uko!
Neskatilak baditu
makina bat truko!
Ta zure kontseilua
ontzat dut hartuko,
baina ez dut zurekin
errepikatuko. (bis)
- O. Enbeita: Zure ondoan ez al naiz
beti ibili fin?
Deskonfiantza sortu
ta sinistu ezin.
Falta zan esatea
"joan nahi dut zurekin",
baina antza ez duzu
nahikoa nirekin. (bis)
- I. Elortza: Hala izan da eta
horrela hobeto.
Orain beste mutil bat
duzu bitarteko.
Arren deitu ezazu
niri aurkezteko,
pare bat gauza dauzkat
hari esateko,
edo emateko! (bis)

ORDIZIA (2001-09-08)

Bertsolariak: Elustondo, Lujanbio, O. Enbeita,
E. Eizagirre, Agirreazaldegia eta A. Agirre.

Gai-emailea: Alaitz Sarasola.

Argi Berri Elkarteak Ordiziako euskal jaietan urtero eratzen duen jaialdia. Herriko antzokian izan zen, larunbat gauean.

Lujanbio-E. Eizagirre

Gaia: Zu, Estitxu, duela gutxi hasi ziren Maialen mutil-lagunarekin. Honek, ordea, beti lanaren aitzakia egiten zuen elkarrekin egoteko orduan. Eta zu harrituta zeunden, hainbeste denbora kentzen zion lan hori zein ote zen jakin nahian. Azkenean, aitortu dizu: zure mutil-laguna, Maialen, artzaia da.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Anai-arrebak hementxe nator

Lujanbio: Hilabete bat ta erdi dala
hasi ginan biok alai.
Azkenaldian nahiko urduri
zabiltza, ez behintzat lasai.
Aizu, Estitxu, ba al dakizu?:
nabil Aralarren artzai;
maite-maiteena zu zaitut baina (bis)
badauzkat berrehun andregai.

E. Eizagirre: Senargaiaren lantegi hori
ez zait gehiegi gustatzen.
Nerekin baino arkumeekin
hobe omen du pasatzen.
Zertan zabiltza ilunabarrez
zeranian ohira sartzen1
lotako nekin pentsatu ordez (bis)
zure ardiak kontaktzen?

Lujanbio: Mania det bai lo hartu aurretik
ardiak kontaktzekoa,
deformazio txiki bat daukat
igoal preokupatzekoa.
Nere paretik pasa zinan behin,
jarri nintzen trantzekoa,
zure ilia daukazulako (bis)
ardi latxan antzekoa.

E. Eizagirre: Ardi latxaren antza dudala
esan didazu horren fin!
Horrela bada nere ilia
orrazteari zuk ekin.
Aizu, senarra, azken gauza bat
nahiko nuke orain jakin:
kalian ea pasiatzen deten (bis)
akerraren adarrekin.

Lujanbio: Aizu, akerraren adarrik ez da,
hortan zaude erratuta.
Zuretzat eta zurekin nahi det,
dezu aseguratuta.
Fantasia bat, kapritxo bat det
aspaldi burun sartuta:
gauren batean azalduko naiz (bis)
azeriz mozorrotuta.

E. Eizagirre: Egun batean azeri gisa
behar omen dezu jardun.
Bale, tigresa trajearekin
aterako naiz ni ordun.
Egia esan ez da hain txarra
artzaia izatia lagun,
eta umerik ez baldin bada (bis)
arkumak hazi ditzagun!

Lujanbio-O. Enbeita

Gaia: Maialen eta Oihane, biak belaunaldi bereko bertsolariak
zareten arren, oso ezberdin ikusten duzue mundu hau:
Oihanerentzat, bertsolaritzari glamour-a falta zaio. Esate
baterako, edonola jantzita igotzen omen dira bertsolariak
tabladu gainera. Maialen, berriz, ez dago ikuspegi horrekin
ados.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Santa Barbara zure bizitza I

Lujanbio: Neretzat oso urruti daude
glamour-ak eta abarrak.
Nahiago ditut niki zulatuk
ta betiko galtza zaharrak.
Hola errexago pasatzen dira
komunikazio marrak.
Bertsolariak Oihane ez gera
Hollywoodeko izarrak. (bis)

- O. Enbeita: Andoni Egañak lau ile pingo,
berak izaten dun pinta!
Eta Maialen baldar-baldarra
beti dago eserita.
Amaiak gona jantziko balu...
Sebastianek pajarita...
Nahiz ta saioa txarra atera
ze ikuspegi polita! (bis)
- Lujanbio: Xebastian beraz pajaritakin
eta Andoni errenkan...
Nik behintzat ez det parte hartu nahi
holako zirko batetan!
Beti gabiltza gai beretsukin,
beti txiste berberetan...
Glamour punttu bat falta degu bai
baina buru barrenetan! (bis)
- O. Enbeita: Ai, Maialentxu, ze sosa zaren
ez da erreza ulertzea!
Buru barruak ze inporta du?
Onena da apaintzea.
Gaizki ez legoke tablau gainean
pixka bat desfilatzea...
Kontraesankorrak zergatik dira
balioa ta klasea? (bis)
- Lujanbio: Balioa ta klasea dira
oso bikote kuttuna,
baina entzulea da talde haundi bat
sarri neurrik ez duna.
Kendu tablauan Gildan goantea
ta bota zazu urruna...
Baina ez espero gero entzuterik
kantatu nahi diezuna! (bis)
- O. Enbeita: Esandakoa ez bada entzuten
ba eztarria lehertu.
Nik aholku bat eman nahi dizut
ta ez zaitut derrigortu:
bertsolai batek jostun bikain bat
beharko lukeela hartu;
plaza apaindu genezake ta
eta lanpostuak sortu. (bis)
- Lujanbio: Ez zazu pentsa, nik estetika
zaintzeari esan diot "bai",
baina estremora eraman gabe
obsesionau gabe lasai.
Naturaltasun punttu batekin
izan nahi dut bersotan gai.

Begietatik entzuten duen
berso-entzulerik ez dut nahi. (bis)

O. Enbeita: Metaforetan galtzen da eta
besteek entzuteko zai.
Balioa ta sakontasuna
aitzaki dituzu, jai, jai!
Nik froga on bat egin nahi nuen
ta zuk ez duzu egin nahi,
jazten ideirik ez duzulako
ta Oihanek ordea bai. (bis)

ALKIZA (2001-09-09)

Bertsolariak: S. Lizaso, Irazu, X. Zeberio,
J. Agirre, Lazkano eta Peñagarikano.

Gai-emailea: Nikolas Zeberio.

Jaietan urtero antolatzen duten jaialdia. Igande arratsaldean, herriko
pilotalekuan.

S. Lizaso-Irazu

Gaia: Aurtengo udan Bizkaiko herri batean, Bakion uste dut izan
dala, liskarra, hondartzetan batzuek biluzik ibiltzen zirelako,
eta alkateak uste det debekatu egin zuela. Hitz bitan esan-
da hauxe dezue gaia: Irazuri ondo deritzo bakoitzak nahi
duen bezela ibiltzea hondartzetan; Sebastiani ez, ordea.

Neurria: Lauko handia
Doinua: Kontu barri bat suzedidu da

Irazu: Larrugorritan ibiltzen diran
persona mordua daude,
ta ez daukazu zer esanikan
gaizki irudituta're!

S. Lizaso: Barkatu baina erropa gabe
hondartzarikan ez dut nahi:
neu begiratzen ez naiz lotsatzen
neuri begiratzean bai.

Irazu: Jainkoak hala egin ginduen,
besteik ez dezu usteko?
Zertako behar degu ba lotsa

gerana erakusteko?

- S. Lizaso: Erropa gabe jarri ezkerro
galdu ohi degu dizdira:
gorputz guztia ikusteko ta
leku batera begira!
- Irazu: Gorputz dexentek izaten dute
zuk nahi zenukeen dizdira;
zerorri ere egoten zera
koxka batetik begira.
- S. Lizaso: Koxka batetik egoten naiz ni
ta ikusmina nagusi,
emozioa horretxek dauka:
guzia ezin ikusi!
- Irazu: Batzuk azaldu nahi badituzte
kanpoak eta barrenak,
bestiak kontra egoten dira
ta hoiek dira txarrenak!
- S. Lizaso: Disputarekin ezin gentzake
gu bion gosea ase,
ta nahi dezuna egin ezazu
orain arte bezelaxe!
- Irazu: Baina legea jarri ezkerro
ezin det hala jokatu,
eta tapatzen hasi nahi bada
zeure burua tapatu!
- S. Lizaso: Azkenerako erabakia
dago nere arabera:
hondartza hortara ez naiz joango
baldin zu joaten bazera.
- Irazu: Juan ez jua ez zait inporta,
hortan alderik ez dago,
osasungarri baita benetan
ta gainera merkeago.
- S. Lizaso: Osasunaren hori ez al zan
oso aitzaki polita?
Erreza dago: joaten banaiz
egon begiak itxita.
- Irazu: Baina ez zera bela egongo
zure begiak itxita!
Ta nahi badezu egon zintezke
behera begira jarrita.

S. Lizaso: Hondartzan hola moldatzea ere
ez al litzake lan zaila?
Ni hondartzara ez naiz joaten
sator-zuloaren bila!

Peñagarikano

Gaia: Badira hilabete pare bat edo Anjel Mari ezkondu zitzaigula.
Hara hemen pare bat mikrofono: Batean Anjel Mari izango
haiz, ezkon aurreko mutil gazte hura; ta bestean, berriz,
Peñagarikano ezkonberria.

Neurria: Hamarreko txikia
Doinua: Espainian behera

Nunahi nagusitzen naiz,
inon ez naiz maizter;
edertasuna badet
Jainkoari esker!
Diru kontatzen, berriz,
ezin neike asper!
Osasuna ere badet,
ez zait falta ezer.
Nik izan behar nuke
Euskadiko mister! (bis)
Sarritan etortzen zait
Mirentxu maitia;
baita ere Josune
inbidiz betia.
Nunbait danak nahi dute
nere txupetia!
Denei zabaltzen diet
nik nere atia.
Moteilek gauz ona dek
soltero izatia! (bis)

Neurria: Hamarreko txikia
Doinua: Lagundurikan denoi I

Ekainak hoita hamar
San Marzial eguna,
nere emazte egin zen
Jaione kuttuna.
Orain lorea naiz ni,
lehenago asuna.
Nahiz ta ligatzea zen
aberastasuna,

oraintxe ikasi det
zer dan maitasuna.

Oraintxe zabaldu zait
zorion atea:
gauz ona da lentejak
beroak jatea!
Armarioa txukun
erropaz betea...
Bere ezpainak det orain
nere txupetea.
Moteilak tristea zan
soltero izatea!

BERMEO (2001-09-11)

Bertsolariak: Iturriaga, I. Elortza, Irazu, Amuriza, A. Lopategi eta Egaña.

Gai-emailea: Bernardo Mandaluniz.

Bermeoko jaien barruan Euskaraz Berbetan Taldeak antolatutako jaialdia. Artza pilotalekuan, gaueko hamarretan.

Egaña-A. Lopategi-Iturriaga

Gaia: Gaurko gertakizunek ikusita, derrigortuta gagoz azkenengo informazioa eta komentarioa zelanbait bertsotan ere azaltzea. Gaur Estatu Batuetan izan dan gertakizunari buruz bueltatxo bat.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Kantore berri xarmant batzuek

Iturriaga: Halako asko ez da pasatu
begiratuta denboran,
zeozer esan gurean baina
iritziak halan-holan.
Amerikarrek jarri gaitue
gaurkoan barrero proban;
ez nago ziur filma bat edo
egia ikusi dodan. (bis)

Egaña: Horrelakorik gerta zeikenik
ez zuten pentsatzen aurrez,
gertatu dena sinistu ere
sinistu liteke nekez!

Nere barruko sentimendua
laburbildu leike errez:
personek pena eman didate
baina agintariek ez. (bis)

A. Lopategi: Dirudienez Ameriketan
ez dabilta oso alai,
handik honantza iritsi dira
hamaika mila hil kanpai.
Gaur egunean zoritxarrean
danontzako dago zernahi,
mundu osoan gerran gagoz ta
Ameriketan ere bai. (bis)

Iturriaga: Norbanakoa kontutan hartuz
amaigabeko hileta,
telebistatik hainbeste orduk
ni itxi nabe erreta.
Amerikarrek jakingo dabe
horri zelan emon buelta,
historian zehar eurek holako
hamaika ein dabez-eta! (bis)

Egaña: Irak aldean duela gutxi
sortutako gerratea,
edo Somalian haurtxo bat gosez
gainera euliz betea.
Gaurko honetan suntsitu arren
munduaren elitea,
mundua ez da amerikarrek
dioten bezain sinplea. (bis)

A. Lopategi: Egia da bai apur bat harro
ebiltzan azken denboran,
mundu osoan bonbak ta gerra
holan jarri dira modan.
Ameriketan berrogei mila
lagun hilda gero holan,
tristeena da ez dakigula
hortik zer etorriko dan. (bis)

BIRIATU (2001-09-15)

Bertsolariak: A. Arzallus, X. Murua, Artetxe,
J. Martin, J. Mitxelena eta A. Goikoetxea.

Gai-emailea: Sustrai Colina.

Oiartzun eta Hendaiaren arteko desafioa, Intxaurreta Elkartean. Kantuan hasi aurretik afaldu egin zuten noski. Martzelino Legorburu, Joxe Mari Ostolaza eta Xanti Iparragirre izan ziren epaile. Puntu gutxiren aldearekin bada ere, oiartzuarrak izan ziren garaile.

A. Goikoetxea-Artetxe

Gaia: Zu, Arkaitz, New Yorkeko torre bixkien aurka jo behar duen hegazkinean zoaz. Ohartu zara zure egoerak ez duela bueltarik eta mobilez etxera deitzea erabaki duzu. Mirenek, bost urteko alabak, erantzun dizu.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Santa Barbara zure bizitza I

A. Goikoetxea: Alaba maite, oso motza da
orain dudan ikusmira,
mobila hartu ta egin zazu
amatxorengana jira.
Hegan nijoa ta hemen gauzak
oso itsusi jarri dira...
Ez banaiz joaten egon zaitezte
hodeietara begira. (bis)

Artetxe: Nolatan deitzen duzu aitatxo
hegazkinetik horrela?
Ulertu ahal izan dudanez
ez zatoz etxera bela!
Hemen giroa beroa dago
eta amatxo epela,
baina lasaitu esango diot
gaur berandu zatozela. (bis)

A. Goikoetxea: Alaba maite, berandu da bai,
beranduegi aukeran!
Hemendik aurre denbora dago
neretzat ere soberan;
uler zazue berriro ere
nola bilduko ez geran;
utziozue zuen bihotzei
egin dezatela hegan. (bis)

Artetxe: Ahots dardarti eta apala
aditzen dizut gaur, aizu,
nik zure hitzei arreta osoz
egina baitiet kasu.
Baina mesedez galdera bat dut
eta erantzun zaidazu:
asteburutik opari gisa

zer ekarriko didazu? (bis)

A. Goikoetxea: Ni bezelaxe zerorri ere
hasia zera kezkatzen.
Ulertu zazu ez besterikan
ez dizut gehio eskatzen.
Oparirikan ez dago eta
ez hasi hori aipatzen,
baina ez pentsa alaba maite
ez zaitudanik maitatzen. (bis)

Artetxe: Urduri samar jarria nauzu
horren dardarti jarrita.
Horrelako gai sakonak otoi
zuk ez itzazula aipa!
Jadanik triste jarri naiz eta
egiten al duzu nahita?
Ohera joan behar dut orain
eta ondo lo egin, aita! (bis)

Artetxe

Gaia: Zu Euskal Herritik kanpo dagoen euskal preso bat zara.
Gaur jakin duzu zu bisitatzera zetozen bi lagun errepideko
istripu batean hil direla.

Neurria: Hamarreko handia
Doinua: Aita izena kanta beharrak

Hilabetean bi aldiz nago
ia pozik, ia alai,
irrifarrea bisaian eta
bihotza zeharo lasai.
Ni ikustera zentozen egun
nere ama ta bi anai.
Nik besterikan ez nuen egun
haiek ikuste hori nahi.
Preso dadukat nere gorputza,
nere malkoak ere bai. (bis)

Bart arratsean egona naiz bai
ilargiari begira,
oroitaraziz nere amaren
begietako dizdira.
Ez dut gehiago ikusiko ez,
joan dira urrutira.
Agur xume bat ematea ere
ahal izan banu sikira!

Nere kondena bizi zuten ta
nire kondenan hil dira. (bis)

A. Arzallus-A. Goikoetxea

Gaia: Zuek bi mediku ospetsu zarete. Zuen paziente bat hiltzen denean Ametsek negarrari ezin izaten dio eutsi. Arkaitzek, aldiz, ez du zirrara berezirik sentitzen.

Neurria: Sei puntuko motza

Doinua: Aresoaren bandera / Aizak hi mutil mainontzi

A. Arzallus: Ni onena naiz denetan,
hala ere gehienetan
begiak malkoz jarri ohi zaizkit,
bihotza penetan.
Hori hiltzen den unetan,
nago trantze estuetan,
herio bera ikusten baitut
nere eskuetan. (bis)

A. Goikoetxea: Hildakoa parez pare
jarri digute, halare
mediku gera, uler ezazu,
hontarako gaude.
Ez kontra eta ez alde,
malkorik neri ez galde;
bestela aspaldi gelditu nintzen
malkorikan gabe! (bis)

A. Arzallus: Hauxe da gure borroka,
nahiz ta hiltzean gorrota,
sarri askotan gelditu izan naiz
hementxe lur jota.
Baina ez dut malkorik bota,
bakarra hilda dago-ta,
baizikan eta lagunari ez
baitzaio inporta. (bis)

A. Goikoetxea: Honek bueltarikan ez du,
gu gabilta eskuz esku,
hiltzen ez duen bizitarikan
ez zazu amestu!
Lana nahi dizut erraztu
eta kontuak ez nahastu:
bizi daudenak salba ditzagun,
hildakoak ahaztu! (bis)

A. Arzallus: Bat hiltzen zaigun unean,
malkoz estuasunean...
Lagunak, berriz, berdin segitzen
du lasai lanean.

Min bat badut barreanean
eta jakin azkenean:
nik negarrikan ez dut egingo
hiltzen zarenean. (bis)

A. Goikoetxea: Ez zera mediku txarra,
zuga baduzu indarra,
ta hildakoan ez daukat zure
malkoen beharra.
Ez zazu gainditu marra,
horra egia bakarra:
etsaia dugu errukia ta
etsaia negarra. (bis)

IURRETA (2001-09-29)

Bertsolariak: Magdalena, S. Lizaso, Egaña, Iturriaga, I. Elortza eta Maia.

Gai-emailea: Eneko Abasolo.

Sanmigeletan ohikoa den jaialdia, Iurretako Bertso Eskolak eta Jai Batzordeak antolatua. Gaueko hamarretan, pilotalekuan.

Maia-I. Elortza

Gaia: Zuek langabezian dagoen ekologista baten kontzientzixa
ona eta txarra zaree: Igor kontzientzixa ona, aingerue, eta
Jon kontzientzixa txarra, deabru gorrixek. Atxarte berriro
zabaldut dabie, Atxarteko kanterak, eta lana eskeini dautsie
ekologista horri.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Nahiz ta hiltzea derrigorra den

I. Elortza: Noztik nagoen langabezian
egina dot memoria,
baina Atxarteko kantera horrei
beti izan dautset fobia;
ta orain zelan errepikatu
nik orduko historia?
Harriak baino pisutsuago
egingo jata ogia!

Maia: Hamaika aldiz ikusi izan det
dena dinamitatuta!

Baina jadanik irudi hori
urruna daukat, ahaztuta.
Banoa hara berriz lanera
nere lan tresnak helduta,
mendia ere ez da salbauko
ni etxean geratuta.

I. Elortza: Proposamena egin daustie
baina ez noa hemendik,
printzipioak ondo barruan
eta gordeta dodaz nik.
Ez neuke gura gaur neuregaitik
diru bila joaterik,
ze gero bihar ez da egongo
ez lanik ez Atxarterik.

Maia: Neurtu ezina izan liteke
printzipioen eskala.
Goseak hiltzen bizi behar al naiz
beti, aibala, aibala?
Ta zerbait txarra egiten badet
dena barkatu dezala,
printzipioak badauzkat baina
jatea da printzipala.

I. Elortza: Jatea gauza inportantea
gertatu leike gakoa,
baina Atxarteko kanterei beti
emon dautsiet altoa.
Ugari dagoz gaur bi lanetan
ta ni, barriz, lan bakoa,
lan mundua be ein dogulako
naturaren kontrakoa.

Maia: Naturan kontra egiten degu
komenigarri den arte,
txikizioak ugari dira
dena konpondu bitarte.
Baina halare nere beharrek
oraindik preso naukate.
Ni joaterik nahi ez badute,
kantera itxi bezate!

Egaña-S. Lizaso

Gaia: Egun batzutatik hona pereodikuen, telebisinuen..., askotan
entzun dugu erlijinoe gora, erlijinoe behera; musulmanak
diela, integristak diela, katolikuek diela, protestantiek diela.
Zuek biok zetan edo nogan sinesten dozue?

Neurria: Hamarreko handia
Doinua: Bizia ez da nehoiz egoiten

S. Lizaso: Ume nintzela dotrinara joan,
ez dago esan beharrik.
Ohartu nintzen kristau bidean
ez nedukala indarrik.
Gainuntzekoak ere neretzat
gehienak dira alperrik.
Sinisten dunei ere ez zaie
falta malko ta negarrik;
azken finean neuk sinesten det
neure buruan bakarrik. (bis)

Egaña: Nik sinismena behin galdu nuen
ta ez da erosten dendan!
Baina ez dakit nik sinismena
juxtu fedea ote dan.
Bersolarien koadrila hontan
moldatu ohi naiz primeran;
herri bat badut jator-jatorra,
familia bat aukeran...
bene-benetan sinisten det nik
nere ingurukoengan. (bis)

S. Lizaso: Itxaropenak sarri askotan
berekin du etsipena,
ta zenbat amets ez ote zaigu
erdi parean etena!
Zertan sinetsi han eta hemen
goitik esaten dutena?
Hemen norberegana sinistuta
konpondu liteke dena,
errespetoa baita neretzat
erlijiorik onena. (bis)

Egaña: Batek Jainkoa, besteak Ala...
ez dakit zenbat atake!
Burua urrun ipintze hortan
hartzen degu hainbat neke.
Eguneroko bizimoduan
truk saldu ohi gera merke.
Nik ametsetan sinisten dut ta
egin ametsak jo ta ke;
ametsik gabe bizimodua
aspergarria litzake! (bis)

S. Lizaso: Barkatu baina ametsak eta
erlijioa urrun daude:
ametsak dira bakoitzarenak,
ez daude besteren mende.
Engainatu ta bideratua

munduan hainbeste jende.
Soberan daude hainbat ohitura
istorio eta fede!
Hemen ahal deguna egin'zagun
inori min eman gabe! (bis)

Egaña: Agnostizismo dalako hortan
jartzen det nere lekua,
baina halare fededun oro
neretzat ez da kaikua.
Nere bidea hautatu nuen
nik sinismen haundikua.
Gerora ere segi nahi nuke
ta alperrik det Jainkua.
Bihar goizeko egunsentian
sinistu eta nahikua! (bis)

URNIETA (2001-10-06)

Bertsolariak: Gorrotxategi, J. Agirre, Loidisaletxe II.a eta Aitor Mendiluze.

Aurkezlea: Mikel Pagola.

Gai-emailea: Joxe Mari Aranalde.

San Migel jaietako egitarauan urtero izaten den jaialdia, Urnietako Udalak antolatua. Gaueko hamarretan, Sarobe arte eszenikoen gunean, ehunen bat entzule.

Mendiluze

Gaia: Ezkondu ondorengo urtea izaten omen da urterik onena.

Neurria: Zortzi puntukoa

Doinua: Itsaso hori dago zatarra

Gurean gisan hainbat histori,
maitasun goxo, suhar ta gori...
Asko betiko bihurtzen dira,
asko zulora erori. (bis)
Otoitz, ardo eta ogi,
baiezko hitz bat edo bi
eta eraztuna tori.
Nahiz eta pauso honek bildurra
ematen dion askori,
aspaldi egin dudan gauzarik
onena izan da hori. (bis)

Aho askotan daukat entzuna
zer den ezkontzan galtzen dezuna.
Nik galerarik ez det sumatu,
horra nere erantzuna. (bis)
Argitzerako eguna
ondoan daukat laguna,
inoiz fallatzen ez duna.
Puntu hontara ailegatuta
ederra da maitasuna,
aldi berri egiten baitu
egunerokotasuna. (bis)

Osatu degu gure lotura,
hau da legea, hau da ohitura;
behintzat gu biok bat egin gera
ta bizi gera gustura. (bis)
Baina zertan egin duda?
Zertan urtearen muga?
Hori ia gaingitu da.
Ni banaiz harek nahi duena ta
nik nahi baldin badet hura,
horrek urte bat pasatakoan
bukatu behar al du ba? (bis)

URRUÑA (2001-10-13)

Bertsolariak: Lujanbio, S. Lizaso,
A. Arzallus eta Colina.

Gai-emailea: Aitor Sarasua.

Hendaia Bertsutan Elkarteak eraturako bertso afari hau Pausu auzoko Xaia jatetxean izan zen. Hasieran, librean egin zituzten buelta batzuk, eta ondoren, gaiak emanda jardun zuten.

Lujanbio- S. Lizaso

Gaia: Zuek aitona ta iloba zarete: aitona Xebaxtian ta Maialen bere iloba. Bi mila eta berrogeita hamargarren urtean gaude eta Maialenek ikastolan ikasi berria du hogeigarren mende bukaera eta hogeita batgarren mende hasierako historia, baina gauza batzuk ez ditu ontsa ulertu. Ta orain aitonari galdezka ari zaio eskolan ulertu ez dituen gertakari batzuz.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Anai-arrebak hementxe nator

Lujanbio: Aitona eskolan jo eta fuego
nola beti diharduten,
aritzen gara zuen garaiko
bertso zaharrak entzuten.
Bi mila eta batgarreneko
bideoa ikusi det aurten.
Buruan trapu beltz xelebren hori (bis)
zertako jazten zenuten?

S. Lizaso: Jakin-min pixkat badaukazula
ohartu naiz alajaina!
Garai haietan lehiaketak'e
bazuten bere tamaina,
ta trapu beltza izaten gendun
garaitzearen ordaina;
gure garaian balio zuen (bis)
urrezko medallak aina!

Lujanbio: Jende pilo bat zuek entzuten,
han ez zegon, ez, bakarra!
Batzuk aurpegi triste eta
beste batzuk irrifarra.
Orain grabatu egiten dira
eta badute indarra;
nolako lana txaloak ere (bis)
benetan egin beharra!

S. Lizaso: Hain ezberdinak izanagatik
orduko eta gaurkoak,
bere morboa gaur bezelaxe
izaten zuen jokoak,
eta txaloak izaten ziren
han benetan jotakoak.
Zuen garaian teknikai esker (bis)
hoiek'e plastikozkoak!

Lujanbio: Gaur egun jaiak hasten ditugu
eta dantzan ezin buka.
Ni bideo hori ikusiz negon
baino seko harrituta!
Orain dauzkagu milaka argi
ta gerriak mugituta...
Ez al zineten, aitona, aspertzen (bis)
eskuk patrikan sartuta?

S. Lizaso: Gaztetxo zera, ulertu ezin,
horretan korforme nago.
Gauzak ez ziran era horretan

- edo bestela akabo!
Gaur zuen gisan argien bila
presaka ez ginen joango;
guk ilunpean ikusten gendun (bis)
argitan baino gehiago!
- Lujanbio: Milaka eta milaka lagun
bertsolai bakarrarekin
hunkitzen ziren, larritzen ziren,
sentitzen zuten atsegin.
Ta gauza batek ere harritu nau,
aitona nahi nuke jakin:
zergatik egiten zuten negar (bis)
presoak aipatzeakin?
- S. Lizaso: Herri presoak gendun Euskadi,
ez dago esan beharrik;
jende artean ez zan ez falta
malkorik eta negarrik!
Zuen garaian hitzak ez dauka
gure garaiko indarrik:
lehen bihotzera iristen ziren, (bis)
gaur belarrira bakarrik!
- Lujanbio: Urruñan egin saio bat ere
ikusirik dugu segidan;
neska-mutiko gazteak eta
batzuk helduak baziran.
Gaur bertsolarik abesten dute
eta haurrak jira-biran...
Maialen haurdun irten zenean (bis)
zergatik harritu ziran?
- S. Lizaso: Ez da erreza galdera horren
zergati dena laburtzen:
neska beltz harek lehen bazekien
entzulegoa xamurtzen,
ta ametsen bat jolasaldian
urruti xamar joan zen...
Jende gehiena harritu ginen: (bis)
aita ez zen ezagutzen.
- Colina
- Gaia: Euskal Herrian ohituta gaude zatiketarik, bereizketarik bizi izate-
tera. Orain, berriketan, Abertzaleen Batasunaren baitan ere
horrelako hotsak entzuten dira, eta beste hainbat erakunde-
tan. Zergatik uste duzu garelako horrelakoak euskaldunok?

Neurria: Berezia
Doinua: Sorlekua utziz gero

Bide bat hartu genuen
baina ez al gabiltz oker?
Iraganean eginak
horrenbeste amets eder!
Baina guztiak zatitzen gara,
berdin eskubi ta ezker,
denak guztia dakigulako
ta ez dakigulako ezer.

Etsaiek nahiz ta ez duten
albotik pakean uzten,
gu saiatu behar gara
lehen ginenari eusten;
garen hortatik abiatu ta
ez garen hori amesten.
Euskal Herri bat nahiko dugula
hasi gaitezen sinesten!

Sarri desberdinak dira
egiak eta usteak,
sarri mina ematen du
barrena malkoz husteak.
Joan den astean min eman zigun
AB erditik hausteak.
Poz ematen du elkartzen ahaztu
ez dugula ikusteak!

ATAUN (2001-11-09)

Bertsolariak: Sorozabal, Munduate, J. Agirre, Peñagarikano, Egaña eta Irazu.

Gai-emailea: Jon Aizpurua.

Samartinetan urtero egiten den jaialdia. Herri antzokian, gaueko hamar eta erdietan, berrehun eta laurogei entzule. Azken urteetan bezala, saioaren hasieran herriko bertsolari gazteek - Aitzol Munduate, Haitz Aierbe eta Iban Urdangarin – kantatu zuten.

Peñagarikano

Gaia: Doinu eta letra ezaguna dugu "Donostiako hiru damatxo" bertsoen doinua. Zuk bertsoak kantatu behar dituzu doinu horretan eta guk azken puntua kantatuko dugu, baina aldatuta. Azken puntu hori izango da zuretzat gaia. Honela dio orain puntuak: "Eta kriskitin, kraskitin arrosa krabelin, ezkonberritan zer moduz?" Nahi aina bertso.

Neurria: Zortziko handia
Doinua: Donostiako hiru damatxo

Ekainean bildu ginaden
biok elkarren ondora.
Lehenago amak orain Jaionek
plantxatzen dit alkandora;
lehenago amak orain Jaionek
martxan jarri labadora...
Ni pozik nago ta bera noski
oso pozik egongo da.

Eta kriskitin, kraskitin
arrosa krabelin,
ezkonberritan zer moduz?

Lehenago amak hartzen zituen
erretza eta fregona;
orain Jaionek garbitzen ditu
sukaldea ta komona.
Gainera harro maiz esaten du
"nik hartu nuen gizona!".
Bera gustora ta ni ere bai,
hau bai dala zoriona!

Eta kriskitin, kraskitin
arrosa krabelin,
ezkonberritan zer moduz?

Lehen noizbehinka egiten nuen
orain gauero ta errez.
Maiz esaten dit "gehio ezin det,
zaude geldirik mesedez!".
Baina zelebren ote nabilen
denbora izango da juez.
Ni aspaldian argaldu egin naiz
eta bera gizendu ez.

Irazu-Sorozabal

Gaia: Senar-emazteak zarete: Irazu senarra eta Sorozabal emaztea.
Senarrak errepide istripu larria izan du eta medikuek esan diote bere bizia gurpil-aulkian pasa beharko duela. Albiste horrek goitik behera aldatu du zuen bizitza.

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Aita izena kanta beharrak

Irazu: Kotxean normal nindoan baina
kolpetikan zerbait entzun.
Baztarra jota kordea galdu,
geroztik ezin erantzun.
Gorputz osoa gelditu egin zait
nahiz ondo buru ta zentzun.
Gure bizitza aldatu egin da,
orain zenbat estuasun!
Lehendabiziko jakin nahi nuke
berdin maiteko al nauzun. (bis)

Sorozabal: Hontan pentsatzen egona naiz ni
zuk galdera egin aurrez.
Ni lehen bezela hara ta hona
ibili ninteke errez.
Zu berriz aulki xixtrin batean
joan behar halabeharrez,
baina hemen ez da ezer aldatzen
eta ez etsi mesedez.
Gure gorputzak aldatu dira
baina gure bihotzak ez. (bis)

Irazu: Horrela bada asko pozten naiz
jakinekoa zergatik:
zure bihotzak sentimendua
neri hau gertatuagatik.
Ni aulkian ta zu hor bultzaka
aritu behar kolpetik.
Lehenok elkarren ondoan beti
onetik eta txarretik
ta orain beti beharko degu
bata bestean aurretik. (bis)

Sorozabal: Bata bestean aldamenetik
gu orain ezin askatu,
baina batera juan gintezke
eta ez zaitez kezkatu.
Nere barrua hila zegoen,
orain egin da esnatu

ta zu're ez zaitez urduri jarri,
pixkatxo bat sosegatu.
Nik laguntzen ta zuk estimatzen
biok behar degu asmatu. (bis)

Irazu: Saiatu behintzat nahiz ta jakin ez
hori ote degun lortuko,
ezinduenak itxaropena
berez baitaka¹ gertuko.
Etxe berean, bihotz berean...
zertarako egin uko?
Sillan badago gorputza ez da
lehen bezela poztuko,
baino zu lasai muxu ematen
ez zait sekula ahaztuko! (bis)

Sorozabal: Hau bezelako une batean
ze opari berezia!
Lehen esan degu "bete dezagun
gorputzaren eskasia".
Elkar lagunduz gure bidaia
ez da izango itsusia.
Mugitu ezina izan liteke
poza edo desgrazia,
helburuak nun jartzen ditugun,
hor dago alde guzia. (bis)

Peñagarikano-Egaña

Oinak emanda

Peñagarikano

Neurri: Zortziko txikia

Doinua: Errota zahar maitea

Urte askotan nenbilen
maitasun egarri,
ezkontza graduetan
azkenean jarri.
"Maite zaitut senarra"
esaten dit sarri
eta orduan muxu
gu biok elkarri. (bis)

Egaña

Neurria: Hamarreko txikia

Doinua: Espainian behera

Bere andrean kontuak
askotan isuri;
batzutan lasai-lasai,
hurrena urduri.
Peña bihurtu zaigu
Romeon irudi...
Nahiz ta harrigarria
iruditu guri,
berak behintzat sinisten
duela dirudi. (bis)

Peñagarikano

Neurria: Sei puntuko motza
Doinua: Aizak hi mutil mainontzi

Egia esango det behingoz
hemen zinez ta apropos:
garai batean batzuk baginen,
gaur hobeak askoz.
Lehen hiru gaztetxo ados... 2
horrek ematen digu poz.
Ni ere zahartzen ari naiz baina
gazteak badatoz. (bis)

Egaña

Neurria: Zazpi puntukoa
Doinua: Munduan libre bizi izatea

Txapelketa're badator eta
ez da konpromiso hutsa,
zoritxarrean lehia baitugu
txapelketa denen funtsa.
Gaztetxo asko dabil bai Peña
honuntza eta haruntza...
Irazu ze harroputza!
Jokin'e ez da kamutsa!
Hoiiek nahi dute txapeldun zaharra
txabladutik behera bultza.
Oraingo hontan beharko det bai
Anjel Mariren laguntza! (bis)

Peñagarikano

Neurria: Zortzi puntukoa
Doinua: Zuek horrela ikusi eta

Zutikan segi beharko degu
nolaz jarri belauniko?
Itxaropenik ezin da galdu,
hori diot nirekiko.
Euskal Herrian noski ez gera
beti hola ibiliko.
Gerra ez degu begiko
nahiz eta izan betiko,
noiz esango degu "nahiko"?
Baina geurea lortu bitarte
ezin degu esan kito!
Euskal Herria ez bedi behintzat
negar malkoetan ito! (bis)

Egaña

Neurria: Bederatzi puntukoa
Doinua: Nere gorputza dardarka daukat

Orain arteko martxa behar da
ahal dan azkarren eskegi:
negar malkotik, odol ttanttatik
torturatikan gehiegi...
Nik onartzen dut: herrian bada
majina bat ikuspegi!
Denak ditugu onartzekoak,
denak ditugu zilegi.
Hemen inortxo ez da erdia,
inor ez da bat eta erdi.
Nahiz eta gabiltzan eri,
badegu hainbat izerdi...
Indarrak batuz gure asmoa
nahi det bersotan ageri,
Peñak zioen negar malkoa
irripar bihurtu bedi. (bis)

DONOSTIA (2001-11-10)

Bertsolariak: Egaña, Lujanbio,
Mendiluze eta A. Arzallus.

Gai-emailea: Unai Elizasu.

Urteroko jaialdia Donostia Bertsotan taldeak antolatua. Lugaritz kultur etxean, gaueko hamar eta erdietan.

Mendiluze-Egaña

Gaia: Hirurogei urteko bi lagun zarete, gaztetatik elkarrekin ibiliak. Hainbeste bertso saio eginak, hainbeste bertso afari eginak, eta zergatik ez, hainbeste parranda eginak ere. Eta gaurko egunian, zuek egun zahar hoiek gogoratzeko, biok mano-mano, parranda egiteko asmotan atera zerate Donostira. Ondo afaldu, hobeto edan, poteatzen hasi ta lautako ja hankak ezinean. Beraz, etxera jutea erabaki dezue, eta Donostiko plaian eseri zarete biok. Itsasoa aurrean eta izar eta ilargipean, filosofatzen hasi zerate, normalean pentsatzen ez diren gauzez pentsatzen.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Nere gogoan hegan dijoa

Mendiluze: Garai bateko gure indarrak
orduak gure kemenak...
Seguruenik pasa ditugu
hemen taberna gehienak.
Batetik pasa bestera joan ta
itxi bitartean denak,
orain taberna beraiek dira
gu bidaltzen gaituztenak.

Egaña: Urte gutxian gauza dexente
aldatu da alajaina!
Zu honezkero erdi Aitor ta
ni nauzu erdi Egaña.
Kontxa're ez da garai batean
genuen bezain apaina
ta marea're ez da igotzen
lehenok igotzen zan aina.

Mendiluze: Ajeak noski ugalduz doaz
urtetan bete den bati,
baina edaten hasita ere
badegu nahiko aitzaki.
Lehenago azkenak morkortzen ninun
ta ordurarte ederki;
gaur hasi eta laugarrengoak
etzan egiten nau beti.

Egaña: Garai batean beti bustita
gaur moxkorturikan seko!
Orain gorputzak gutxi behar du

goitik behera amiltzeko.
eta Loriren frutaetxera
joatea ez da kalteko,
ez gogorikan daukagulako
joan gerala esateko.

Mendiluze: Barra ertzean izan degunak
lehenago hainbeste dohai,
dagoeneko ez gera Andoni
martxa horri eusteko gai.
Lehen gazte denek gonbidatuta
bertsotan aitzeko lasai;
orain gazteak egoten dira
guk noiz gonbidatuko zai.

Egaña: Garai batean parrandarako
bagendun borondatea.
Gero autoa hartzen gendun ta
neskatxa gaztez betea.
Gaur egunean zuk tripa latza
ta nik ilea botea...
Beraz onena hemendik jeiki
eta etxera joatea.

Egaña

Gaia: Joxerra Garzian liburu batean oinarritutako gai hau jarriko
diat. Bertako esalditxo batek hala zioen: "Askatasunzaleak
omen garela denak, eta horregatik ateak zabalik nahi ditugu
baina askatasunak ez du aterik maite, zabalenetik ere ez da
kabitzen". Bertsozik zabalenean askatasuna kabituko al
litzake?

Neurria: Bederatzi puntukoa
Doinua: Nere gorputza dardarka daukat

Era hontako konpromisoak
batzuk izan ditut aurten.
Gai-jartzaileak nunbait nerekin
bazun hainbat itxaropen.
Joxerra berriz denboratikan
ez da ibiltzen hain zeken,
ta esaldia mundiala zen
ta nekez hobe zitekeen.
Ai bat-bateko bertsolari txar
xume bat daukazu hemen!
Ene, Unai astakirten!
Horrekin ez zaite irten.
Gure buruak zenbat dezakeen

ez da errexa jakiten,
baina mesedez ez ni ipini
filosofia egiten.

Gaurko saioa izan liteke
saioaren baten satira.
Joxerrak ere dena esan zun
hamar hitzetan guztira.
Orain nik nola hobetuko det
lehengoak zuen distira?
Berak hamaika paper botako
zituen ziur saskira!
Nereak berriz hitzak baleko,
txarrak eta onak dira.
Laixter emango det di-da,
mikrofonotikan jira.
Erabaki det: gai hontarako
bi berso nahikoak dira.
Beraz horixe egin behar det,
askatasuna hori da.

Mendiluze-A. Arzallus-Egaña

Gaia: Sarri entzun dugu bizitza honetan zintzilik gaudela, ta sarri soka batetik zintzilik ere, jaio ere soka batetik zintzilik jaiotzen baigea. Zuek hiru soka izango zerate. Hiru nortasun zuen soketan lotuta egon dira: zu, Andoni, Gashenbrum II mendian zauden soka bat zera, Felixen gerriari hamaika bidaietan lotutako soka. Zu, Aitor, berriz, zuri gogor helduta ibili zian Sakanako sokatiralariak. Eta zu, Amets, lehengo asteen ospatu gendun Xalbaror hil zala hogeita bosgarren urteurrena, eta zu bere ahots korda izango zara. Beraz, hiru soka, hiru nortasun...

Neurria: Hamarreko handia
Doinua: Aita izena kanta beharrak

Egaña: Juan dan urteko uztailean zen
azkenengo egunean,
bebingoan fallo egin nuena
nere mendi jardunean.
Konturatu naiz izanagatik
xumea oso xumean,
sarturik nago bene-benetan
euskaldun askon gunean,
bihotz mordo bat puskatu baitzen
ni eten nintzen unean. (bis)

A. Arzallus: Nahiz orain dela mende laurden bat
hain justu Xalbador hil zen,
ahoko soka ez da sekula
pertonarekin amiltzen.
Gaurko gazteak ikusten ditut
eta ez dira umiltzen,
Amets ta Sustrai ta beste hainbat
baitira kantuz ibiltzen.
Nik ere kantuz segituko dut
ez bazarete isiltzen. (bis)

Mendiluze: Jakinekoa da soka batek
badu hainbat erabilpen:
nere kasuan aritzen dira
tira eta eragiten.
Baina askotan federakuntzek
ez dakit hori dakiten.
Zergatik ezin ote ninteke
luze sartu, luze irten?
Zergatik jardun behar dute beti
korapiloak egiten. (bis)

Egaña: Gashenbrum IIan aurkitzen naiz ni
Pakistan dut parez pare.
Horko herritan hainbeste gizon
eta emakume bare...
Euskal Herritik laguntzen hasi
nahi luketenak xuabe.
Egun batean puskatu nintzan
eta ordutik halare
loturaren bat egin dezaket
korapilorikan gabe. (bis)

A. Arzallus: Ni naizen soka ibiltzen baita
sentimentuez jantzita,
gaurko gazteak ez al dabilta
horreatikan ahantzita?
Bertso afarian ikusi ditut
eta pentsatzen hasita:
zuen mingainek dantzatzen dute
patxaranari segika
eta ni berriz mintzatzen nintzen
odolarekin bustita. (bis)

Mendiluze: Nik pentsatzen det ez ote duten
batzuk ahoa itxiko,
ez ote diren zertzuk zeraten
ulertzera iritsiko.
Bueno berdin du beren indarrak
dira denbora gutxiko.
Nahiz eta zuei zuek izaten

ez dizueten utziko,
zuen aldera tiratzen segi,
ni ez naiz deman hautsiko. (bis)

MARKINA-XEMEIN (2001-12-08)

Bertsolariak: Amuriza, Irazu, J. Lopategi, Iturriaga, Sorozabal eta Mañukorta.

Gai-emailea: Aitor Elexpuru.

Kontsezio egunean urtero izaten den jaialdia, Markinako Bertso Eskolak antolatua, Amaiur Elkartearen laguntzarekin. Pilotalekuan, arratsaldeko bostetan. Saioaren hondar aldera omenaldia egin zioten Mañukortari.

J. Lopategi-Sorozabal

Gaia: Jon, zu, Afganistaneko gerran hango zaurituek osatzen eta hango beharrianak asetzen biharrien dabilen pertsonie zara; ta zu, Jokin, ostera, amerikano marin bat egunero hegazki-netik bonbak botetan dabilena.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Oihan beltzean zoinen eder den

J. Lopategi: Hemen nabil ni behera ta gora
laguntza lan hauetan fin
eta ikusiz zuen joera
ezelan ulertu ezin.

Aurreratuek zinela zuek,
hori nik lehendik banekin.
Ze kristo eitera zatoze hona
zibilizazio horrekin? (bis)

Sorozabal: Mundua gure erara xuxen
jartzen ez duzue uzten.
Gu horregatik hasita gaude
zuei hortzak erakusten.
Bonbak botata hor ari gera
odol zipriztinak pizten
eta aurretik hezita gaude
hildakorik ez ikusten. (bis)

J. Lopategi: Zuen zentzuna galdua dago
hemen ikusten dogunez

eta holako joera txarra
ezin leike ulertu errez.
Mundu baketsu eder batekin
egiten genduen ames,
adelantuak badaukazuez
baina gizatasunik ez. (bis)

Sorozabal: Zuk protestatzen egin ezazu
nahi duzun aina zarata,
baina gaineratik hegazkinekin
zer nolako zalaparta!
Aurrerantzean hala izango da
hala erabaki da-ta:
bonbak dauzkanak aginduko du
nahiz ta arrazoia falta. (bis)

J. Lopategi: Txikitu nahian zabiltze hemen
jendeak eta herriak,
ta zenbat gehiau hildako diren
orduan zuen irriak...
Honexek dira adelantuen
joera negargarriak!
Barrero ere sortuko dira
munduan Bin Laden barriak! (bis)

Sorozabal: Ta bitartean gu militarrek
bonbak egiten jo ta ke!
Behar aina dolar badugu eta
gu mundu osoko alkate.
Bin Laden gehio sortuagatik
hobe baleude aparte,
nere motorra ez da itzaliko
denak akabatu arte. (bis)

Mañukorta-Sorozabal

Gaia: Mañukorta sasimediku edo kurandero bihurtu jaku, han,
Jainkomendixen izadixaz kontaktun-eta egonda, ba, holako
sendabelarren negozixo bat ipini dau, ta Jesukriston exitue
deuke. Markiñetik jendie peregrinazinoen juten jako eta
sekulako mirarixek-edo eite'ittula. Eta hemen anbulatorixo
Markiñaku, ba, hutsik, inor ez da juten. Ta hau ikusitte,
Jokin Sorozabal Osakidetzako inpektorie doie Mañukortana,
ba, ha beitzea ia legez ondo dauken, edo sanidadie ondo
beteten dauen, edo ia ze pasten dan.

Neurria: Zortziko txikia

Doinua: Mando baten gainean I

Mañukorta: Sasimediku bezela
badaukat aukera,

bedar ta sasi-orriak
emanaz batera.
Kejatu egin zerala
gutxi gorabehera...
ispetore jauna zertan
zu etorri zera?

Sorozabal: Zuk onduan baduzu
bezero laguna,
neri ez zait axola
haien osasuna,
beste zerbait baita gu
kezkutzen gaituna:
deklaratzen al duzu
kobratzen duzuna?

Mañukorta: Hori esango zendunik
ez nuan pentsatzen,
etorri zera azienda
gaur hemen goraltzen.
Pobreak besterik hemen
ez zaigu pasatzen;
sendatu eite'itut baina
nik ez det kobratzen.

Sorozabal: Esan ta esan pasa
ohi zuen eguna,
jubilatu omen dela
bai Mañu laguna,
baina jendea dauka
haruntzaino juna.
Oain ulertzen det zure
aberastasuna.

Mañukorta: Sasimediku kontuan
hainbeste grazi...
gaixuak ongi sendatzen
ez nabil itsusi!
Belar ta haitz hostruak
hor dira nagusi.
Zuk ere ahal badezu
egiten ikasi.

Sorozabal: Mañuk guri lan asko
kentzen digulako
anbulategietan
bada kezka frango!
Ta zure sekretuak
ikasi beharko.
Zer erremedio duzu
prostatarentzako?

Mañukorta: Ispetore jaunak ere
badauka ardura,
danetik emateko
nik daukat ohitura.
Nahi ta karrerarik gabe
dedan nik kultura,
prostatantzat ona degu
haritzaren ura.

Sorozabal: Ofizioa ikasi
zenuen gazterik.
Haritzaren urakin
ez zabiltz tristerik.
Ez didazu sartuko
holako txisterik!
Hemen ez da ikusten
pinua besterik!

Mañukorta: Mañukortak betetzen du
bere zeregina:
ehun mila kilo hostrokin
gauza on egina.
Munduan partitzen det
hainbat medizina!
Zuri ere kenduko'izut
gaur buruko mina.

Irazu-Amuriza

Gaia: Zuek bixok emakumiek zaree, tratu txarrak jasan dabezan
emakumiek. Xabier ez da ausartzen denuntzixie sartzen, eta
Irazu gaur da denuntzixie sartzera doien egune.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Ludi bizitza abesti gozoz I

Amuriza: Ni baino askoz ausartagoa
da nire neska lagun hau,
nik egundo be eingo ez neukena
bihar bertan eingo ei dau.
Zelan hasiko naz ni salatzen
nahiz arrazoiak hamalau!
Komisarira joan beharko neuke
ta horrek gehixau bildurtzen nau.

Irazu: Nere senarrak nahi izaten du
beti mendean hartzea.
Neretzat hain da gauz mingarria
isilean pasatzea!

Horrexegatik erabaki ta
pentsatu det salatzea,
begi ondotik kendu ezin arren
bihotz hondotik kentzea.

Amuriza: Duda batzuek neuk be baditut,
pentsatzen nago gogotik
ta apurtxo bat eutsiagatik
ez dauts hainbeste inportik.
Konfiantzie emon nahi dautsat
eta ez jaurti albotik.
Egunen baten sartuko deutsat
sarten beroa agotik!

Irazu: Ez egin hori gero kartzela
zerorri joan baizera.
Emakumeak mundu hontara
sortu ez ginen sufritzera.
Sala dezagun tratu txar dena,
sala dezagun kolpera,
ta bakarrikan beldur bazera
elkarrekin joango gera.

Amuriza: Geu alkarregaz joan ezkerro
ingo al geunke bakie?
Hortxe dabizan epaile jaunai
adurra jausten jakie.
Joango ginake baina itauna:
garantirik al daukie?
Gu salatzeraz joan aurretik
ikusi behar leukie.

Irazu: Epaileengandik gauza onik ez,
txarra ote degu dena?
Jakitekotan behintzat probatu
egin beharko da aurrena!
Zu kezka zaude, gordetzen dezu
guztia jaso barrena.
Zeure buruak onartzen badu
hori da tratu txarrena.

DONOSTIA (2001-12-16)

Txapelketa Nagusia 2001

Egaña

Txapeldunaren agurra

Neurria: Bederatziko txikia
Doinua: Gaztalondo handian

Nere berezko dohai
apalen legami,
hau eskeini nahi diot
Xebastiani,
Mikel, Millan, Iñaki,
Anjel eta Joni,
berso belaunaldiko
hari eta honi.
Baina hik Andoni,
pentsatzen ipini,
badituk bi nini,
hau nori eskeini;
gaurkoa Saioari
eta Juleni. (bis)

GALDAKAO (2001-12-23)

Bertsolariak: Iturriaga, I. Elortza, Amuriza, Irazu, S. Lizaso eta Egaña.

Gai-emailea: Arkaitz Estiballes.

Urte amaiera aldera ohikoa den jaialdia. Galdakaoko Bertso Eskolak antolatu zuen, bertako udalaren babesean. Arratsaldeko zazpitan, Torrezabal kultur etxean.

S. Lizaso-Amuriza

Gaia: Urtea ere badoa aurrerantza, danetarik pasatu jaku aurtengo urtean: hauteskundeak, aurreko ligan ia Realta ta Osasuna behera, txapelketa ere hor egon da, dorreak be erori ziran Estatu Batuetan... Ez dakit nik honek biak ze balantze egingo dauskuen urtekoa.

Neurria: Zortziko handia
Doinua: Kantore berri xarmant batzuek

Amuriza: Sebastianek lehen aitatu dau
bizarra badala hemen.
Bizar moztuak ez dira gitxi!
azalduko dot lehenbailehen:
San Pedro edo Che de Guevara

S. Lizaso: esaten dostienak lehen,
aurtan hasita dagoz galdetzen
"hi ez al haiz ba Ben Laden?" (bis)
Barka, Xabier, irtenbideak
batzuk ohi dira errezak.
Zu horretara bultzatzen zaitu
urte askoren babesak.
Ben Laden deituz zu horretara
bultza al zaitu lainezak?
Hemen kronika eskatu dute,
ez bakoitzaren ametsak! (bis)

Amuriza: Ia, Lizaso, Jainkoak edo
hemen argitu gaitzala!
Nik ondo dakit aurtengo urteak
itxi dauala itzala,
torre bikotxak eta halakoak
dakit nunahi dabizala,
baina askori ahaztu egin jake
Pentagono bat bazala. (bis)

S. Lizaso: Pentagonoan une batzutan
barrengo denak hilzori...
Horrek kezka ta zer pentsatua
emango zion askori.
Torrearekin Belodromoan
Irazuk hainbat istori...
Dorre bixkiak erori arren
denak ez gera erori! (bis)

Amuriza: Irazuk holan esan ebanaz
aspaldi ohartu gara,
torre bat zelan jausi dan aurten
inoan¹ bere kasara.
Jausi ez dakit jausi dan baina
badaukat zerbait ikara:
erruki dautsat honen azpian
inor suertatu bada! (bis)

S. Lizaso: Aurten urtea latza izan da,
inork ezin du ukatu!
Hauteskundeak, ondoren gerra,
nork ote gaizki jokatu?
Kontu gehiegi mingaineetan
ta ezin gera moldatu:
soktirakin hasi zan eta
soktirakin bukatu. (bis)

Amuriza: Mundua zelan zabala dogun
batetik eta bestera,
geure inguruan gertatu danaz

daukat arreta berbera.
Mayor Oreja ministrotzatik
hor jausi zan Gasteizera.
Igal hurrengo konserje dator
atrazinoen parkera! (bis)

S. Lizaso: Hustu asmotan hasiagatik
gainezka hainbat kartzela,
eta guztiok ez ote degu
hemen zalantza itzela?
Lehengo igandean Belodromoan
hura bai polita zela!
Urte berrian batu gaitezen
Belodromoan bezela! (bis)

Amuriza: Belodromotik futbol zelaira
salto egin beharra daukat:
Realak igaz ta aurten be pasa
ditu estuasun hainbat.
Atzo sei ta huts irabazita
harrotua da erabat.
Hoba izango leuke sartzea
domeka bakotxean bat! (bis)

S. Lizaso: Fubolagatik esan duena
pasa nahi euskerangana:
Nafar aldean berezia da
Gobernuak daukan plana,
bainan hala ere euskaltzaleak
gogotikan egin lana,
gozoagoa izaten baita
kosta eta lortzen dana. (bis)

Irazu-I. Elortza

Gaia: Gabon giroan gabiz, baina Gabonetan ere etxe danetan ez
da zoriona bakarrik egongo, eta zuk, Igor, uste dozu
Gabonak ahalik eta gauza gitxienagaz pasa behar direla, ez
dozu ospakizun berezirik egiten. Zuk, Irazu, ostera, etxean
gorabeherak izan arren ere, uste dozu, Gobonetan etxea
leihotik behera bota behar dala, aprobetxatu eta Gobonetan
ospatu egin behar dala.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Erreguetan ari nintzela

I. Elortza: Gabon giroa heltzen da eta
ni sentitzen naz arraro.
Barruak triste kanpoak triste
bizi izan naz luzaro.

Egun honeetan zergaitik egin
besteetan baino gehiago?
Pozik zergaitik ibili behar dut
ni triste baldin banago?

Irazu: Nere semeak aspaldi hontan
bizi behar du kartzela,
ta Gabonetan dena marisko,
arkume ta zer bestela?
Txanpain onena, postre onena...
onenetik datorrela!
Hiru-lau egun pasa nahi ditut
hemen balego bezela.

I. Elortza: Ta nik, ostera, falta dot nire
soldata ta nire lana.
Zure semerik eza be bada
famili osoan drama.
Ez al dakizu igoten dana
gero jetsi eiten dana?
Orain poztu ta triste pasatu
behar al dozu urte dana?

Irazu: Gorabeherak bizimoduai
horrenbeste amenazu!
Ikusten danez bi ikuspegi
kontrako gera ni ta zu.
Gabonak heldu, dena onenetik,
benga, barrakai eman su!
Eta sufritzen egoteko're
urte osoa daukazu.

I. Elortza: Ta zuk ostera egin nahi dozu
ospakizun eta jolas:
nik nahikoa dot pasiatu ta
apur bat hartuta arnas!
Bakar-bakarrik ni neure eran
gustora ibiliko naz,
urtea ez dot botaka hasi nahi
Gabonen enpatxuagaz.

Irazu: Hasteko onak izan litezke
patea ta kabiarra;
kokotxak eta txanpain onena...
bihotzari bai indarra!
Hamaika mahats ale jan eta
barruan gorde negarra.
Esperantza da leihotik behera
botatze'ez dudan bakarra.

I. Elortza: Gabon laburrak ta gero dator
urte bat luze-luzea.

Orain asetu ta gerorako
izango dozu gosea.
Parkatu, ez dot ondo ulertzen
zu lako jente klasea:
tripan kabiarra eta angulak
eta buruan haizea.

Irazu: Nere kasuan arazo batek
sortu ta luzaro dirau.
Zure kasuan beteko ziran
nik ez dakit zenbat arau!
Haizea eta txorakeritan
erasoka ari berau,
baina goseak ez nau kezkatzen,
etsipenak kezkatzen nau.

LARRABETZU (2001-12-25)

Bertsolariak: Iturriaga, Colina,
Lujanbio eta Egaña.

Gai-emailea: Patxi Gaztelumendi.

Gabonetako kultur ekitaldien barruan urtero antolatzen duten jaialdia.
Gaztetxean, arratsaldeko sei eta erdietan.

Egaña-Lujanbio

Gaia: Aita-alabak zaree: aite Andoni, alaba Maialen; ta gainea
badakigu Maialen aspaldian ibiltari samar dabilela batetik
eta bestera, eta gai honetan be horrela suertatu da: Maialen
ikasketak egitera atzerrira joan da, eta orain Gabonak dato-
zela-ta ba etxera bueltatzeko-ta aita joan jako bila aireportu-
ra, eta aitak espero zauen Maialenek "aita!" edo esatea,
baina antza denez, Maialenek dakarren txikiak "aitita"
esan du.

Neurria: Zortziko handia
Doinua: Kontzientzia izaten degu / Egun sentiari

Lujanbio: Aspaldiko aita, zer moduz zaude?
Itxuraz ederki behintzat.
Ustekabeko izan dira bai
nere ikasketen emaitzak.
Andoni jarri diot izena
nere aita hartuta aintzat;

Olentzeroak ekarri digu
neretzat eta zuretzat.

Egaña: Olentzeroa ikazkina den
jakin gura nuke behintzat.
Ederki asko astindu'ituzu
Europa aldeko ertzak!
Bejondeizula, bete dituzu
aitita honen ametsak:
ikasketak zuk egin dituzu
ta tituloa neretzat!

Lujanbio: Bizitzak berak ipini zidan
azterketa bat sakona,
ta hona nere nota bikaina:
haurtxo malko dariona.
Albiste hori jaso nunean
aita ez zen izan broma!
Hasera baten ze atsekabea
ta orain ze zoriona!

Egaña: Zure umea ekarri dezu
ta ez daukagu uzterik;
ene alaba ez zaite egon
zalantzan edo tristerik.
Ez zazu espero hemen erritan
edota bronkan hasterik,
atsekabeak ez baitit iraun
segundu erdi bat besterik.

Lujanbio: Urte ta erdi-edo daramat
Londres haundian barrena;
Bilbora itzuli naiz eta hau da
bizi honek dakarrena;
ta badakizu aita ze ohi dan
horrelakoetan pena:
zuk ez zenekin ezertxo baina
amak bazekien dena.

Egaña: Hauxe sorpresa, hau ezustea
alabak orain esana!
Nere biloba onartuko dut
eta horixe da dana.
Bihar kotxean harro hartuta
joango naiz lagunengana,
ta ia noizbait konpontzen dudan
amakiko harremana!

Lujanbio: Emozionatu egin da aitona
ia ito du negarrak!
Bera ikusi eta ni ere

erabat jan nau dardarrak.
Londres haundi da gu biok txiki
ta gaude triste samarrak.
Kantaizkiozu guri kantatzen
zenizkigun bertso zaharrak.

Egaña: Kantatuko'itut sehaska ondoan
hamaika bertso atsegin,
lehenago zuri kantatuak ta
orain bilobari berdin.
Igal Markesan alabarenak
hirurogei bertsorekin,
nere biloba gure etxean
luzaroan gera dadin.

ZARAUTZ (2001-12-28)

Bertsolariak: Mendiluze, I. Elortza, Mendizabal, J. Agirre, Gabilondo eta Egaña.

Gai-emailea: Laxaro Azkune.

Ekudorko ospitale baterako dirua biltzeko asmoz antolatutako jaialdia. Zarauzko kiroldengan, gaueko hamar eta erdietan. Saioaren hasieran oroigarri bat eman zion alkatesak Egañari zarauztar guztien izenean, hirugarren txapel handia herrira ekarri izana eskertzearren.

Mendizabal-Mendiluze

Gaia: Urte honetako bi egun garrantzitsu, oso ospetsuak izan direnak, aipatuko dizkizuet: bata, maiatzaren hamahirua, bestea, irailaren hamaika. Biak zein baino zein esanguratsuago. Baina jakin nahi genukeena da zeinek izan ote duen eragin handiago, hauteskundeetako emaitzek, alegia, maiatzaren hamahirukoak, ala dorre bikien suntsiketak, irailaren hamaikakoak.

Neurria: Hamarreko txikia

Doinua: Lagundurikan denoi II

Mendizabal: Hauteskunde garaia
ta bere ostea
alderdi batzuentzat
zen nahiko tristea.
Irailak hamaika zen
gure albisteak.
Garrantzizkoa zela

da nere ustea,
Bush jauna negartia
umil ikustea.

Mendiluze: Itxura hala egin
zuen alajaina!
Baina ez zazu zeure
bururik engaina.
Irailekoak orain
du bere ordaina.
Maiatzekoa ez zen
bi torreak aina,
ordun ere dorre bat
erori zen baina!

Mendizabal: Irailean harritu
zen guztiz jendea:
dorreak goitik behera,
hura nahigabea!
Eta gerra berri bat
sortuaz ordea,
Ben Laden famatua
munduko jabea.
Kinkan ipini zuen
humanidadea!

Mendiluze: Maiatzean geurea
gendun geure esku,
behar ez genuena
ipini zen estu.
Estatu Batuekin
mundua da nahastu.
Urrutiko intxaurrek
kontatzea ahaztu
ta bertako arbolak
nahi hainbeste ez du.

Mendizabal: Maiatzean sortu zen
hainbeste ikusmin
zer gerta ote zeiken
jakinda Euskadin.
Geu ginan irabazle,
badakigu jakin.
Hala ere hartzen dut
hainbat pena ta min,
ez baigera balia
boto horiekin.

Mendiluze: Egia da nahiz hurnak
osatu konpleto,
botoak erabili
zitezkeen hobeto.

Irailak hamaikako
berria tarteko,
bide bat maiatzeko
denek jakiteko:
heldu dela garaia
hegan egiteko.

Mendizabal: Euskal abertzaleak
bototan nagusi,
etsaiaren jarrera
genuen ikusi.
Geroz gertatu dana
nahi dut adierazi:
nahiz eta Euskal Herriak
botoz irabazi,
berak nahi dun erara
ezin laike bizi.

Mendiluze: Maiatzean jendea
jenio txarrean,
irailean munduan
zefon indarrean.
Beste urte berri bat
daukagu aurrean.
Ea ez geran izaten
bizi beharrean
bien ondorioak
egun bakarrean!

J. Agirre-I. Elortza

Gaia: Beste aldaketa bat ere badatorkigu ba: badoa Pezeta eta
badator Euroa. Joxek zalantza asko ditu ze-nola konpondu
behar ote duen, ta aurrezki kutxako enpleatuarengana joan
da galdetzera.

Neurria: Zortziko handia
Doinua: Gaiso nengoen joan den aspaldin

J. Agirre: Aspaldi hontan Euroarekin
hitz egiten jo ta kean
eta nik ere nere burua
ez daukat oso pakean.
Nola ezjakina naizan zeharo
hor argitzen naiz nekean,
eta esango al didazu zuk
nola joka litekean?

I. Elortza: Esplikazio eskean zatoz
mostradorera igota.
Pezetak agur, kaixo Euroa,

hori omen da Europa...
Baina mesedez, Joxe, ez zazu
lelokeriarik bota,
tarteko diru kontua bada
ezjakinik ez dago-ta!

J. Agirre: Ezjakinikan ez ote dagon,
hori da zure ustea,
baina ezjakina naizelako ni
nahi dut zerbait ikastea.
Iruritzen zait zail izango da
ondoren ona ikusteak,
lehen pezeta ere gordeta zeon-ta
oain xentimotik hastea.

I. Elortza: Nahiz ta kontuak hasera baten
egin litezkeen arraro,
ohitu ta errez moldatu behar
duzu zuk beranduago.
Joxe dirua besterik ez da
ta kontua garbi dago:
lehen bezelaxe zuk ez gastatu
duzuna baino gehiago.

J. Agirre: Harritu ere egiten naiz ni
gaztea zure sarreran,
zorrik ein gabe bizi izatea
nahiago det bai aukeran!
Lehenore juxtu ibilia naiz
mundu hontako bizieran.
Berriz'e kezka horixen daukat:
gutxi izango ote dedan!

I. Elortza: Orain artean ere pezetak
hartu omen zaitu larri,
baina orain ere zuk edan lasai
balidin bazara egarri.
Eta beharra dagoenean
dirua hor zehar jarri,
baina guk ere bizi behar dugu
ta hona ere ekarri.

HERNANI (2001-12-29)

Bertsolariak: Colina, Iturriaga, I. Elortza, Lujanbio, Maia eta Egaña.

Gai-jartzailea: Irauliyo Panttalone Bertso-Kabiya.

Gai-emailea: Eñaut Agirre.

Hernanin urtero eratzen duten Bertso-Lataren barruko ekitaldietako bat. Kiroldegan izan zen, arratsean. Saioaren bukaeran Hernaniko Udalak omenaldi txiki bat egin zien Txapelketa Nagusiko finalera iritsi ziren herriko bertso eskolako hiru kideei.

Lujanbio-Egaña

Gaia: Abenduaren 31 gauean jarriko zaituztet, Urte Zahar gauean. Badakizue hor tabernariekin-eta badagola halako konflikto bat: tragoa pezetetan ordainduko dugu, baina bueltatu eurotan egingo digute. Andoni, zu tabernaria izango zara. Maialen oraintxe eskatzera joan den mozkorra.

Neurria: Lauko handia

Doinua: Kontu barri bat suzedidu da

Lujanbio: Larehun ta hogeita bost pezeta dauzkat patrikan ta kito!

Atera zazu whisky txiki bat, ron bat ta hiru zurito.

Egaña: Berrito eta mantsugo esan, aizu, aizu, aizu, aizu!
Lehendikan nahiko folloi badaukat, erotu egingo nauzu!

Lujanbio: Berriz esango dizut den-dena ta ez da nere kaltera: nik bitan esplikatuko dizut eta zuk bitan atera.

Egaña: Hiru gin-tonik, zazpi Keler ta hiru zurito xuabe...
Igual gehiegi esatea da baina bakarrikan zaude.

Lujanbio: Hiru zurito, ron ta whisky bat eskatu det alafede!
Kubatarikan ez det aipatu, onartzen det hori ere.

Egaña: Hori da hori zerrenda latza, ene zenbat buruhauste!
Ispilukoa zerorri zera, ez zazu edan hainbeste.

Lujanbio: Ispilukoa ni neu naizela

zuk esan ta nik mentendu,
baina begira jartzen naiz eta
nik ainaxe edaten du.

Egaña: Neroni ere jarria nago
ispiluari begira,
eta une batetik bestera
biak eroriko dira.

Lujanbio: Joño, eskerrak eman diazun
ispiluaren abisu!
Atera tragoak neri eta
berak ordainduko dizu.

Egaña: Eskerrik asko, borondatea
baitidazu erakutsi.
Hala, joan zaite komunera
ta txipixtinik ez utzi!

Lujanbio: Ta bitartean nahi baldin ba'zu
zuk barra botilaz bete.
Nahiago det kanbioik ez euki,
atera bukatu arte!

Egaña: Berriro ere nahastu nahi nauzu,
besterik ez gendun falta!
Hala, barrura sartu zaite zeu,
ni kanporantza noa-ta!

BAT-BATEKO SARIKETAK

XXX. OSINALDE SARIA

Finala

GABIRIA (2001-04-07)

Bertsolariak: Ostolaza, Apalategi, Agirreazaldegi, E. Goikoetxea, Sarasola, I. Eizagirre.

Gai-emailea: Iñaki Murua.

Gabiriako Osinalde Elkarteak urtero eratzen duen sariketa. Elkartean bertan, ehun entzule inguru. Saio bizia eta txukuna atera zen. Finaleko seikotea erabakitzeke, hiru kanporaketa jokatu ziren aurretik, eta haietan ere saritu bana izan zen: Axari saria (Idiazabal), Argi-Berri saria (Ordizia) eta Aztiri saria (Legazpi).

Agirreazaldegi-Sarasola

Gaia: Zu, Ainhoa, sagarrondoei pestizidak edo xomorroak akabatzeko bitarteko hoiek botatzen ari zaren baserritarra zara.
Zu, berriz, Alaitz, sagar-loreetan dabilen erlea.

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Arratsalde on lehendabizitik

Agirreazaldegi: Sagar txukunak ateratzea
aurten nire ahalegina
ta pestizidaz estali behar
beste modutan ezina.
Zu inguruan zabilta eta
nonbait eman dizut mina,
baina ez zitzaizun ezer pasako
zeure tokian bazina. (bis)

Sarasola: Sagarrondotan nere tokia
aurkitu izan det ondo,
pestizidena (h)onena dela
Ainhoak hala esan do.
Baserritarrak erabiltzen du
aspaldi kimika frango...
martxa honetan geroa ez dut
oso ezitia izango! (bis)

Agirreazaldegi: Nire sagarrak defendatzea
da orain nire asmoa
ta hortarako beharrezkoa
dena egitera noa.
Agian bide hau ez da izango

eztia edo sana,
baina zuk ere etsaiantzako
badaukazu benenoa. (bis)

Sarasola: Gaurkoan zure sagarrondoei
egina diet bisita.
Zuk nahi zenuke harrik gabeko
sagar haundi ta polita,
baina zergatik erabili gaur
pestizida ta kimika?
Baietz zerorri kaltetu irten
hobetu nahian hasita! (bis)

Agirreazaldegi: Erlauntzak urrun dauzkazu eta
sagarrondoari eutsi,
sagar artean ikusten zaitut
noiznahi laztan ta igurtzi.
Neroni ere gaur kaltetzeko
gogo duzu erakutsi,
ni ziztatzea libre da baina
sagarrak pakean utzi! (bis)

Sarasola: Nik neuk sagarrak ziztetu arren
mantenduko dira ezti.
Egia esan ikusten zaitut
hauen ondoan amesti,
baina botiken aurrerapenak
irten daitezke garesti...
Sagarrak sagar izan behar du
bere harko eta guzti! (bis)

Ostolaza

Hasierako puntua emanda

Neurria: Zortziko txikia

Doinua: Maritxu nora zoaz

Murua: Zenbat ibili zera
aurten elurretan?

Ostolaza: Erantzun behar dizut
nik zuri benetan.
Ni aurten aurkitzen naiz
horretxen penetan:
ez du elurrik egin
gure inguruetan.

Agirreazaldegia

Gaia: Gaur hemen, Osinalde elkartean, Osinalde saria dela-ta, besteak beste, hemen ditugu Kataluniako TV3 telebistakoak ere, Euskal Herriak Espainian duen irudia aldatu edo hobetu nahian, antza. Esaiezu zuk nolakoak garen euskaldunak.

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Mutil koxkor bat itsuaurreko

Guregatikan ez dira entzuten
aspaldi gauza txukunak,
seguru nago gezur ugari
dituzuela entzunak.

Baina jendeak ematen ditu
berehala erantzunak.

Gaur ikusten da zer-nolakoak
geran hemen euskaldunak:
mahaian eseriz adiskideak
entzuten badakigunak. (bis)

Euskal jendea portatu ohi da
zentzudun eta hitzeko
eta halaxe izan nahi dugu
guk orain arte antzeko,
baina batzuek jarri gaituzte
alboko edo ertzeko.

Nik eskaria: gure fama hori
ahal baldin bada kentzeko,
arazorik ez baitaukagu guk
lagun berriak hartzeko. (bis)

Apalategia

Gaia: Hiretzako gaia hirekin bertso eskolan dabilen gazte bati eskatu zioagu, baina ez ziguk ezer ekarri.

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Euskalerriko lur maite hartan

Jokini gai bat esan zioten
neretzat presta zezala.
Halare ez du gauzarik egin
eskatu zuten bezala.
Gai miserable bat ez ekarri

ez ona ta ez petrala!
Gero gainera esango dute
"hau da maisu ez kabala!".
Nabaritzen da zure semea
nekin ikasia dala.

Igual besteren bati eskatu
behar Muruari ordez,
itxura danez jarduten baita
neretzako gaiak gordez.
Pentsatze ote du ni nabilela
aspaldi bezin aldrebes!
Nahiz gauz haundirik ez daukadan nik
ez eskolaz ta ez berez,
gai errezak nahi izaten ditut
baino hainbeste ere ez!

Apalategi-I. Eizagirre

Kartzelako gaia:

Interneten bidez ezagutu zarete, elkarren lagun egin ere bai, baina
hau da elkar ikusten dezuen lehenengo aldia. Ze inpresio izan
dezue edo?

Neurria: Hamarreko txikia

Doinua: Antton eta Maria

Apalategi: Modem batekin pozik
gure mutikoa,
tarifa planarekin
txatak'e nahikoa...
Polita omen zinen,
jokatu lepoa.
Kalean ikusita
hau da disgustoa!
Barkatu, zu al zera
argazkitakoa? (bis)

I. Eizagirre: Ni ere horren plana
ez nago gizona!
Zu ere ez zaitugu
horren play-boy ona.
Internetak bazuen
bere alde sakona,
lehen begiratuan
ixkutun dagona,
erakutsi zaidazu
zure punto com-a. (bis)

Apalategi: Ordenadore ona
bageneukan bana
ta biok elkartzeko
egin gendun plana:
bostetan antzokian;
nolako afana!
Zuk baloratzen zendun
gehiegi izana,
zergatik zenioen
"itxura ez da dana". (bis)

I. Eizagirre: Edertasuna ez da
nere balorea,
baino zuk dadukazu
hain-hain-hain gordea!
Atzetik beitura're
ez da dotorea;
zure planta bai dala
benetan grabea,
realidade birtuala
baitegu zurea! (bis)

Apalategi: Baina orain sinisten
nik badauzkat lanak!
Ez zera hain polita
pantailetatik at.
Aurpegira beidatzen
ere lana daukat
ta esango dedana
hartu zazu aintzat:
idazten txarra zera,
onar zazu behintzat! (bis)

I. Eizagirre: Romantiko jartzea
nahiz dagon modako,
nik ez det ez balio,
aitortu beharko.
Baino zu ere ez zera
ibilia bapo.
Sarbidea ixten dizut
nere buzoirako,
gaurtikan ez didazu
birusik pasako! (bis)

X. BBK SARIKETA

Finala

BILBO (2001-04-07)

Bertsolariak: LEA-ARTIBAI: Oier Azula, Lander Ibarluzea, Urki Bilbao, Joseba Gojenola, Peru Aranburu eta Gorka Ostolaza.

IPAR-URIBE: Xabier Paia, Miren Ibarluzea, Igor Muniategi, Anertz Muniategi, Etxahun Lekue eta Fredi Paia.

Gai-emailea: Bernardo Mandaluniz.

Eskualdeka jokutzen den sariketaren finala. Kafe Antzokian izan zen, arratsaldean.

Aranburu-Lekue

Gaia: Zuek ondoko zeldetan zagozeen preso bi zaree. Peru, zuk, izarrik daroazu gau osoa Etxahunen zurrunkakaz ezin dozu-lako lorik egin. Izartzea erabaki dozu.

Neurria: Zortziko txikia
Doinua: Kantatzera nijoa

Aranburu: Parkatu baina ezin
nuen aguantatu.
Egin beharko dugu
behin betiko tratu.
Beste soluziorik
nik ez dut topatu:
neugatik baino ez bada
fuga preparatu. (bis)

Lekue: Hemen lo egin dogu
geuk ahal dogun eran,
zarataka ari da
hau alboko zeldan.
Hontaz kexatzen zara
nik ez dakit zelan,
arazo latzagoak
badoguz kartzelan! (bis)

Aranburu: Gogorrak ditugu bai
hemengo baldintzak,
baina hauxe txarrena
niretzako behintzat.

Beti egurra egon
ei da presoentzat,
baina dispertsiorik
ez al dago honentzat? (bis)

Lekue: Holango arazorik
nik ez dot gogoan,
hau laguna tokatu
jatana alboan!
Irtenbidea emon
behar dotsut atoan1:
tapoi batzuk erosi
ekonomatoan. (bis)

Aranburu: Soluzio horrek ez dit
grazirik egiten,
ekonomato hortan
egona noizbaiten.
Ni zelan hasiko naiz
tapoiak erosten,
tabakorako ere
ez bazait iristen! (bis)

Lekue: Hain tipo artabururik
ez dot sarri ikusi!
Neu portatu behar naz
gaur honen nagusi.
Zuk ekonomatoan
tapoiak erosi
ta tabako kontuak
neure esku itxi! (bis)

VIII. ORIXE SARIA

Finala

DONOSTIA (2001-04-08)

Bertsolariak: X. Legarreta, Jimenez, Agirreazaldegi, Munduate, U. Agirre eta Zelaia.

Gai-emailea: Aitor Aldanondo.

Añorgako Kirol eta Kultur Elkarteak bi urtetik behin eratzen duen lehiaketa. Goizean izan zen, Antton Aiestaran aretoan. Finalera zein bertsolari igaroko ziren erabakitzeko hiru finalaurre jokatu ziren.

X. Legarreta-Agirreazaldegi

Gaia: Zuek biok kartzelan ezagutu zenuten elkar eta lagun min egin ere bai. Zu, Xabier, duela bi astebete aske utzi zintuzten. Gaur itzuli zara lehen aldiz kartzelara Ainhoari bisita egitera.

Neurria: Hamarreko txikia

Doinua: Espainian behera

X. Legarreta: Preso sartu ninduten
kolpatuz buruan,
delituak ugari
neuzkan inguruan.
Orain barruko denak
ordea goguan.
Espelikatu nahi dizut
bisita orduan
libre dabilen batek
zer sentitzen duan. (bis)

Agirreazaldegi: Zure kaleratzea
ez dago hutsean,
nik aldiz jarraitzen dut
berdin espetxean.
Ziur gustora hartu
zaituzte etxean,
eta ikusten zaitut
indartsu antzean.
Kontaidazu zer dagon
lau hormen atzean. (bis)

X. Legarreta: Dardarka etorri naiz
ta izerditan blai,
inbidi gehiegirik
ez dizut eman nahi.
Rollo politikotan
ez gabiltza lasai,
lau hormen atze hortan,
esango dizut bai:
Euskal Herri oso bat
bizi da zure zai. (bis)

Agirreazaldegi: Gaur arte giltzapean
kidea izana,
oraintxe joan zara
herriarengana.
Nik badaukat zuretzat
gordetako lana:

han zai izango ditut
aita eta ama,
nire partetik eman
besarkada bana. (bis)
X. Legarreta: Alcalako kartzela
izan dezu sari,
funtzionarioen egurra
sarritan opari.
Euskal Herrian, berriz,
milaka gudari...
Ez etsi inoiz ere
ta eutsi lanari,
barruan ere bada
zeregin ugari. (bis)

Agirreazaldegi: Nik orain bihotzari
ein nahi diot kasu,
barrutik zuretzako
baditut bi mezu.
Lehenago une gogorrak
pasata zaude zu;
orain duzun pozakin
poztuta naukazu.
Merezi duzu eta
disfrutatu zazu! (bis)

U. Agirre-Zelaia

Gaia: Zu, Unai, ez zara kristaua; eta hala, datorren Ostegun
Santuan eta Ostiral Santuan lanera joango zarela esateko
asmoa duzu Iñaki nagusiari.

Neurria: Hamarreko txikia

Doinua: Antton eta Maria

U. Agirre: Aste Santutan dator
hamaika albiste,
baina hainbat prozesiok
ipintzen nau triste.
Hola gerauko danik
ez zazula uste!
Nahiz langilea naizen
ni jai eta aste,
udaran egun gehigo
hartu nahi nituzke. (bis)
Zelaia: Dirudienez zaude
jai egin penetan,
ta udara daukagu
laister hemen bertan.
Zurea xelebrea
ez al da benetan?

Lan egin nahi dezula
Aste Santuetan,
gero golperik ez jo
egun normaletan! (bis)

U. Agirre: Bainan egin dezagun
nagusi, tratua,
eta ez zaitetz izan
hain gizon baikua.
Orain lan egin nahi det
alajangoikua!
Bestela gutxi eta
dago etsitua.
Urtean behin eitea
ez al da nahikua? (bis)

Zelaia: Nere ustez badezu
buruan haizea,
egun bat lan egin ta
a ze balantzea!
Ta Aste Santuan nahi
hona azaltzea,
prozesio hoiekin
ba omen da trantzea,
ez da beharrezkoa
elizan sartzea. (bis)

U. Agirre: Bainan telebistatik
entzun nun noizbaiten,
nundik botako duten
zaila da jakiten.
Neri ate guztiak
nahi dizkidazu eten,
lan ein nahi detela ta
ez jarri irakiten,
zuk urtean behin ere
ez dezu egiten. (bis)

Zelaia: Oporretarako zuk
ez dezu egin plana
ta lanerako dezu
zuk kriston afana.
Alperra naizela ta
gaur zatoz nigana,
zuk ondo badakizu
egiten dedana,
zu lanean jartzea
baita nere lana. (bis)

XII. PRUDENTZIO DEUNA- ESTIBALIZKO AMA SARIKETA

Finala

GASTEIZ (2001-05-05)

Bertsolariak: Perea, Soroa, M. Agirre,
As. Otamendi, Juaristi eta Sanchez.

Florida aretoan, arratsaldeko zazpi eta erdietan. Aurreko asteetan, bi final-laurden eta bi finalurre jokatu ziren finalean nork kantatuko zuen erabakitzeke.

Sanchez-As. Otamendi

Gaia: Zuek bi anaia marokoar zarete. Asier Europara etorri zen orain dela bi hilabete. Ruben Marokon dago. Gaur lortu duzue telefonoz elkarrekin hitz egitea.

Neurria: Hamarreko txikia

Doinua: Agur sagar beltzeran

As. Otamendi: Behinola utzi nuen
Afrikako ertza,
Europaraino egin
bidaia traketsa.
Hemen etorkizuna
dugu oso beltza,
paradisua denik
ez zazula pentsa.
Iruzur hutsa dugu
Europako ametsa.

Sanchez: Egia, juan zinen
Espainiako ertzera,
nola ausartu zinen
familia galtzera?
Orain ez omen zabiltz
hain pozik antzera,
baina guretzat ere
izan zen galera,
aspaldi ez duzu igorri
dirurik etxera.

As. Otamendi: Kostata lortu nuen
lanaren papela,
nire duintasuna
galdu nuen bela.
Oroitzen naiz Afrikan

pertsona nintzela.
Dirurikan ez daukat
diotsut horrela,
ni Europan bizi naiz
pizti bat bezela.

Sanchez: Egia da hori bai,
badago hainbat zorri,
oso lodi dabilta
eta musu gorri.
Eta zuk ezin duzu
dirua igorri,
ez zaite ba lotsatu,
ez zaite jar gorri,
horrela bazabiltza
etxera etorri.

As. Otamendi: Ahalegin egingo dut
ahalik ta azkarren,
hemen bizimodua
baidabilkit herren.
Haraxe juango naiz
lan egin ondoren.
Diru pixka bat batu
nahi nuke nik hemen,
eta azalduko naiz
zuk uste baino lehen.

Sanchez: Hantxe bizimodua
zuk ezin lortua
eta jadanik zaude
nahiko aspertua,
eta ni hemen berriz
horren gogortua,
Gure mundu petral hau
ezin ulertua...
hemen basamortua
han jende mortua.

As. Otamendi

Gaia: Etxetik korrika eta presaka atera zara. Kotxean sartu zara
eta izerdi patxetan zoaz. Nora? Zertara?

Neurria: Zortziko handia

Doinua: Goizian goizik jeiki ninduzun I

Golfo xamarra nauzuela ni
noa garbi esatera,
eta gaur ere gertatua zait

betiko gauza berbera:
gosaldu gabe, dutxatu gabe
etxetikan naiz atera.
Gaur astelehena, berriz berandu
iritsiko naiz lanera.

Lan hontarako sekula ez naiz
izan oso egokia
eta Gasteiztik oso urruti
dago gure lantokia.
Gure nagusi kabroi zikinak
auzoan du errukia!
Beraz bidean berriz pentsatu
beharko dut aitzakia.
Nik egun gutxi ditut lanean,
beraz ze erremedio!
Aitak txikitan aholku onak
eman zizkidan propio:
injenieroa behar nuela,
baina nik ez dut balio;
orain askozaz hobe nengoke
kaso ein izan banio!

XXV. LIZARDI SARIA

Finala

ZARAUZ (2001-09-07)

Bertsolariak: Elustondo, U. Egaña,
E. Goikoetxea, Gabilondo, Aranburu,
Martin, Uranga eta Osa.

Gai-emailea: Arantxa Laskibar.

Hogeita bosgarren Lizardi saria. Bi kanporaketa jokatu zituzten
hogeita bi bertsolarik finalaren aurretik.

E. Goikoetxea

Kartzelako lana

Hasierako puntua emanda

Neurria: Zortziko txikia

Doinua: Xarmangarria zera

A. Laskibar: Gerra aurretik hil zen
Lizardi gaztea,

E. Goikoetxea: nahiz eta garaiekin
badegun nahastea.
Ondo aprebetxatuz
euskeran astea,
komeniko litzake
omentzen hastea.s

Gaia: Mila bederatziehun eta hogeita hamahiruan hil zen Lizardi poeta eta, gaur, hirurogeita zortzi urte geroago ari gara jokatzten hogeita bosgarren Lizardi saria. Amaitu da saioa eta, nor geratuko txapeldun eta zu zeu; eta nor etorriko zuri txapela janztera eta Xabier Lizardi bera, irribarrez, txapela eskuetan duela.

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Gogoan daukat ez du aspaldi

Txapelketaren durundioak
hara nola garabiltzan!
Gaurkoan ere jardun naizenez
betiro ohi dudan gisan,
nere burua makurtua det
amets beltzaren gerizan.
Gaur bezelako sentsaziorik
ez det sentitu bizitzan!
Egia dela sinistu nahi det
nahiz eta ametsa izan. (bis)

Hamaika aldiz arreta jarri
zure hitzezko lorean,
sentimenduak azaleratuz
ta utzi gabe gordean.
Une eder hau hamaika aldiz
amestua det ohean!
Baina unea helduta dago
oso modu dotorean,
eskua txapel onean dago,
txapela esku hobean. (bis)

Gabilondo

Kartzelako lana

Gaia: Mila bederatziehun eta hogeita hamahiruan hil zen Lizardi poeta eta, gaur, hirurogeita zortzi urte geroago ari gara jokatzen hogeita bosgarren Lizardi saria. Amaitu da saioa eta, nor geratuko txapeldun eta zu zeu; eta nor etorriko zuri txapela janztera eta Xabier Lizardi bera, irribarrez, txapela eskuetan duela.

Neurria: Hamarreko handia

Doinua: Gogoan daukat ez du aspaldi

Lizardi gora Lizardi behera...
beti izan det afana,
hasieratik serio hartuz
ondo prestatzeko lana.
Behingoz alperrik ez da gertatu
hemen egindako dana!
Nahiz ta benetan pozgarria den
txapela jantzi izana,
askoz gehiago estimatzen da
harek zuzenki emana. (bis)

Ikasi nuen haren jarduna
ikasi haren bizitza,
hemen serio aritzekotan
hori baikendun baldintza.
Berak eman dit nere ametsa
behingoz betetzeko giltza.
Nahiago nuke gerora ere
hemen izango balitza!
Gure ahotan beti bizirik
izango da haren hitza. (bis)

Aranburu

Kartzelako lana

Gaia: Mila bederatziehun eta hogeita hamahiruan hil zen Lizardi poeta eta, gaur, hirurogeita zortzi urte geroago ari gara jokatzen hogeita bosgarren Lizardi saria. Amaitu da saioa eta, nor geratuko txapeldun eta zu zeu; eta nor etorriko zuri txapela janztera eta Xabier Lizardi bera, irribarrez, txapela eskuetan duela.

Neurria: Zazpi puntukoa

Doinua: Munduan libre bizi izatea

Txapel beltz batek geriz egin dit
eta estali kaskua,
amets polita eta edarra
gogoratzeko estua.
Bainan hil zinan duela asko,
hori ez daukat ahaztua!
Orain nago nahastua,
isuldutzeko prestua.
Bizar zuria, txapel beltz-beltz bat
ta begirada gaiztua...
oño, berriro jaio zera ta
eman zaidazu eskua! (bis)

Nere imajinaziua ote da?
hemen jarri naiz trantzean:
kaka xipixtin bat nabari det
momentu hontan atzean.
Eta gehiago gizon haundi bat
nigana hurreratzean,
zuria edo beltzean
txapela dakat ertzean.
Ezin liteke, ezin liteke,
Aritz habil amatsean!
Baina hiretaz gogorauko nauk
ametsetik esnatzean. (bis)

SAIOEN AURKIBIDEA

Data	herria	Bertsolariak	or.
2001-01-05	Oñati	Maia, Irazu, S. Lizaso	43
2001-01-07	Oiartzun	Irazu, Martin, Maia, A. Arzallus, S. Lizaso, Peñagarikano, J. Agirre, Irazu	47
2001-01-21	Mungia	Iturriaga, A. Lopategi	53
2001-01-26	Aizarnazabal	J. Agirre, Sorozabal,	56
2001-01-27	Zegama	Egaña, S. Lizaso	59
2001-02-04	Urruña	A. Arzallus, Colina, E. Arozena, Egaña, I. Elortza	66
2001-02-10	Donostia	Lazkano, J. Agirre, O. Enbeita, Iturriaga, Mendiluze, Mañukorta, Peñagarikano, A. Lopategi	70
2001-02-17	Legazpi	Iturriaga, Elustondo	78
2001-02-23	Mutiloa	S. Lizaso, Murua, Irazu, S. Lizaso, Murua	85
2001-03-03	Zestoa	Maia, Egaña, S. Lizaso, A. Agirre	97
2001-03-04	Hondarribia	Agirreazaldegi, Iturriaga	102
2001-03-10	Donostia	Egaña	105
2001-03-16	Errezil	J. Lizaso, Lazkano, J. Agirre	107
2001-03-24	Ermua	A. Agirre, Estiballes, J. Agirre	115
2001-03-24	Bilbo	F. Paia, Estiballes	120
2001-03-24	Igorre	Egaña, I. Elortza	124
2001-04-01	Bera	A. Arzallus	126
2001-04-06	Astigarraga	Lazkano, Lujanbio	127
2001-04-07	Bera	S. Lizaso, Egaña, Gorrotxategi, Irazu, Peñagarikano	131
2001-04-30	Abadiño	I. Elortza, Sorozabal, Mañukorta, X. Zeberio	137
2001-05-26	Donostia	Maia, I. Elortza, Sorozabal, Egaña	141
2001-05-27	Oiartzun	Sorozabal, Mendizabal	146
2001-06-01	Villabona	Gorostidi, Garmendia, Telleria, Mendiluze, Sorozabal, A. Agirre	149
2001-06-02	Bilbo	Estiballes, Ibarra	154
2001-06-02	Elorrio	Maia, Colina, Perea, Elortza	158
2001-06-08	Hendaia	Egaña, Mañukorta, Silveira, Irazu, Mendiluze, A. Arzallus, Agirreazaldegi	163
2001-07-06	Zaldibar	Egaña	174
2001-07-15	Getxo	X. Paia, Lekue	176
2001-07-16	Markina-Xemein	Amuriza, Iturriaga	179
2001-07-23	Zornotza	Amuriza, Lujanbio	182
2001-07-24	Aia	Egaña, Irazu	185
2001-08-19	Bilbo	U. Agirre	189
2001-08-25	Elgoibar	Azpillaga	191
2001-08-26	Bilbo	Egaña	193
2001-09-01	Donostia	S. Lizaso, Peñagarikano, Egaña	195
2001-09-01	Erandio	O. Enbeita, I. Elortza	198

2001-09-08	Ordizia	Lujanbio, E. Eizagirre, O. Enbeita	201
2001-09-09	Alkiza	S. Lizaso, Irazu, Peñagarikano	206
2001-09-11	Bermeo	Egaña, A. Lopategi, Iturriaga	210
2001-09-15	Biriatu	A. Goikoetxea, Artetxe, A. Arzallus	213
2001-09-29	Iurreta	Maia, I. Elortza, Egaña, S. Lizaso	218
2001-10-06	Urnieta	Mendiluze	222
2001-10-13	Urruña	Lujanbio, S. Lizaso, Colina	224
2001-11-09	Ataun	Peñagarikano, Irazu, Sorozabal, Egaña	228
2001-11-10	Donostia	Mendiluze, Egaña, A. Arzallus	235
2001-12-08	Markina-Xemein	J. Lopategi, Sorozabal, Mañukorta Irazu, Amuriza	241
2001-12-16	Donostia	Egaña	248
2001-12-23	Galdakao	S. Lizaso, Amuriza, Irazu, I. Elortza	249
2001-12-25	Larrabetzu	Egaña, Lujanbio	255
2001-12-28	Zarautz	Mendizabal, Mendiluze, J. Agirre, I. Elortza	258
2001-12-29	Hernani	Lujanbio, Egaña	263

Bat-bateko sariketak

2001-04-07	Gabiria	Agirreazaldegi, Sarasola, Ostolaza, Apalategi, I. Eizagirre	269
2001-04-07	Bilbo	Aranburu, Lekue	276
2001-04-08	Donostia	X. Legarreta, Agirreazaldegi, U. Agirre, Zelaia	279
2001-05-05	Gasteiz	Sanchez, As. Otamendi	284
2001-09-07	Zarautz	E. Goikoetxea, Gabilondo, Aranburu	288

Izen eta izengoitien deskribapena

Zerrenda hau, liburuan agertzen diren izen laburdura eta izengoitiei dagokio.

Liburuan

Agirre, A.
Agirre, J.
Agirre, U.
Agirreazaldegi
Amuriza
Apalategi
Aranburu, A.
Aranburu, P.
Artetxe
Arzallus, A.
Azpillaga
Egaña
Eizagirre, E.
Eizagirre, I.
Elortza, I.
Elustondo
Enbeita, O.
Estiballes
Gabilondo
Garmendia
Goikoetxea, A.
Goikoetxea, E
Gorostidi
Gorrotxategi
Ibarra
Irazu
Iturriaga
Lazkano
Legarreta
Lekue
Lizaso, J.
Lizaso, S.
Lopategi, A.
Lujanbio
Maia
Mañukorta
Martin
Mendiluze
Mendizabal
Muniategi, A.
Murua
Ostolaza
Paia, F.
Paia, X.
Peñagarikano
Perea
Sarasola
Silveira
Soroazabal
Telleria
Zeberio, X.
Zelaia

Izen deiturak

Amaia Agirre Arrastoa
Joxe Agirre Esnal
Unai Agirre Goia
Ainhoa Agirreazaldegi Rekondo
Xabier Amuriza Zarraonaindia
Iñaki Apalategi Astigarraga
Aritz Aranburu ?
Peru Aranburu Berriozabalgoitia
Miren Artetxe Sarasola
Ametz Arzallus Antia
Jon Azpillaga Urrutia
Andoni Egaña Makazaga
Estitxu Eizagirre Kerejeta
Ixiar Eizagirre Kerejeta
Igor Elortza Aranoa
Nerea Elustondo Plazaola
Oihane Enbeita Gardoki
Arkaitz Estiballes Ormaetxea
Nahikari Gabilondo Mendizabal
Txomin Garmendia Galarza
Arkaitz Goikoetxea Arriola
Ekaitz Goikoetxea Asurabarrena
Bixente Gorostidi Loidi
Jose Luis Gorrotxategi Zangitu
Iratxe Ibarra Foruria
Jexux Mari Irazu Muñoa
Unai Iturriaga Zuaza-Artaza
Imanol Lazkano Uranga
Xabier Legarreta Etxarri
Etxahun Lekue Etxebarria
Joxe Lizaso Mendizabal
Sebastian Lizaso Iraola
Aritz Lopategi Urrutia
Maialen Lujanbio Zugasti
Jon Maia Soria
Gregorio Larrañaga Mandiola
Jon Martin Etxebeste
Aitor Mendiluze Gonzalez
Mikel Mendizabal Garmendia
Anertz Muniategi Bilbo
Iñaki Murua Jauregi
Gorka Ostolaza Ikarán
Alfredo Paia Ruiz
Xabier Paia Ruiz
Angel Mari Peñagarikano
Oihane Perea Perez de Mendiola
Alaitz Sarasola Olano
Xabier Silveira Etxeberria
Jokin Soroazabal Ansa
Millan Telleria Perurena
Xabier Zeberio Zubeldi
Iñaki Zelaia Irazusta

Herria

Villabona
Azpeitia
Hernani
Bergara
Berriz
Beasain
Zarautz
Lekeitio
Hendaia
Hendaia
Mutriku
Zarautz
Hernani
Hernani
Durango
Legazpi
Gernika-Lumo
Bilbo
Zarautz
Villabona
Oiartzun
Beasain
Amezketza
Azpeitia
Markina-Xemein
Larraul
Durango
Azpeitia
Arano
Larrabetzu
Azpeitia
Azpeitia
Muxika
Hernani
Zumaia
Markina-Xemein
Oiartzun
Andoain
Itsasondo
Bermeo
Gabria
Markina-Xemein
Algorta (Getxo)
Algorta (Getxo)
Anoeta
Gasteiz
Ordizia
Lesaka
Andoain
Albiztur
Ordizia
Hernani